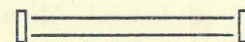

A RIMASZOMBATI
EGY. PROT. FÖGIMNÁZIUM

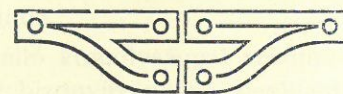
LIX-İK

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1911—12-İK TANÉVRŐL.

KÖZLI:
DR. VERESS SAMU
IGAZGATÓ.

RIMASZOMBAT,
NYOMATOTT: LÉVAI IZSÓ KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
1912.

I.

Igazgatói jelentés a lefolyt 1911—12. tanévről.

(Évzáró beszéd 1912. június 16-án.)

Lejárt az óra. Az idő kereke megfordult. Iskolai életünknek arra a pontjára jutottunk, mely szakaszhatárát képezi egy nyolc részre osztott egésznek s mielőtt az új szakaszban útunkat tovább folytatnók, rövid ideig pihenőt tartunk, hogy ez idő alatt felfrissülve, újra éledő fizikai és lelki erővel kezdjük meg ismét pályafutásunk újabb szakaszát.

E pillanatban lelkünknek jánusi tekintete van: visszanez a multba, de látja a jövőndő lassanként kibontakozó körvonalait is. Annak kísérő árnyéka a lelkiismeret, ennek vezérlő fénye a fantázia.

A megtett út, a bevezett munka eredménye áll előttünk ma s az egyetlen és legfőbb bíró: a lelkiismeret mond szigorú ítéletet felette. Hallgassa meg mindenki azt, amit e pillanatban saját lelke súg fülébe, mert minden földi igazságszolgáltatásnál, minden bizonyítványnál őszintébb és igazabb az a szó, mely elhangzik az ember lelkében akkor, mikor a mult tényeiért jutalmaz, vagy büntet.

Tisztemben álló komolysággal szólítok fel minden tanulót arra, hogy mielőtt bizonyítványába bepillantana: kérdezze meg saját lelkiismeretét arra nézve, hogy miképen s egyáltalán teljesítette-e mindazon kötelességeket, a melyek alapján a tanári kar részéről megnyugtató, s jövőjére nézve kedvező minősítést vár! S ha a válasz kedvező: nemcsak biztató reménnyel tekinthet a jövő küzdelmei elé, de teljes joggal pihenheti ki a mult fáradalmait is, — nemcsak a saját lelkében élő érzelmeknek és gondolatoknak felséges harmoniájában gyönyörködhetik, de örömet és boldogságot idéz fel szülői szívében is, eloszlátván azon aggodalmakat, melyekkel gyermekek tanulói pályafutását kísérik.

Ellenben azok, a kiknek a lelkiismeret nem ad kedvező

választ, — s fájdalom, annak a meggyőződésnek kell kifejezést adnom, hogy ezeknek száma túlnyomó: a lelki nyugtalanság s az elmulasztott köteleességek kipótlásának büntetését nyerik osztályrészökül. A «ki mint vet, úgy arat» példabeszéd igazsága az életben sehol sem érvényesül oly vaskövetkezetességgel, mint az iskolában.

De mielőtt a lejárt iskolai év ez utolsó órájában rövid időre búcsút mondanánk egymásnak, vessünk egy pillantást együttes munkásságunknak szeptembertől maig lefolyt idejére, hogy az eseményeknek, a körülményeknek s egész munkásságunknak tanúságaiból megrajzolhassuk a jövő körvonalait s világosabban megláthassuk a célt, a mely felé törekednünk kell.

És e visszatekintésben legyen első gondolatunk azoké, a kiket az év folyama alatt örökre elvesztettünk. Mert sajnos: a mulandóság anyala ez évben is felkeresett s kitépett sorainkból egy erős tölgyet s két gyenge plántát; abban iskolánk támasztó oszlopot, ezekben az ifjúság viruló koszorújának egy-egy virágát veszítettük el.

A mélyen érzett veszteség súlyával kell mindenekelőtt megemlékeznünk Igazgató-Tanácsunk egyik legrégebb oszlopos tagjának, *Molnár Józsefnek* elhúnytáról. Hogy ki volt Molnár József a közéletben? e kérdésre méltó és megközelítőleg kimerítő feleletet csak akkor adhatnánk, ha módunkban volna sorjában kifürkészni mindazokat a jegyzőkönyveket, melyekben különféle vármegyei, városi, egyházi és országos intézmények egész hosszú sora, csaknem négy évtizedre terjedő közéleti pályafutása alatt az ő nevét megörökítette. S valóban alig tudnók megmondani, hogy működésének jótékony hatását melyik éreztelünk inkább s melyiknek a vesztesége legnagyobb az ő elhúnytával? ... Vajjon a vármegye, a város, a Takarékpénztár, avagy a református egyház és rimaszombati főgimnázium állottak-e az ő szívében is előtérben akkor, mikor ez intézmények sorsára és fejlődésére minden tudását, minden nemes érzelmét, minden akaraterejét őszinte készséggel felajánlotta? Bajos volna megmondani. Azonban, midőn az elhúnytá által tanintézetünket ért veszteségről megemlékezem s az ő nemes alakjáról a fátyolt föllebbentem, fájdalomunk mélységének igazi benső okát ama tényben kell keresnem, hogy Molnár József akkor is, mikor e tanintézetnek egyik legjelesebb növendéke volt, azóta is, hogy

a közéletbe kikerült, 29. éven át (1883. szeptember óta), mint Igazgató-Tanácsunknak egyik legbuzgóbb és legmunkásabb tagja, szívének, lelkének minden hajlandóságával a *mienk* volt. Gyermekekorában e tanintézet volt az ő dajkáló édesanyja s midőn férfivá lett, ép úgy szerette, mint azt az édes szülőt, kit a hálás gyermek szeretettel fogad hajlékába, hogy haláláig való gondoskodással lerója azt a nagy erkölcsi tartozást, mellyel a fiú tartozik apjának.

Legyen emléke áldott mi közöttünk!

Az elvesztett nagy nevű munkatárs helyének betöltése a rimaszombati ref. egyháztanács gondjait képezi s hisszük, hogy a presbyterium meg fogja találni azt a férfiút, ki főgimnáziumunk Igazgató-Tanácsában a Molnár József örökébe lép.

Mély sajnálattal kell megemlékeznem arról a veszteségről, mely ifjúságunkat érte *Hrecska István* II. o. tanuló elhunytával. Élete legszebb virágjában, 12 éves korában halt meg özvegy édes anyjának mély bánatára s tanulóársainak őszinte fájdalmára. A megtört élet hamvai felett Veress Bálint VIII. o. tanuló mondott az ifjúság nevében búcsú-beszédet.

És veszteségeink e gyászos sorában mély megilletődéssel emlékezem meg arról a megdöbbentő esetről, mely alig pár nap előtt borította gyászba tanintézetünket azáltal, hogy egyik III. o. tanulónk önkézevel vetett véget zsenge életének. Az alig 14 éves *Barta Tibor* III. o. tanuló, ki jövőjét nem látta annyira fényesnek, mint aminőnek ábrándokra hajló lelkével megálmodta s nem érzett magában annyi lelkierőt, hogy a küzdelmekkel szembe szálljon: eldobta magától a legnagyobb kincset, mellyel a Teremtő az embert megáldotta: az életet.

Mi a Gondviselésnek ez intézkedését nem bírálva, a megdöbbentően gyászos esetből azt a tanúságot vonjuk le, hogy az élet a születés pillanatától kezdve, szakadatlan láncolata a küzdelmeknek s az embernek legfőbb hivatása: a küzdelmekkel szembe szállani, a harcot megharcolni. És fájó lélekkel szentelünk egy bús sóhajtást annak hamvai felett, kinek nem volt ereje e hivatást betölteni. De e megdöbbentően szomorú eseményből vonják le a tanúságot azok is, akiknek az a hivatása, hogy gyermekeik lelki életének az iskola falain kívül való fejlődése és kialakulása felett őrködjenek.

Virasszon mindkét letört lomb felett a szülők és tanuló-társak szerető emlékezete!

De a Gondviselés a veszteségek által okozott fájdalmak enyhítésére s a jövő iránt való aggodalmak eloszlatására a tanintézet felé nyújtotta segítő karjait is. A múlt iskolai évben az Igazgató-Tanácsban megüresedett elnöki és tagsági helyekre oly egyéneket rendelt, kiknek vállain a tanintézet sorsa jövőre is, mint fenntartó oszlopokon nyugszik. Az Igazgató-Tanács társelnökeivé: Kövecsesi *Lukács Géza*, Gömörvármegye alispánja és *Medveczky Sándor* kir. közjegyző, — igazgatósági taggá pedig *Boczkó Dániel* választattak meg. Oly férfiak, kiknek működése iránt a bizalmat nem kell előlegezni, mert kivívták maguknak azt a múltban, a közpályán való hosszú eredményes működésük, a közügyek s a magyar nemzeti kultúra iránt való lelkesedésük által. A tanintézet kormánya tehát azok kezébe került, kik a fokozatos fejlődés és haladás útján haladva, nagy nevű elődeik nyomdokain fogják kiépíteni és fenntartani a közművelődésnek ezt az immár megerősödött bástyáját.

De nemcsak a tanintézettel szoros kapcsolatban álló factorok — az Igazgató-Tanács és a tanári kar tagjai — huzgólkodtak azon, hogy iskolánk, szellemi és anyagi ügyeinek helyes és célszerű vezetése tekintetében, a korszellem által megkivánt színvonalon maradjon, hanem maga a nagy közönség is megőrizte szívében iskolánk iránt az elődöktől örökölt szimpathiát. A tanári kar tagjai által rendezett népszerű tudományos felolvasásokat, a decemberi tanulói hangversenyt, a március 15-iki hazafias ünnepélyt tömeges látogatásával tüntette ki — s tanujelét adta anyagi áldozatkészségének is az által, hogy az iskola szükségleteinek fedezésére, főleg pedig a szegény tanulók buzdítására, a hazafias érzelmek ápolására segítő kezet nyújtott. E célokra egyetemlegesen a *Rimamurány-Salgótarjáni egyesület* 100 koronát adományozott, a gömörmegyei *közművelődési egyesület* 60 koronát, a rimaszombati *polgári olvasókör* 20 koronát, a *tamásfali Petőfi-egyesület* 10 koronát, *Basilídesz János* úr 20 koronát, *Dobránszky János* 40 koronát adományoztak. *Dr. Löcherer Tamás* igazgató-főorvos az előző években tett alapítványát 200 koronával 1000 koronára egészítette ki. A kassai tornaversenyre utazó tanulók költségeinek fedezésére a közönség körében 154korona gyűlt össze.

Mindezen adományokért ez alkalommal tanintézetünk hálás köszönetét tolmácsolom.

A mi az iskola népességi viszonyait s a tanulmányokban való előhaladást illeti, a más helyen közölt statisztikai adatok közül ezúttal a következő főbb adatokkal számolunk be.

Szeptember 1—5-ik napjain eszközölt beíratás alkalmával felvétetett 365 tanuló. Felekezet szerint: ág. ev. 82, ref. 106, róm. kath. 102, gör. kath. 2, izr. 73. Ezek közül vizsgálatot tett 351. Az évet legalább elégséges sikerrel végezte 239, a létszámnak 65%-a, bukott 112, vagyis 35%. De hogy a képet helyes világításba helyezzük, a teljes létszámból levonva az I. osztály tanulóit, a többi osztályok tanulói vizsgálatot tett közül megbukott 80 s így a százalék 28%-ra csökken.

Azonban teljesen bukottaknak csak azokat tekinthetjük, kik több elégtelen tantárgyaik alapján osztály ismétlésre utasítottak, Ezeknek százaléka 5·4%. Így a tavalyihoz képest a javulás 2%.

A vizsgálatot tett tanulók közül jó magaviseletű volt 283, szabályszerű 57, kev. szab. 3.

De feltűnő nagy az óramulasztások száma. Azonban ez a szám is jelentékenyen csökkenthető az által, ha egyfelől az ünnepek, másfelől a tanulói kirándulások s végül az igazgatói és osztálytanári engedély folytán mulasztók számát levonjuk a mulasztások összes számából. E számítás alapján a betegséggel igazolt órák száma meghaladja a négyezeret.

E könnyen érthető s mindennél világosabban beszélő adatok közül különösen kettőre hívom föl a szülők és tanulók figyelmét. Egyik a bukottak százaléka, melynek nagysága kézzel fogható bizonyossága annak, hogy a szülők még mindig nem barátkoztak meg azzal a gondolattal, hogy a középiskolai tanulmányokra nem alkalmas gyermekeiket ne kényszerítsék oly pályára, mely nem nekik való. Jól tudom én azt, hogy a hazai közélet mai fennálló rendje a gyakorlati pályaválasztásnál is megköveteli azt, hogy a gyermek a négy, vagy hat elemi osztálynál magasabb képzettséggel lépjen a szülői által előre kitervezett szakpályára, s a közéletnek e rendje mintegy pressionálja a szülőket arra, hogy gyermekeikkel néhány évi gimnáziumot elvégeztessenek, — ismerem azt a pszichologiai átalakulást is, a mely szerint sok gyermeknél az intellectualis képességek csak az előhaladotabb korban fejlenek ki s ezek néha bámulatos eredménnyel

pótolják ki gyermekkori mulasztásaikat: de mindemellett nem hangsúlyozhatom eléggé, hogy a szülők a lehető legéberebb figyelemmel kísérik gyermekeik fejlődését s méginkább lelki hajlandóságaikat, hogy ezek kifürkészése után, arra a pályára adhas-
sák, amelyen emberi számítás szerint leginkább boldogulhat. Mert a középiskola, ha azt oly egyének végzik el, a kiket a képesség arra nem jogosít fel, csak proletárokat nevel. Ezekből lesznek az élet csalódott munkásai, kik a lelkökben fölébredt ideálokat a közélet forgatagában nem tudják megvalósítani, világ-
szemléletük átalakul, a fennálló törvényes rendet nem ismerik el életük zsinórmértékeül, s annak felforgatására törekednek, — és aratnak mielőtt a gabona megérné. Holott, ha még a maga idejében arra a pályára tereltetnének, mely lelki hajlandóságuknak megfelel: e ténynek logikai következménye volna a komoly munka, a pályával való megelegetés, mely az élet boldogságának alapja. E figyelmeztetéssel adjuk a szülők kezébe azon tanítványaink bizonyítványát, kik a folyó iskolai évet nem fejezték be sikerrel.

A másik aggodalmat keltő statisztikai adat: az óramulasztások óriási nagy száma, mely érthető lenne akkor, ha az iskolai év folyama alatt városunkban járványos, vagy ragályozó betegségek uralkodtak volna. De a mily megnyugtató az a tudat, hogy ez évben az egészségi viszonyok a város területén kedvezőek voltak, ép annyira sajnos, hogy tanulóink a legkisebb egészségi változást is elegendő oknak tartották arra, hogy a tanórákat elmulasszák. Én e körülményben a tanulói szellem káros átalakulását látom. Ez az új szellem nem tekinti a tudást végcélnek, — legfeljebb eszköznek az élet előre nem látott küzdelmeire. A tanuló egyetlen vágya az, hogy az évet bevégezze s legalább elégséges bizonyítványt kapjon, minden sikert a vak sorstól és kegyelemtől várva. Ez a szellem azonban jó eredményre nem vezethet. Midőn tehát az óramulasztások nagy számát sajnos konstatalem, nem csak a tanintézetbe ismét visszakerülő tanulókat figyelmeztetem arra, hogy a bukásoknak legfőbb okát az óramulasztásokban keressük, de mindenek felett a szülőket és tanulókat tartó házigazdákat kell kérnem arra, hogy a gondjaikra bizott gyermekek mulasztásaival szemben jövőre szigorubb ellenőrzést gyakoroljanak.

A mi tanulóink erkölcsi magaviseletét illeti: egy részről

örömmel teszek jelentést arról, hogy tanítványaink legnagyobb része a szorosabb értelemben vett iskolai törvényekkel nem jött összeütközésbe, de másfelől nem hallgathatom el ama sajnos eseteket sem, melyek a tanári fegyelmi széket foglalkoztatták s melyeknek eredményeként 1 tanulót el kellett távolítanunk, 4 tanuló pedig tanárkari megrovásban részesült. Ily körülmények között ezuttal sem dicsekedhetünk azzal, hogy ifjúságunk ethikai fejlődésének e szomorú statisztikai rovata kitöltetlenül marad.

De mi nemcsak inteni, figyelmeztetni, nemcsak dorgálni és büntetni tudunk; a mi szívünkben minden érzelmnek, minden indulatnak alapját az ember-szeretet képezi. A jókat megdicsérjük, az ingadozókat buzdítjuk, a szegényeket gyámolítjuk a há-
lás emlékü alapítóink által reánk ruházott anyagi erővel.

A tandijengedmények összege 1615 kor.

Tápdij kedvezmény 1352 »

A márcz. 15 én kiosztott jutalmak összege 359 »

Az évváró vizsgálatok után kiadatott 1225 »

s így Összesen: 4551 kor.

az az összeg, mellyel arra érdemes, szorgalmas jó tanulóinkat az idén megjutalmaztuk. Ezen kívül ifjúsági segítőegyesületünk a szegény tanulókat ingyen tankönyvekkel is ellátja.

A jutalomdíjat nyert tanulók kimutatását más helyen közöljük.

Az iskola belső életére, az elvégzett tananyagra, az iskolában fennálló tanulói egyesületek működésére s a tanulók egyéb viszonyaira, — továbbá az ifjúsági kirándulásokra, egyházi és hazafias ünnepélyekre vonatkozó adatokról értesítünk külön fejezetekben fog egészen pontosan beszámolni, — ez alkalommal még csak azt az örvendetes mozzanatot kell megemlítenem, hogy a kassai országos ker. torna versenyen, hol három tanke-
rület összes középfokú iskolái részt vettek, a mi tornászcsapatunk is tisztességesen megállotta helyét — s fiaink egy ezüst s 14 bronzéremmel gyarapították eddigi kitüntetéseiket.

Ezek azok a főbb mozzanatok s a végeredményt feltüntető adatok, melyekből megrajzolhatjuk lelkünk előtt az elmúlt iskolai évnek körvonalait. És e kép szemlélete azt a tanúságot tárja elénk, hogy a nemzeti kulturának országutján, ha nehéz küzde-
mek árán is, mégis megtettük azt az előhaladó lépést, melyet a

haza minden tanintézettől méltán megvárhat. Ezt igazolja az, hogy az osztályismétlésre utasított tanulók százaléka a tavalyihoz képest 20%-al csökkent s így a siker reményével haladók száma gyarapodott, mely körülmény az iskola általános színvonalának emelkedésére mutat.

Vajha a felsorolt adatokból tanítványaink is levonnák önmaguk számára a tanúságokat! Vajha a levont tanúságok alapján az iskola s a tanuló ifjúság, e két egymásra utalt faktora a nemzet-fenntartó erőknek, egymást kölcsönösen megértve s támogatva emelkednének hivatásuk teljes és tökéletes magaslatára! Ez azonban csak úgy érhető el, ha tanítványaink végre megértik a korszellem intő szavát, mely lelkökre köti azt az igazságot, hogy az életben csak az boldogulhat, aki lelkiismeretesen dolgozik, a küzdelem tengerén felszinen csak az maradhat, ki kötelességeit teljesíti.

Ez intelmet kötöm lelkökre én is azoknak, kik e falak közé ismét visszatérnek s vigyék magukkal azok is, kik középiskolai tanulmányaikat ez alkalommal befejezték.

Mielőtt az 1911—12-ik tanévet ünnepélyesen bezárnám s azzal a szívbéli óhajtással bocsátnám útra tanítványainkat, hogy a lefolyt év tanúságaiból okulást meritve, a 2 hónapnál hosszabb ideig tartó aratási vacatio folyama alatt lélekben, testben felüdülve, új erővel s új elhatározással térjenek vissza ismét az ismeretszerzésnek eme falak között felbuzgó forrásaihoz: egy iskolánk történetében ritkán előforduló s mindnyájunkat egyaránt nagyon közölről érdeklő mozzanatról kell megemlékezniem.

Tanári karunknak legidősebb s a magyarországi reformatus tanári statusnak legrégebb szolgáló tagja, *Bodor István*, a jelen iskolai év végével nyugalomba lép. 43 év óta szolgálja a hazai tanügyet s e 43 évből 41-et a rimaszombati egy. prot. főgimnáziumban töltött el, egy folytában. Tanári működésének ideje alatt, 10 éven át volt az intézet igazgatója. E számadatok így ridegen felsorolva is egy érdemekben bővelkedő pályafutásnak kiemelkedő és örök emlékezetre méltó mozzanatait, — de ha e pályafutásnak a nyilvánosság előtt feltáruló kezdő- és végpontjai közé beillesztjük e százados tanintézet élettörténetének és fejlődésének utolsó 41 esztendejét: egészen más szint, más fényt nyer a Bodor István életpályája is. Ez idő alatt lett az algimnáziumból főgimnázium, a kunyhóból palota, a szerény gyűjte-

ményekből múzeum, a szegény testvérekből: meggyarapodott erős tanári testület. És Bodor István ez átalakulásban nemcsak szemlélő, nemcsak a hajóba felvett útas, hanem az átalakulásnak elvülhetetlen érdemekkel bíró faktora s többször vezető kormányosa volt. S bár tagadhatatlan az, hogy működésének gerinczét pedagógiai munkássága képezte s ezért lelkének talentumait a tanári katedrában érvényesítette, ez egész embert igénybe vevő foglalkozás soha sem képezte akadályát annak, hogy a lelkében élő ideálokat a közélet többi téerein is megvalósítani törekedjék. Az életnek magasabb erkölcsi felfogása ösztönözte arra, hogy részt követeljen magának a nemes munkából az egyházi életben, a város közügyeinek intézésében, hogy irányadó befolyást gyakoroljon a társadalmi élet alakulására, egy szóval, hogy megtegye a kötelességét ott, ahol minden embernek képességeihez és hivatásához mért kötelességeket kell teljesítenie.

E pillanat sokkal mélyebben hat lelkünkre, semhogy kiterjeszkedhetném a Bodor István tanári működésének s közéleti tevékenységének részleteire. Ha ezt tenném: a történetíró szerepét kellene magamra vállalnom, ki maga elé teszi iskolánk fejlődésének s e város emelkedésének évkönyveit, hogy azoknak legszebb lapjairól elevenítse föl egy értékes tevékenységben eltöltött életnek örök emlékezetre méltó mozzanatait.

Ez az élet úgy tűnik föl előttem most, mint az útas előtt a tenger, melynek vannak mélységei, vannak viharai, de a néző pont, a melyen áll, a nyugalomnak és végietelenségnek fenséges képét tárja fel előtte.

E tengert látom én is a Bodor István életében két hatalmas világitó toronnyal, melyeknek egymásba olvadó fénykévei világítanak a messzeségbe: egyik a *tudomány*, másik a *szív*.

Jóllehet, e hivatalos helyről elhangzó méltánylás úgy tűnik fel, mintha pro domo beszélnek, mintha a mi házunk, a mi családunk egyik tagjának az elismerés koszoruját a családnak ez idő szerinti feje nyújtáná. De akkor, midőn igazgatói minőségben emberi számítás szerint utolszor nyújtom át neki az elismerés koszoruját: úgy érzem, hogy a Bodor István hosszú tanári működésének ez utolsó perceiben, magának a tanintézetnek hálás érzelmeit tolmácsolom azért a hűségért, azért az önfeláldozó buzgóságért, mellyel a tanintézetet 41 éven át szolgálta. És tolmácsolom a főgimnázium tanári testületének szeretetteljes érzelmeit, ennek a szűkebb körű családnak, melynek egykor

legfiatalabb tagja s a gördülő évek multán Nesztora lett. — Az, hogy Bodor István nyugalomba lép: senkit nem érint oly közvetlen közletről, mint minket, mert benne és általa az életbölcesség és tapasztalat igazságainak evezőtollait veszítjük el s bár végeredményében jóleső megnyugvást kell találnunk abban, hogy a becsülettel megfutott életpálya után, a kötelességszerű munka és kenyérkereset gondjai alól feloldást nyer: mégis bizonyos fájó érzés lopózik szivünkbe arra a gondolatra, hogy ezentul nélkülöznünk kell az ő irányadó, az ő vezető szellemét e tanintézet ügyeinek intézésében, az ő igazságát és humanizmusát ítélezéseinkben, az ő békés lelkét az ellentétekben.

De tolmácsolom, — s talán e szavaim fognak az ő szívéhez leginkább férközni, — ezer, meg ezer tanítványának szeretetét és ragaszkodását is. Mi úgy ismerjük Bodor Istvánt, mint férfit, mint pedagogust, mint kartársat és jó barátot; tanítványai úgy ismerték s ma is ismerik, mint a tudományoknak, a tapasztalatoknak a szomjas lelkekre bő sugárban ömlő és soha meg nem fogyatkozó forrását, mely nemcsak szomjat olt, de üdit is. És úgy ismerték és úgy tisztelik ma is, mint édes atyjukat, ki a midőn fedd, dorgál, büntet, akkor is szerető édes atya.

De mindaz, amit az ő hálás szivök érez: kifejezésre jut ez alkalommal általuk is, — én azonban, midőn az 1911—12-ik tanévet bezárom, iskolai életünk e jelentős pillanatában azzal a mindnyájunk szivéből jövő foházkodással teszem ezt, hogy a Gondviselés kegyelme áldja meg a Bodor István életét továbbra is, hogy mentől hosszabb időn át élvezze a nyugalom éveit s az a szeretet és ragaszkodás, mellyel egykori tanítványai s a küzdőtéren tovább is működő kartársai együttletük ideje alatt vele szemben tanusítottak, legyen az ő életében a boldog megelégedésnek örök forrása, mely a hivatásnak kifáradt vándorát felüdit s erőt ad ezután is arra, hogy megtegye mindazon kötelességeket, melyeket a Gondviselés számára még fenntartott.

Ő, a ki e tanintézet kötelékében, annyi bizonyítványt állított ki, végre maga is kap egy bizonyítványt, az élet legfőbb tanári testületétől, a közvéleménytől, melynek egyetlen rovatába e három szó van beírva: »Nem hiába élt!«

Az 1911—12-ik tanévet azzal a hő kívánsággal zárom be, hogy az Isten áldja meg, az Isten éltesse Bodor Istvánt a nyugalom boldog éveinek hosszú során át!

A) Kormányzás.

Főgimnáziumunk a lefolyt évben a Tiszai ág. h. ev. egyházkerület főhatósága alatt állott. Ügyeit közvetlenül a két prot. egyház kebeléből választott 16 tagból álló Igazgató Tanács intézi.

A mult év folyama alatt elhalálozás, illetve lemondás folytán megürült elnöki állásokat az Ig. Tanács 1911. aug. 22-én tartott választó ülésén töltötte be. Elnökké ág. h. ev. részről Medveczky Sándor, kir. közjegyző a kishonti ev. esperesség felügyelője, ref. részről kövecsesi Lukács Géza, Gömörmegye alispánja, a gömöri ref. egyházmegye tanácsbírója, egyhangu lelkesedéssel választattak meg. A lefolyt ág. hev. kormányzati évben, vezető elnök Medveczky Sándor volt.

Az összes kormányzati ügyek elintézése céljából az Ig. Tanács négy ülést tartott: szept. 9-én, október 18-án, február 15-én és május 30-án. Ez üléseken határozott a tan- és tápdíj kedvezményekért beadott kérvények felett, megállapította a folyó évi költségvetést, gondoskodott az összes dologi és személyi kiadások fedezéséről s megtette a szükséghez képest mind azon intézkedéseket, melyek a tanintézet fenntartására vonatkoznak.

Jurkovich Emil kir. tanker. főigazgató március 20—22-ik napjain látogatta meg hivatalosan iskolánkat s ez alkalommal az általa tartott értekezleten megállapította, hogy az igazgatói ügykezelés a törvény kívánalmainak megfelel, az iskola minden vagyona, felszerelése leltárilag kezeltetik s örvendetes tudomásul vette, hogy a tovább fejlődésre a sikerre vezető lépések megtettek. Meggyőződést szerzett továbbá arról is, hogy úgy a tanítás menete, mint a tanárok módszere s az elvégzett tananyag, megfelel mindazon követelményeknek, melyeket a tanterv megkíván.

Még teljesebb elismeréssel nyilatkozott iskolánkról *Fischer* Miklós iglói igazgató, ki az Orsz. Közoktatási tanács által megfigyelésére küldetett ki főgimnáziumunkhoz, különösen hangsúlyozván azt a haladást, melyet a fizika és mennyiségtan szaktanárainak vezetése alatt álló tanítványaink tanusítottak.

A tanári kar minden hónapban rendes konferenciát tartott, melyeken a folyó ügyeket elvégezte. A magaviseletben kifogás alá eső s a tanulmányokban hanyag tanulók szülőit a novemberi és áprilisi ellenőrző konferenciák határozatából hivatalosan érte-

sítettük. A tanulók erkölcsi viseletéről s egyéb viszonyairól tájékoztató képet jelen értesítőnk végén közölt statisztikai kimutatások nyújtanak.

A rendes tanári személyzetben változás az év folyama alatt nem történt. Azonban Bodor István 43 évi szolgálat után beadta nyugdíjaztatása iránt való kérvényét s ennek alapján tanszékére pályázat hirdettetett. Szeptember 1-től kezdve egy új latin-görög helyettesitanári tanszék is szerveztetik, melyre a pályázat szintén kihirdettetett. De ugyancsak jövő tanév kezdetétől számítva a rajztanári tanszéket is új tanerővel kell betöltenünk, amennyiben Schwalm Nándor rajztanár, ki tanintézetünkben 10 éven át kiváló eredménnyel működött, saját kérelmére a Vall. és k. o. Miniszter úr által a pozsonyi ág. h. ev. liceumhoz hasonló minőségben áthelyeztetett.

Tekintve azt, hogy ez utóbbi kinevezés a tanév bezárása után vált ténnyé, ez alkalmat használjuk fel arra, hogy a körünk-ből távozó Schwalm Nándor kartársunkkal szemben, az ő itteni hivatalos és társadalmi működését tekintve, úgy a tanintézetnek, mint pályatársainak legteljesebb elismerését és méltánylását tolmácsoljuk. Azok a sikerek, melyeket tanítványaival a rajzoktatás terén elért, az a magasabb nemes ambíció, mellyel művészi hivatásának él s mely utat nyitott előtte az ország első művészi intézményébe, a Képzőművészeti társulatba is, arra a reményre jogosítanak, hogy új állomáshelyén tehetsége szélesebb perifeciát nyer s inkább érvényesül. Így bár fáj megválnunk egy kiváló tanerőtől s egy nemes szívű jó barátától és kartárstól, mégis megnyugtat mindnyájunkat az a tudat, hogy a magyar kultúra nem veszti el, ő pedig művészi érvényesülésére tágabb tért nyer.

B) Beírás, a tanítás eredménye, egészségügy.

Az iskolai év 1911. szept. 1-én a tanulók beírásával vette kezdetét. Szabályszerű időben beiratott 365 tanuló s így a múlt évihez képest a csökkenés 13. A beírt tanulók közt magántanuló volt 8, (az előző évben 16).

A tanítás szeptember 5-én vette kezdetét isteni tisztelettel kapcsolatban, melyet ez alkalommal Cs. Gyürky Pál vallástanár végzett.

A tanítás minden fennakadás nélkül a hivatalos szüneteket

leszámítva 1912. június 6-ig tartott. Az évfáradó vizsgálatok június 7-től 15-ig folytak le s a tanévet június 16-án isteni tisztelettel kapcsolatban — mely alkalommal Czinke István vallástanár fungált — ünnepélyesen bezártuk.

Az első félévi ellenőrző konferencián tanítványainknak 47% nyert megintést. A második félévben 45%. Ez intések alapján az évvégi eredmény kedvezőbben alakult, mint várni lehetett. Azonban a tavalyihoz képest a sikerrel végzetek százaléka csökkent. (Tavaly 71%, az idén 65%). Miután a tanítás menetét semmi figyelemre méltó körülmény nem zavarta meg, a kedvezőtlenebb eredményt a csekélyebb képességű ember-anyagnak kell tulajdonítanunk s e feltevést igazolja az, hogy a bukások száma az I. osztályban a legnagyobb. Ha azonban az ezen osztályra eső százalékot a bukottak összes százalékából levonjuk, az eredmény nemcsak normalissá, hanem kedvezővé is válik s így joggal hivatkozhatunk arra, hogy tanintézetünk ez évben is jó eredménnyel szolgálta a nemzeti közművelődés ügyét. Anynyival is inkább, mert az igazi bukottak, vagyis az osztályismétlésre utasított tanulók száma az idén a tavalyihoz képest 2%-al csökkent. (Tavaly 7%, az idén 5%).

Az óramulasztások száma: 5643 igazolt s 25 nem igazolt. E magas szám magyarázatot nyer azon körülmény által, hogy 24 esetben történt súlyosabb természetű megbetegedés (egy tanuló 300 órát mulasztott) s jöllehet a város területén járvány nem volt: a megelőző év fenyegető példája után, az aggodalmas szülők a legcsekélyebb egészségi változásban is okot találtak arra, hogy gyermekeiket visszatartsák az iskolától. E körülmény szaporította meg a mulasztások számát.

A VIII. o. vizsgálati május 8—14-én folytak le s ezek alapján 33 rendes s 1 magántanuló bocsáttatott érettségi vizsgálatra.

Egészségügy.

A közegészségügyi viszonyok iskolánkban a lefolyt tanévben elég kedvezőek voltak, amennyiben az előző évben történt tömeges vörheny és mintegy 240 egyéb megbetegedéssel szemben ezúttal mindössze 137 egy napnál hosszabb ideig tartó megbetegedés fordult elő és egy halálos kimenetelű súlyos hashártyagyulladás esetét kivéve, valamennyi teljes gyógyulással végződött.

A heveny fertőző betegségek közül: a kanyaró 2, a scharlach 1, a hökhurut 4, a hastypus 1, a bárányhimlő 6 és a járványos fültőmirigy-gyulladás 5 esetben lépett fel.

A kötelező újraoltást a városi t. orvos 43 tanulón végezte és a szokásos szemvizsgálatot a főgymnasium minden osztályában a legjobb eredménnyel, az iskolaorvos teljesítette; a tisztaság fenntartását, alumnumi étkezést és az ifjuság lakásviszonyait pedig utóbbival együtt előjáróságunk is több ízben ellenőrizte és az itt-ott felmerült kisebb hiányok pótlásáról a lehetőség szerint gondoskodott.

C) Iskolai ünnepélyek.

A lefolyt évben a tanintézet falai között a következő ünnepélyek tartottak:

1911. október 6-án az aradi vértanúk emlékezetére, tanulóifjuságunk reggel 8 órakor a Pósa-kör, s d. e. 11 órakor a Tompa-önképzőkör tagjainak közreműködésével gyászünnepélyt tartott.

1912. márc. 15-én a szabadságharc kitörésének emlékezetére hazafias ifjusági ünnepélyt rendeztünk, melyen a város intelligens társadalma is nagy számmal vett részt.

Ez ünnepélyekről részletesebben az ifjusági körök működéséről szóló fejezetekben számolunk be.

1911. október 31-én a reformáció emlékünnepét ez úttal a két prot. felekezet templomában ültük meg. Az ág. h. ev. templomban Cs. Gyürky Pál főesperes, a ref. templomban Czinke István lelkész vallástanárok mondtak alkalmi imákat s magas színvonalu emlékbeszédet. Mindkét templomban úrvacsoraosztás is volt.

Ez ünnepélyek keretébe kell soroznunk a tél folyama alatt három ízben tartott szeretet vendégségeket, melyeken érettebb koru prot. tanulóifjuságunk is részt vett.

1911. december 16-án a dal- és zenekör Liszt Ferenc születésének 100-ik évfordulója alkalmával nagyszerű hangversenyt rendezett, mely alkalommal Pásztori Gyula óriási intelligens közönség jelenlétében gyönyörű emlékbeszédet tartott a világhírű művésztől és zeneszerzőtől.

1912. május 13-án a kassai kerületi tornaverseny költségeinek fedezésére tornaestély tartatott.

D) Alapítványok és adományok.

1. A rimaszombati takarékpénztár, millenniumi alapítványára befizetett	600 K
2. Dr. Löcherer Tamás kórházi igazgató főorvos	800 K	alapítványához ismét hozzácsatolt	200 K
3. Rimamurány-Salgótarjáni Vasmü R. T.	100 K
4. A gömörmegeyi közm. egy. jutalmakra	60 K
5. A rimaszombati polg. olvasókör ugyanarra	20 K
6. A tamásfali Petőfi egyesület	»	10 K
7. Basilidesz János urtól	»	20 K
8. Dobránszky János urtól	»	40 K
9. A gr. Teleky-Roth I. ö. d. alaptól	»	65 K

Összesen: 1115 K

Jutalomkönyveket adtak: Iij. Rábely Miklós és Lévai Izsó könyvkereskedő urak, mintegy 80 K értékben.

Fogadják a nemes szívű adományozók e helyen is a tanintézet hálás köszönetét.

Családi ösztöndíj alapítvány. Néhai Fehérváry János kir. törv. széki bíró 1911. február 17-én kelt végrendeletében összes vagyonát egy halála után létesítendő «*komlóskeresztesi Fehérváry János-féle ösztöndíj*» alapítványra hagyományozta. Az elhunyt alapító e célra fordítandó vagyona ez idő szerint még pontosan nem állapítható meg, amennyiben a hagyományozott készpénzből, továbbá az eladásra került ingatlanok árából, egyfelől a temetési, másfelől a hagyatéki eljárás költségei, továbbá néhány kisebb végrendeleti hagyomány levonandók s az ekként nyert összeg fogja képezni a jelzett alapítvány tőkáját, mely végösszegében hozzávetőleges számítás szerint 34.000 koronát fog kitenni.

Ez alapítvány évi kamataira a következő családok leszámazottjai tarthatnak igényt:

1. Fehérváry György,
2. Fehérváry Luiz, Eszenyi Antalné.
3. Fehérváry Judit, Gálocsy Antalné.
4. Fehérváry Zsuzsanna fiai, Matolay Bertalan, Matolay Miklós.
5. Fehérváry Mária, Kubinyi Gusztávné leányai, özvegy Schmidt Agostonné, Kubinyi Klára, Szmik Gáborné, Kubinyi Ilona, Schmidt Mária.

6. A komlóskeresztesi Fehérváryak ref. és ág. h. ev. leszármazottjai.

Az alapítvány évi jövedelme a fentebbi családoktól származó egy fiu s egy leány gyermeknek nevelési költségeire fordítottak mindaddig, míg tanulói pályáját bevégezi. Az ösztöndíj nyertese sorshuzás utján állapítatik meg a végrendelet értelmében aug. 16-tól szept. 1-ig valamely előre megállapított napon.

Az alapítvány *kezelésére* végrendelező Fehérváry János a rimaszombati egy. prot. főgimnázium igazgatóságát kérte föl. A főgimn. igazgatóság ez intézkedést elfogadván, ez úton is felhívom a fentebb jelzett családok figyelmét a Fehérváry-féle családi ösztöndíj alapítványra, azon hozzáadással, hogy a hagyatéki tárgyalás a rimaszombati kir. közjegyzői hivatalban befejezésre jutott s így reményünk lehet arra, hogy a további hivatalos eljárások is augusztus végéig minden valószínűség szerint be fognak fejeztetni. Ez esetben az alapítványból egy fiu s egy leány gyermek már a jövő tanévtől kezdve nevelési költségben részesülhet.

Dr. Veress Samu

főgimn. igazgató.

III.

Tanulmányi kirándulások.

A lefolyt iskolai év őszi időszakában iskolánk ifjusága a kedvező időjárás mellett 3 olyan tanulmányi kirándulást végzett, a melyek egész napra, vagy egy napnál is hosszabb időre terjedtek.

Szeptember 8-án kirándultak a szomszéd Nógrád megyében támadt természeti nevezetesség: az *ipolynyitrai gájszir* megtekintésére. A múlt nyár kezdetén szén után kutatva pár száz méterre fűrtak az Ipoly partján fekvő falu szélén. Egyszerre csak víz szökött fel a furólyukból, a mely mintegy 30 méter magasságba emelkedett s kezdetben óránként, utóbb negyedóránként, végre minden 3—5 percben fellövelt a meleg víz, a mely a kecskeméti földrengés óta hamuszínű zavarosra változott. A forrás jó gyaloglóknak 4 óra járás Rimaszómbattól s így a társaság nagyobb része *Horváth* Zoltán tanár vezetése alatt a kora reggeli órákban elindult erdei úton át Magyarhegyemeg, Guszóna és Nagydaróc községeken keresztül Ipolynyitára, a kisebb rész Fülekre ment vasuton s onnan jöttek kocsin Ipoly Nyitára. Délelőtt jól megnéztük az érdekes gájszirt, a mely ottlétünk alatt többször fellövelt, majd a községet és az Ipoly folyót megtekintve a bozítai pusztán voltunk *Valovics* Ferenc Koburg hercegi főintéző úr vendégei, a ki igaz magyar vendégszeretettel ellátta az egész társaságot. Innen délátán begyalogoltunk Fülekre, ahol megnéztük a régi vár romjait, a melynek ormán a régi dicsőségről elmélkedve elénekeltük a himnuszt, majd az esti vonattal visszautaztunk Rimaszombatba.

A kirándulásban részt vett 5 tanár és 20 tanuló.

Másik kirándulásunk jóval nagyobb volt. Szept. 20-án elindultunk vonaton Rozsnyóra s a város nevezetességeit bejárva s az ág. h. ev. főgimn. tápintézetében megebédelve, délután kigyalogoltunk Krasznahorkára. Itt sok látnivaló kínálkozott. Ott

van Andrásy Dénes gróf képtára s a Franciska mauzoleum pompás épülete és a régiségekben s érdekes emlékekben gazdag Krasznahorka vára. A történelmi és műemlékekben gazdag helyen megpihenve, nagy út vart reánk, mert éjjeli szállást lehetőleg a szádellői völgy közelében akartunk szerezni. Ezért d. u. 4-kor útnak indultunk a szép erdős völgyekben. Hárskút mellett Dernőn át, majd a somhegyet megkerülve, Kovacs-vágáson pihentünk meg. Innen pedig a szép csillagos estén elértünk, Barkára, Gömörmegye végső helységébe. Előre küldöttünk azonban egy kocsin szálláskereső csapatot s a gyengébb gyaloglókat is teherkocsikra pakoltuk fel. A szálláskészítők jó eredménnyel jártak, mert a tanulókat özv. Grünmann A. földbirtokosné urnő látta el szállással és reggelivel, a tanárok pedig Nagy Imre plébános úr vendégszerető házában telepedtek meg, a hol a tanulókra is kiterjedt a szíves figyelem. Másnap korán reggel a közeli *Szádellői völgybe* értünk s azon a csapat nagyobb része lement mindjárt *Tornára*, a kisebb rész még az *Áji völgyet* is megnézte; ez azonban a Szádellői völgy égbemeredő cukorsüvegei és fantasztikus meredekségei mellett elenyésző kicsiny. A két csapat külön-külön vonatra ülve, *Jászóvárra* utazott, ahol a premontrei kanonokrend vendégei voltak. Itt olyan úri ellátásban volt részünk, a milyent csak ez a messze földön nevezetes, vendégszerető rend nyújthat ott a gyönyörű erdős völgyek ölen fekvő pompás rendházában. Megnéztük a rendházat, annak levéltárában Tompa Mihály elhelyezett kéziratcsomagját, majd felmentünk a régi várhegyre, a honnan messze tájra szép kilátás nyílik s az erdős völgyben sétálva, a haltenyésztes helyét is megszemléltek. Másnap reggel búcsút véve a vendégszerető magyar tanítórendtől, a Bódva és Sajó-völgyein át vonaton jöttünk a Rima völgyébe sok szép emlékekkel gazdagon. A kirándulásban, a mely 3 napig tartott részvett 8 tanár és 42 tanuló. Költség volt személyenként 9 korona.

Harmadik közös kirándulásunkat okt. 11-én és 12-ikén gyalog tettük, mert ott még vasút nincs. Egy tanár és 20 tanuló átment a pokorági hegyeken és Pádáron, Meleghegyen át a *balogi vadaskertbe* mentek, a mely Koburg herceg tulajdona. Itt az esti órákban még láttunk néhány vaddisznót az etető helyen, de tőlünk megijedve a sürübe rohantak s csak szemek villogása látszott. Éjjeli szállást a vadaskerti őr felesége: a jó Kulik néni

adott, a ki másnap reggel is minden jóval jól tartotta a csapatot. Hajnalban fölkerestük a vadkan falkákat legelő helyeiken és mintegy 5 nagyobb falkát sikerült közelről látnunk. Megnéztük a balogi híres vár romjait, a melyről Tompa is énekel:

«Ott volt Herkó páter, a balogi barát» . . . Délelőtt még átmentünk a *meleghegyi szarvasparkba*, a hol 50–60 szarvas tanysz és azokat is sikerült jól látnunk egy pár nagykoronás bika vezetése alatt. Innen ismét gyalog keltünk át a hegyeken és úgy tértünk haza.

A tavaszi időszaknak kirándulásra alkalmas része nagyon esős volt s így nem mehettünk távolabb.

Voltak azonban nagyobb számmal félnapra terjedő természetrajzi gyűjtő kirándulások a következő napokon:

Szept. 11-én a IV. osztály járt a szabadkai és feketeteríti erdőn növénygyűjtés végett.

Szept. 12-én az I. osztály gyűjtött növényeket Pokorági környékén.

Szept. 15-én a II. osztállyal jártunk a szőlőhegyeken és a Kis erdőn növényt és rovar gyűjteni.

Okt. 9-én az I. osztály botanizált a Siralmas táján.

Okt. 17-én a II. osztály gyűjtött a pokorági legelőn.

Márc. 8-án a VI. oszt. az agyagipargyárat szemlélte meg.

Ápril. 23-án VI. oszt. megnézte a Temető patak felső folyása mentén a pokorági határban levő diluviális nyomokat.

Május 2-án a II. osztály Járt a Méhes pusztához tartozó és a városi erdőben.

Május 20-án az I. oszt. a Kis erdőn botanizált.

Május 30-án a II. osztály növényt és rovar gyűjtött a pokorági erdei forrásnál.

Május 31-én a IV. és V. osztály botanizált és rovar gyűjtött a Szabadkai és Szépbokori erdőben.

Horváth Zoltán.

IV.

A főgimnázium kormányzata.

Főhatóság:

A tanintézet feletti hatóságot a Tiszáninneri ref. és a Tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület, illetőleg ezeknek püspökei évenként felváltva gyakorolják. Az 1911—1912-ik tanévben a Tiszai ág. h. ev. egyházkerület főhatósága alá tartoztunk.

Az állami felügyeletet *Jurkovich Emil* beszercebányai kir. tankerületi főigazgató gyakorolta.

Igazgató-Tanács.

Tagjai:

Elnök: *Medveczky Sándor*, kir. közjegyző, a kishonti ág. h. ev. esperesség felügyelője.

Társelnök: *Kövecsesi Lukács Géza*, Gömör-Kishont-vármegye alispánja, a gömöri ref. egyházmegye tanácsbírója.

Igazgató-tanácsosok:

Ág. hitv. ev. részről: *Cs. Gyürky Pál* kishonti főesperes, helybeli lelk., *Kemény Lajos* osgyáni lelk., *Boczkó Dániel* rimaszombati ev. egyház felügyelője, *Badinyi Gyula* Rimaszombati város rendőrkapitánya, *Zachar Gusztáv* ny. főgimn. tanár.

Ref. részről: *Czinke István*, *Simon Mihály* helybeli ref. lelkészek, *Samarjay János* a rimaszombati ref. egyház főgondnoka, *Csizi Molnár József* ügyvéd, *dr. Kovács László* Rimaszombat r.-t. város polgármestere.

Hivatalból tagjai: *Kubinyi Ferenc* (ág. h. ev.) vármegyei főügyész, a főgimn. ügyésze, *dr. Zehér István* (ref.) törv. orvos, a főgimn. alapítv. pénztárosa, *dr. Veress Samu* (ref.) főgimn. igazgató, *Loysch Ödön* (ág. h. ev.) ig. tan. jegyző.

A tanári testület képviselői: *Kerekes Dezső* (ref.) és *Horváth Zoltán* (ág. h. ev.)

V.

Tanári testület.

Nyugalmozott tanárok: *Polnis János*, tanított 27 évig
Zachar Gusztáv, tanított 40 évig.

Sorszám	A tanár neve	Szolgálati éveinek száma	Az 1911—12-ik évben tanított	Heti órák s/ámp	
1	Bodor István okl. r. tanár	43	Tört III. IV. VIII. Latin VI. — Gör pótlo VI.	18	O. f. VIII.
2	Czinke István ref. vallástanár	16	Ref. váltás I—VIII.	16	A Bethlen G. kör elnöke
3	Cs. Gyürky Pál ev. vallástanár	16	Evang, vallás I—VIII.	16	A Thököly-kör elnöke
4	Horváth Albert o. r. t.	15	Magyar I. III. Latin I. V.	21	O. f. V. o
5	Hováth Zoltán o. r. t.	23	Term.-rajz I. II. IV. V- VI. Földrajz II. Gör. pótlo VII.	19	O. f. VI. o.
6	Kerekes Dezső o. r. t.	28	Számítan If II. VI. VIII. Fizika VIII.	17	A fiz. szertár őre Pénztáros
7	Komáromy Géza o. r. t.	14	Latin II. VII. Magyar IV. Gör. p. V.	18	O. f. VII. o
8	Lenner Gyula o. r. t.	47	Görög V. VI. VII. VIII.	19	
9	Loysch Ödön o. r. t.	15	Történelem V. VI. VII. Földrajz I Német III. IV.	19	A földr. szertár őre
10	Marton István o. r. t.	7	Német V. VI. VII. VIII. Latin IV.	18	O. f. IV. Könyvtáros Tanárkár j.
11	Pásztori Gyula o. r. t.	13	Számítan I. III. V. VII. Fiz. II. VII.	19	O. f. III. Dal- és zene- köri elnök

Sorszám	A tanár neve	Szolgálati éveinek száma	Az 1911–12-ik évben tanított	Heti órák száma	
12	Schwalm Nándor o. r. t.	10	Mértan és rajz I–VIII. Szépirás I. II.	20	O. f. I A rajz szert. őre
13	Dr. Veress Samu o. r. t.	28	Magyar VII. VIII. Philosophia VIII. Gör pótó V II.	11	Igazgató
14	Dr. Wallentinyi Dezső o. r. t.	16	Magyar II. V. VI. Latin II —VIII.	20	O. f. II A Pósa-kör és gyámint. eln.
16	Sz. Benedek Gyula o. tornatanár	19	Torna és játék I–VIII	20	A torna szertáe őre
16	Rózsa Sándor gyak. tanárjelölt.	2	Történelem III.	3	
17	Bencsik Sándor r. k. hitoktató	3	R. k. vallás	16	
18	Dr. Meskó Miklós vármegyei főorvos	5	Egészségtan VII.	1	Iskolaorvos
19	Singer S. Leó izr. főrabbi	29	fzr. vallás I–VIII.	10	
20	Halász József kántor-tanító	13	Ev. egyházi ének I–IV.	2	
21	Szücs György kántor-tanító	10	Ref. egyh. ének I–IV.	2	
22	Lója Jenő káplán	1	R. k. egyh. ének I–IV.	2	
23	Laffersz Sándor áll. el. isk. tan.	2	A zenekar vezetője	4	

VI.

Bevégzett tananyag az 1911–1912. tanévben.

I. Osztály.

Osztályfőnök: Schwalm Nándor.

Vallástan. Ref. Bibliái vallástan. Kovácsi Sándor. Heti 2 órán tanította a ref. növendékeknek Czinke István. Ág. Bibliái ismertetés bibliái történetekkel. Tankönyv: Bereczky Sándortól. I. Az ó-szövetség ismertetése, heti 2 órában tanította Gyürky Pál.

I. Magyar nyelv. Olvasmányok: A magyar nép mese- és mondavilága. Hún-magyar mondák. Honfoglalás. A magyar keresztyén lovagvilág az Árpádok kihaltáig. A magyar Alföld és fajmagyar népe. — Nyelvtan: Megfelelő olvasmányok elemzése alapján a magyar hangtan, írás-olvasás; az egyszerű mondat fajtái, részei. A szófajok és mondatbeli szerepük. — Könyvnélkül 10 vers, Tompa, Petőfi, Arany, Gyulai, Tóth K., Vörösmarty, Kölcsey, Pósa kisebb költeményeiből. Kéthetenként írásbeli dolgozat. Heti 5 órán tanította Horváth Albert.

Latin nyelv. Olvasmány: Italia, Graecia, Hungaria, összesen 28 olv. Ford. latinról-magyarra és magyarról-latinra. — Nyelvtan a) Hangtan: Írás-olvasás. Hangsúly. b) Alaktan: A főnév fajtái, neve, ragozása (I–V. declinatio). A melléknév és fokozása. A számnév és ragozása. A névmások és ragozások. Praepositíók. Az ige és a cselekvő ige ragozása. Kéthetenként írásbeli dolgozat. Kk. Schuster Alfréd: Elemi Latin Nyelvtan induktív alapon. Heti 6 órán tanította Horváth Albert.

Földrajz. Földrajzi alapfogalmak Magyarország földrajza. Kk. Dr. Némethy K. Földrajz I. k. Kogutovicz: Kézi atlasz. Heti 3 órán tanította Loysch Ödön.

Természetr. Testünk és egészségünk. — A szilva és egyéb csonthéjas gyümölcsök. A szőlő. Az alma. A gabona, búza és kenyér. Termés. Kutya, macska, ló, szarvasmarha, sertés,

házi emlősök. Lucfenyő. Eger, denevér, vakondok. Vadmacska és rokonai. Medve. Kisebb ragadozók. Őz, szarvas. Külföldi emlősök. Emlősök áttekintése. Hóvirág. Gyümölcsfák virágzása. Saláta boglárka, tulipán, nagy kökörccsin. Vadgesztenye, sugárkankalin, orgona, fehér akác. A növény testrészei. Tyúk és egyéb házi szárnyasok. Több alkalommal növénygyűjtés a szabadban s a gyűjtöttek meghatározása. Kézikönyv: Szilády Z. Kis természetrajz I. — Horváth Z. Növénygyűjtő és növényhatározó Heti 2 órán tanította Horváth Zoltán.

Számtan. A tizes számrendszer. Mértékrendszerek. A négy alapművelet egész számokkal, közönséges- és tizedes törttekkel. Oszthatóság, törzs tényezőkrebontás. Legnagyobb közös osztó és legkisebb közös többszörös. — Tankönyv: Dr. Lévy E.: Szám-
tan. Heti 4 órán tanította: Pásztori Gyula.

Rajzoló geometria. Geometriai elemek. A pont és vonal keletkezése. Egyenes és görbe vonalak. A szög keletkezése. Szögek nemei. Szögpárok. A háromszögek. A négyszögek és sokszögek. A kör. Kerületmérés és területmérés. Az összeillőség és hasonlóság. *Rajzgyakorlatokon:* Spontán rajzolás, később felolvasott mesék nyomán. Kézikönyv: dr. Horti Henrik Rajzoló geometria I. rész. Planimetria. — Heti 3 órán tanította Schwalm Nándor.

Szépírás. Magyar kis és nagy betűkkel. Heti 1 órán tanította Schwalm Nándor.

Torna. I. *Rendgyakorlatok:* Alap és pihenő állás. Fordulatok. Sorakozás arc- és oldalsorba, igazodás. Nyitódás, fejlődés, kanyarodás 3—4-es sorokba. Kör és szakaszképzés. Rendek és kettős rendek gyakorlása helyben. Menetelés arc- és oldalsorban. — II. *Szabadgyakorlatok:* Nyak-, törzs-, kar- és lábgyakorlatok 2—3—4-es ütemben. Svédrendszerű szabadgyakorlatok. Társas erőgyakorlatok. — III. *Szergyakorlatok:* Mászás rúdon és kötélén. Függélyes és rézsutos létra, körhinta, ugrósámoly. — IV. *Szabadtéri gyakorlatok:* Magas és távolugrás. Versenyfutás 50 mtre. — *Tornajátékok:* Heti 2 órán tanította: Szigeti Benedek Gyula.

II. Osztály.

Osztályfőnök: Dr. Wallentinyi Dezső.

Vallástan. Ref. Kovácsi Sándor: Bibliai vallástan. Jézus élete. Megfelelő énekszövegek és vallásos költemények. Heti 2 órán tanította: Czinke István.

Ag. h. ev. Tankönyv. Bibliaismertetés bibliai történetekkel. Bereczky Sándortól. II. rész az Ujszövetség ismertetése. Heti 2 órában tanította Gyürky Pál.

Magyar nyelv. Olvasmányok (tanító mesék, magyar történelmi és mondai elbeszélések, leírások a magyar földről és népéről) alapján a magyar nép-lelek behatóbb megismerése, a történelmi összetartozás érzésének erősítése, a föld és fajszeretet fejlesztése. Tanító mese, a monda, a leírás és az elbeszélés. 25 költeményt megtanultak könyv nélkül is. Olvasmányaikról naplót is vezettek, melyekbe az iskolai útmutatás nyomán önálló fogalmazványokat is irtak. Elemzés alapján a helyesírás, határozók, a szórend és az összetett mondatok a nyelvtanból. Kk. Császár—Váczy M. Olvasókönyve és Szinnyei I. M. nyelvtana. Két hetenkint egy írásbeli dolgozat. Heti 5 órán tanította dr. Wallentinyi Dezső.

Latin nyelv. 1. *Olvasmány:* a) *Sextus* történetéből XXV.—XLIV. fejezetek fordítása latinról-magyarra. A tenger. Az istentisztelet. A férfi toga. Utazás. Szavalat. A római ház és kert. A Vezúv kitörése. Levelezés. A villa. Az ebéd. b) 25—41. fejez. ford. magy.-lat.-ra. — 2. *Nyelvtan:* A szavak fajai és szerepük a lat. mondatban. Ragozási eltérések. Nemi szabályok. Perfectum képzés. Tőváltoztató igék. Kéthetenkint írásbeli dolgozat. Kk.: Geréb—Morvay: Kis Latin Nyelvkönyv. Tanította heti 6 órában dr. Wallentinyi Dezső.

Földrajz. Európa, Ázsia és Afrika részletes leíró földrajza s az egyes országok és gyarmatok tárgyalása. Térképvázlatok rajzolása az iskolában és otthon. Kézikönyv: Némethy Földrajz II. rész. — Heti 3 óra. Tanította Horváth Zoltán.

Természetrajz. Ősszel virító növények leírása és néhányszor gyűjtés a szabadban. — Télen és tavasszal: az emlősök közül a majmok, tengeri és erszéyes emlősök, továbbá a ház körül élő, mezei és vízi madarak leírása. Csuszó-mászó és két életű állatok, halak. Puhatestűek. A rovarok közül néhány bogár, lepke, hártyás, egyenes, recés és kétszárnyu leírása. Néhány fa virág-

zásban. Többször növény- és rovargyűjtés és meghatározás a szabadban. Kézikönyv; Szilády—Kis természetrajz II. rész. Horváth Z. Növényhatározó és növénygyűjtő. — Heti 2 óra. Tanította Horváth Zoltán.

Mennyiségtan. A közönséges és tizedes törtek összefüggése. Számolási rövidítések, korlátolt pontosságú szorzás és osztás. Régi és új mértékek és ezek átszámítása. — Az arányosság fogalma. Egyszerű hármasszabály. Százalék számítás. Arányok és aránypárok s azok alkalmazása. Írásbeli feladatok óráról-órára. Tankönyv: Dr. Lévy Ede Számтан. Heti 4 órán tanította Kerekes Dezső.

Rajzoló geometria. A pont és vonal, a sík, az egyenes és a sík, több sík kölcsönös helyzete a térben. A kocka, hasábok, gömbök, hengerek, kúpok és a gömb szemléltetése, felszínök és köbtartalmuk kiszámítása, hálózatuk készítése. *Rajzgyakorlatokon:* Rajzolás emlékezetből, felolvasott mesék és elbeszélések nyomán. Kézügyesítő gyakorlatok kék ceruzával. Kézikönyv: Dr. Horti Henrik. Rajzoló geometria II. rész, Stereometria. — Heti 3 órán tanította Schwalm Nándor.

Szépírás. Német kis- és nagy betűkkel. — Heti 1 órán tanította: Schwalm Nándor.

Torna. Rend-, szabad-, kar- és szabadtéri gyakorlatok, játékok mint az I. osztályban. Heti 2 órán tanította: Szigeti Benedek Gyula.

III. Osztály.

Osztályfőnök: Pásztori Gyula.

Vallástan. Ref. ker. hittan Kovácsi Sándortól. A ref. növendékeknek heti 2 órán tanította Czinke István.

Ág. h. ev. Tankönyv: A keresztyén egyház rövid története. Hetvényi Lajostól. Heti 2 órában tanította Gyürky Pál.

Magyar nyelv. Olvasmányok: Élet és jellemképek, rajzok, történeti elbeszélések, mondák. Zrinyi, Pázmány, Bethlen, II. Rákóczi F., Mária Terézia, Széchenyi I. gróf, Kossuth, Deák és a kiegyezés. A magyar föld és népe. Megtanultak 10 költeményt. — Rendszeres magyar nyelvtan: Nyelvjárások, hangtan, szótan, mondattan. Kéthetenként írásbeli dolgozat. Kk. Császár—Váczy: Magyar olvasókönyv III. rész. Szinnyi: Rendszeres magyar nyelvtan. Heti 4 órán tanította: Horváth Albert.

Latin nyelv. Phaedrus élete és meséi. Fordítottak 25 mesét s ezek közül 14 könyv nélkül is megtanultak. Cornelius Nepos élete és műve. Fordították: Miltiades, Themistocles. Aristides és Cimon életrajzát. Az alaktan ismétlésével párhuzamosan megismerkedtek az egyszerű mondattal és az összes mondatrészekkel. Kéthetenként írásbeli dolgozat. Heti 6 órán tanította Komáromy Géza.

Német. Írás, olvasás, hangsúly, helyesírás, alaktan, megfelelő olvasmányokkal és beszédgyakorlatokkal. Kéthetenként egy iskolai dolgozat. Kk. Endrei Ákos: Német nyelvkönyv I. k. Heti 4 órán tanította: Loysch Ödön.

Történelem. Magyarország története a legrégebb kortól a mohácsi vészig. Kk. Szádeczky Lajos «Magyarország története». Heti 3 órán tanította: Bodor István.

Földrajz. Amerika és Ausztrália. — A fiz. és math. földrajz alapjai. Tankönyv: Dr. Némethy K.: Földrajz. Kogutovicz: Atlasz. III. Heti 2 órán tanította: Pásztori Gyula.

Számтан. Összetett hármasszabály. Egyszerű és kamatosszámítás. Arányos osztás. Középerték és határidő számítás. Keverési és vegyítési számítások. Arany- és ezüst-tárgyak finomsága. Hazai és külföldi pénznemek. Értékpapírok, részvények, váltók. Tankönyv: Dr. Lévy E. Számтан. Heti 3 órán tanította: Pásztori Gyula.

Rajzoló geometria. Pont és vonal szerkesztése. Adott távolságok szerkesztése. A kör és a reá vonatkozó alapszerkesztések. Szögek mérése és másolása. A háromszögek összeillesztési esetei. Háromszögek, négyszögek és sokszögek szerkesztése adott alkotórészekből. A háromszögek hasonlósága és hasonló háromszögek szerkesztése. *Rajzgyakorlatokon:* Kézügyesítő gyakorlatok színes krétával, összekötve önálló tervezési kísérletekkel. Kézikönyv: Dr. Horti Henrik: Rajzoló geometria III. rész. Konstruktív Planometria. — Heti 2 órán tanította Schwalm Nándor.

Torna. Rend és szabadgyakorlatok mint az I. és II. osztályban, pontosabb és szabatosabb kivitelben. Menetelés közben igazodás és irányváltogatás. Társas erőgyakorlatok fabottal. III. Szergyakorlatok. Anyag mint az I. és II. osztályban, bakugrás hosszában és széltében. Alacsony korlát és nyújtó. Szabadtéri gyakorlatok és játék mint az előbbi osztályokban. Heti 2 órán tanította: Szigeti Benedek Gyula.

IV. Osztály.

Osztályfőnök : *Marton István.*

Vallástan. Ref. hittan Kovácsi Sándortól, a ref. növendékeknek heti 2 órán tanította Czinke István.

Ág. h. ev. Tankönyv: Keresztyén hittan és erkölcsstan. Bereczky Sándortól. Heti 2 órában tanította Gyürky Pál.

Magyar nyelv. Stiliztika, A stílus tulajdonságai: magyarság, világosság, szabatosság, erő és csínosság. Verstan: hangsúlyos és időmértékes verselés. Ügyíratok szerkesztése. Olvasmány a megfelelő szemelvényeken kívül Arany: Toldi I—XII. é. 4 ének könyv nélkül Kéthetenkint írásbeli dolgozat. Tanította heti 4 órán Komáromy Géza.

Latin nyelv. C. Julius Caesar: Commentarii de bello Gallico c. művéből fordították az I. k. 1., a VI. k. 11—28 és a VI. k. 77—90. fejezeteit, P. Ovidius Naso Metamorphosis c. művéből az I. k. 1—88, a VIII. k. 183—237 és a VI. k. 918—720 sorait. Utóbbtól 149 sort tanultak könyv nélkül. Julius Caesarhoz és Ovidiushoz való stílusgyakorlatokból lefordítottak 11 gyakorlatot. Az olvasmányok kapcsán megismertek C. Julius Caesar és Ovidius életével, műveivel, Gallia földrajzával, a barbár nemzet társadalmi, vallás és politikai viszonyaival, a legfontosabb római hadi és hitéleti régiségeivel. A II. osztályú nyelvtani ismereteinek átismételvén, átvették az egyszerű és összetett mondatok főszabályait. Kéthetenkint írásbeli dolgozat magyarból latinra. Kézikönyv: Dr. Hittrich Ödön: Szemelvények C. Julius Caesar Commentarii de bello Gallico c. művéből, Dr. Cserép József: Szemelvények Publius Ovidius Naso műveiből, Kempf József, Csengeri János dr. és Cserép József dr. Stílusgyakorlatok Julius Caesarhoz, Curtius Rufushoz és Ovidius Nasohoz, Rosett Arnöld Mondattan. Heti 6 órában tanította Marton István.

Német. A harmadik osztály tananyagának teljes átismétlése és kibővítése. Az alaktan további folytatása. Mondattan. Olvasmányok, költemények könyv nélkül. Beszéd gyakorlatok 2 hetenkint írásbeli dolgozat. Kézikönyv: Endrey: Német nyelvkönyv I. k. Heti 3 órán tanította Loysch Ödön.

Történelem. Magyarország története a mohácsi vésztől napjainkig, politikai földrajza viszonya Ausztriához és Horvát-

Szlavonországokhoz. Kk. Szádeczky Lajos tankönyve. Heti 3 órán tanította Bodor István.

Természetráajz. Őszi növények leírása s a leírtak alapján a növények általános részeinek ismertetése. A növény vegyi összetétele, a vegytan elemeinek kísérleti ismertetésével. Belső szerkezet, sejtek, a szövetek mikroskopi vizsgálata, beszöve a megfelelő helyeken. A virágalanok, nyitott magvuak, egy- és kétszikűek ismertetése s a rendszer elemei. A látottak leírása és rajzolása otthon. Több alkalommal növény gyűjtés volt a szabadban s a gyűjtötteket meghatároztuk. Kézikönyv: Szerényi növénytan. Horváth Z. Növényhatározó és növénygyűjtő. Heti 3 óra, Tanította Horváth Zoltán.

Mennyiségtan. Bevezetés az Algebrába az ismert számítási eljárások képletbe foglalásával. Algebrai számokkal való alapműveletek. A hatványozás értelmezése, polynomok és különös számok négyzete és köbe. Az oszthatóság ismertető jelei. Legnagyobb közös osztó és legkisebb közös többsz. Algebrai törtkifejezésekkel való műveletek. Elsőfokú egy ismeretlenű egyenletek. Arányok és aránypárok. Grafikonok készítése. Írásbeli feladatok óráról-órára. Tankönyv: Fr. Kiss Károly Algebraja. Heti 3 órán tanította Kerekes Dezső.

Rajzoló geometria. A kör főbb tulajdonságai. A kör osztása. Két kör kölcsönös helyzete. Érintők szerkesztése. Érintkező körök. Az ellipsis, Hyperbola, parabola szerkesztési módjai és tulajdonságai. *Rajzgyakorlatokon:* Ecsetgyakorlatok összekötve tervezési feladatokkal. Kézikönyv: Dr. Gerevich Emil Rajzoló geometria III. rész. Konstruációs Planimetria. Heti 2 órán tanította Schwalm Nándor.

Torna. Rend-, szabad-, kar- és szabadtéri gyakorlatok, játékok, mint a III. osztályban. Heti 2 órán tanította: Szigeti Benedek Gyula.

V. Osztály.

Osztályfőnök : *Horváth Albert.*

Vallástan. Egyháztörténet a reformációig. Kk. S. Szabó Józseftől. Heti 2 órán tanította Czinke István.

Ág. h. ev. Tankönyv; Bibliaismertetés. Batizfalvy—Bereczky. Heti 2 órában tanította Gyürky Pál.

Ref. tankönyv: S. Szabó József egyháztörténet. Heti 2 órán tanította Czinke István.

Magyar nyelv. A) Olvasmányok. I. Leírás, elbeszélés, a) Herman Ottó: Pákász tanya. b) Jókai Mór: A nagy ellenség. 2. Történeti próza: a) Márk krónikájából: Salamon király bujdosása. b) Tinódi históriás éneke Buda veszéséről és Terek B. fogságáról. c) Mikes K.: Törökországi leveleiből (3 drb) d) Cserey Mihály: Zrinyi Miklós halála. e) Horváth Mihály; A Pragmatica Sanctio. f) Bethlen Miklós: Zrinyi Miklós halála. 3. Tanulmány, értekezés, bírálat. a) Salamon F.: Hunyadi harcai a törökökkel. b) Salamon F.: A török városainkban. c) Salamon F.: Daliás idők (ismertetés..) d) Marczali Henrik: A magyar nemzet anyagi és szellemi állapota a XIX. sz. első negyedében. e) B. Kemény Zsigmond: B. Wesselényi Miklós (az idős), f) Gyulai Pál: Széchenyi mint író (essay). g) gr. Széchenyi I.: «Hitel» c. művéből (polit. tanulmány). — 4. Szónoki próza. a) Beöthy Zs. Millenáris ünnepi beszéde. b) Kossuth Lajos: A haza megmentéséről. Emlék beszédek: c) Kölcsey F.: Kazinczy F. felett. d) B. Eötvös József: Körösi Cs. Sándor felett. 5. Levél próza. a) Az ifj. Plinius levele C. Tacitushoz. b) Petőfi Sándor: Uti jegyzeteiből. B. Költői művek, a) Jókai Mór: Az új földes ur (regény). b) Arany János: Toldi estéje (költői beszély). c) Minden hónapban feldolgoztunk egy Arany balladát s azt könyv nélkül is megtanultuk. Kötelező- és magánolvasmányainkról rendszeres naplót vezettek.

B) Elméleti rész az olvasmányok alapján: Bevezetés: A retorika jelentése és tartalma. 1. A prózai írásművek szerkezete. a) Anyag gyűjtés (invencio). b) Az anyag elrendezése (dispozicio). 2. A prózai írásművek fajtái. a) Az előadás általános formái: a) Leírás, b) elbeszélés, c) elmélkedés. Az írásművek fajtái. b) A történetírás. c) Az értekezés. d) A szónoki beszéd. A levél. Tanította heti 3 órában dr. Wallentinyi Dezső.

Latin nyelv. Cicero élete, kora és működése. Tárgyi, nyelvi és szerkezeti magyarázat kíséretében fordítottuk. De imperio Gr. Pompei c. művét. Azonkívül Pro. L. Archia poeta oratio ad indices c. művét. Ovidius élete és művei. Ovidius műveiből olvasták: «Fasti» Hercules legyőzi Cacust, Romulus és Remus kitételét, Róma alapítását, Leminat, a nőrablást és A Fábriusok hősi vállalatát. Nyelvtani és mondattani ismétlések. Régiségtanból:

Róma földrajzi helyzete, a polgárok jogi viszonya s vallásos fel fogások. Kéthetenként írásbeli dolgozat. Kk. Zsámboki De imperio Gn. Pompei oratio ad Quirites, Kaposy dr. Pro. A. L. Archia poeta oratio ad indices, Cserép I. dr. Szemelvények Ovidius műveiből, Wagner—Horváth: Római régiségek. Heti 6 órán tanította Horváth Albert.

Német nyelv. Az alaktant rendszeresen átismételték és a mondattan lényegesebb részeit elsajátították. Lefordították a tankönyv 23 olvasmányát és költeményét, utóbbiak közül egynehányat emlékeltek. 14 dolgozatot írtak. Kézikönyv: Endrei Ákos Német nyelvkönyv II. kötet. Heti 3 órában tanította Marton István.

Görög nyelv. A görög nyelv fontossága, szójarásai, jellemzése. Dóczi J. Görög nyelvtana, gyakorló- és olvasókönyvének (I. r.) megfelelő olvasmányai s fordítandó gyakorlatai fonalán: a görög nyelv hang- és alaktana «mi»-be végződő igék tanáig. Mythológiai és ethnographiai adatok rövid közlése. Írásbeliek előírt módon. Tanította heti 5 órában Lenner Gyula.

Görögpótló irodalom. A görögök hitélete. Magánrégiségek. Színügy. Építészet. Szobrászat. Festészet. Homeros élete, művei. Az Ilias olvasása és tartalma. Magyar irod. olvasmányok: Tinódi, Gyöngyösi, Arany műveiből, továbbá a 17. 18. sz. történetíróktól. Heti 3 órán tanította Komáromy Géza.

Történelem. A keleti népek története. Ókori történelem a római birodalom kettészakadásáig. Kk.: Mika Sándor: Világtörténelem I. k. Ókor. Heti 3 órán tanította Loysch Ödön.

Természetrájk. Az állati test alakja. A csontváz részei és szerkezete. Bőr és bőrképződmények. A belső szervek. A gerincesek leírása és osztályozása. Puhatestűek, izeltlábuak, férgek, tüskebőrűek, tömlős és őszállatok leírása. A megfelelő helyeken mikroskopi szemléltetés. A látottak leírása és rajzolása otthon. Néhány kiránduláson rovarokat gyűjtöttünk s azokat meghatároztuk. Kézikönyv: Szerényi állattan. Heti 3 óra. Tanította: Horváth Zoltán.

Mennyiségtan. Algebra. Arányok. Elsőfokú egyenlet-rendszerek. Négyzet- és köbgyök. Másodfokú és irracionális egyenletek. Geometria. Planimetria. Tankönyvek: Fr. Kiss K.: Algebra és dr. Sárkány L.: Mértan. Heti 3 órán tanította: Pásztori Gyula.

Szabadkézi rajz. Geometriai testek és testcsoportok rajzolása és árnyékolása természet után, ceruzával és krétával. Heti 2 órán tanította Schwalm Nándor.

Torna. Rendgyakorlatok, mint a IV. o.-ban, kivéve katonai gyakorlatokat, melyek menetelés közben is végeztek. Szabadgyakorlatok, mint a IV. o.-ban, 6—8-as ütemben ellenirányú mozdulatokkal. Szergyakorlatok ; több erőt és ügyességet igénylő gyakorlatok a nyújtón, korláton, bakon, lovon, gyűrűhintán mászás és függeszkedés rudon és kötélén, rézsútos létrán, mély ugrás. Szabadtéri gyakorlatok : magas és távolugrás, súly- és discodobás, versenyfutás 60 m.-re. Játékok, mint az alsóbb osztályokban, azonkívül rugó- és füleslabdajáték kapukkal. Heti 2 órán tanította : Szigeti Benedek Gyula.

VI. Osztály.

Osztályfőnök : *Horváth Zoltán.*

Vallástan. Ag. h. ev. Tankönyv : A keresztyén anyaszentegyház története. Pálffy—Bereczky. — Heti 2 órában tanította Gyürky Pál.

Ref. S. Szabó József : A ker. egyház története a reformációtól a jelenkorig. A ref. növendékeknek tanította heti 2 órán Czinke István.

Magyar nyelv. A világirodalom remekeinek műfordításai és a magyar irodalom legjelesebb alkotásainak olvasása és fejtegetése alapján megismerkedtek a költészettannal és a költői műfajokkal. A művészetek lényegével, alapelemeivel és felosztásával, szóval az aesztetikai alapfogalmakkal is. Kötelező- és magánolvasmányokról havonként rendszeres naplóban is beszámoltak. Könyv nélkül is sokat tanultak. Tompa összes allegóriáit és a lírai műfajok mindenikére egy-egy klasszikus példát. Kk. : N e g y e s s y Poetikája. Tanította heti 3 órában : Dr. Wallentinyi Dezső.

Latín nyelv. Olvasmányok : a) Livius : Ab urbe condita I. XXI—XXII. összefüggő szemelvényekben a II. pun háboru. Livius élete, művei, nyelvezete s írói érdemei. b) P. Vergilius Maro Aeneise : I. és II. könyv. Vergilius élete s művei. Az Aeneis tartalma. Nyelvtani és mondattani ismétlések. Régiségtanból a hadügy és vallás. Két hetenként írásbeli dolgozat. Kk. Kalmár :

Szemelvények Liviusból : Cserép : Szemelvények Vergilius Aeneiséből, Wagner—Horváth : Római régiségtan, Extemporalék. Heti 5 órán tanította Bodor István.

Német nyelv. Az alaktan ismétlése után az egész mondatant és verstant átvették. Lefordították a tankönyv 20 olvasmányát, néhány hosszabb költeményt emlékeltek. 15 iskolai dolgozatot írtak. Kézikönyv : Endrei Ákos Német nyelvkönyv II. kötet. Heti 3 órában tanította Marton István.

Görög nyelv és irodalom. Homéros Iliásának I. éneke egészen, II. és III. éneke szemelten. Az Ilias tartalma, szerkezete. A hom. Olympos : Homéros istenei és hősei. A hadügy és a patriarkális államszervezet Hom. korában. A hom. idők kulturviszonyai és ismeretköre. — A hom. hasonlatok s ezek szerkezete. A hom. olvasmányok egybefoglalása s megvilágítása. Platon és kora, művei, nyelvezete és irálya. A görög bölcselkedés korai. A Sophisták és tanai, Sokrates s tanítványai. Platon mint ember és író, elévülhetetlen érdemei. Platon Kritója egészen, Phaedonjából szemelvények. Ezen utóbbi rendkívül fontos művének tüzetesebb ismertetése. — Homér és Platon helye a világirodalomban. Írásgyakorlatok Plátó Phaedonjából. — Az év vége felé a gymn. gör. irod. tananyag összefoglalása s méltatása : a görög oktatás fontossága s megbecsülhetetlen értéke. Kézikönyv : Teubner-féle szövetkiadások. Tanította heti 4 órán Lenner Gyula,

Görögpótló irodalom. A görög lyrai költészet fejlődése. A magyar klasszikus költészet története a XVI.—XIX. század elejéig. Olvasmányok : Sophokles : Antigone, Aischilos : Leláncolt Prometheus, ezek alapján az ókori Shakespeare : Coriolanus, Madách : Ember tragoediája, ezek alapján a modern tragoedia, Moliere : Tudós nők, Kisfaludy : Csalódások, Szigligeti : Liliomfi című művek alapján a comoedia szerkezete s jellemfestései. Csokonai : Dorottya, szemelvények Vörösmarty és Arany epikai műveiből. Kk. Badics. Írásbeli dolgozatok : Anakreon hatása Csokonaira Antigone és Bánk tragicuma, Az «Ember tragoediájá»-nak szerkezete s jelentősége. Tanította heti 3 órán Bodor István.

Történelem. A közép- és ujkor története a westphaliai békekötésig. Kk. : Mika Sándor Világtörténelem II. k. Középkor. Heti 3 órán tanította Loysch Ödön.

Természetrész. Kémiai és fizikai jelenségek. Az ásványok fizikai tulajdonságai. A kristályok alaki tulajdonságai rendszeres összefoglalásban. Egyéb fizikai sajátságok. — Kémiai ismeretek a víz és levegő alkotó részéről. Egyszerű és összetett test. Vegyület, elegy és keverék. Oxidáció, égési tünetek. Chlor-, sósav. — Atom és molekula. A súlyviszonyok és azok törvényei. Kémiai egyenletek és számítások. Nemfémek elemek és vegyületeik csoportonként. Fémek és vegyületeik csoportonként. Lángreakciók, színképelemzés. Savak és azok sói. Agyagipar, üvegyártás. Az ásványok megváltozása a természetben. — Analitikai kémia: minőségi és mennyiségi elemzés. Organikus vegyületek s azok osztályozása. — A föld anyaga és keletkezése. Geológiai tényezők. A kőzetek. Metamorf kőzetek. A föld története korok és korszakok szerint rövid vázlatban. — A látottak leírása és rajzolása otthon feladatokban. Kirándultunk a helybeli agyagipar gyárba és az ipolynyitrai gájrészhez, a szádellói völgybe s a helybeli patak diluvialis szakadékhöz. Kézikönyv: dr. Reichenhaller Kálmán: *Chémia és Mineralógia*. — Heti 3 órán tanította Horváth Zoltán.

Mennyiségtan. A hatványozás és gyökvonás általánosítása. Műveletek tere, negatív és tört exponensű hatványok és gyök-mennyiségekkel. Irrationalis és imaginaris gyökök és ezek mértani ábrázolása. Irrationalis egyenletek. A számrendszer fogalma, átmenet egyik számrendszerből a másikba, alpműveletek különböző számrendszerekben. Véges és periodicus alaptörtek s ezek átalakítása közösleges törtekké. Logarithmus értelmezése, kiszámítása és alkalmazása. Exponentialis egyenletek.

Geometria: A kör és egyenes, szögek a körben; a körbe és kör körül írt sokszögek, a Ludolph-féle szám kiszámítása, a kör kerülete és területe. Goniometria és trigonometria. Különböző háromszögek és sokszögek trigonometriai feloldása. A trigonometria gyakorlati alkalmazása. A függvény változásait jellemző grafikusok készítése. Tankönyv: Fr. Kiss Károly *Algebra* és dr. Sárkány Lajos *Geometria*. Heti 4 órán tanította Kerekes Dezső.

Szabdkézi rajz. Rajzolás és festés természet után. (Famodell, kitömött madarak, lepkék, bogarak.) Magyar stílusú minták rajzolása és festése. Heti 2 órán tanította Schwalm Nándor.

Torna. Mint az V. osztályban. Heti 2 órán tanította: Szigeti Benedek Gyula.

VII. Osztály.

Osztályfőnök: Komáromy Géza.

Vallástan. Tankönyv: Ág. h. ev. A protestáns egyház története Magyarországon. Pálffy—Bereczky. Heti 2 órában tanította Gyürky Pál.

Ref. Szóts Farkas: keresztény hit- és erkölcsstan. A ref. növendékeknek tanította Czinke István.

Magyar nyelv. A magyar nemzeti irodalom története a legrégebb kortól Kazinczy haláláig. Megfelelő olvasmányok alapján a nyelv-fejlődés története. Behatóbban ismertettek: a nyelvemlékek, Tinodi, Balassy, Zrinyi, Gyöngyösi művei. Kötelező olvasmányok voltak: Mikes, Gvadányi, Csokonay, Berzsenyi, Kisfaludi Sándor, Kármán I., Kazinczy «Pályám emlékezete». Havonként egy írásbeli dolgozat. Kk. Dr. Beöthy Zsolt: A magyar irod. története. Heti 3 órán tanította: Dr. Veress Samu.

Latin nyelv. 1. Olvasmányok: a) C. Sallustius: *Bellum Jugurthinum* 1—43 f. b) M. Tullii Ciceronis in C. Verrem *Acusationis liber IV.* (De siquis) 1—16., 27—35., 49—52., 59—70., 93—96., 99—100. §. c) P. Vergili Maronis: *Aeneidos VIII.* 608—731, XI. 139—181. d) *Ex abrupto* mintegy 300 sor. 2. Irodalom történet Sallustius és Cicero élete, művei. 3. A római régiségtan összefoglaló áttekintése. Kéthetenként írásbeli dolgozat. Heti 5 órán tanította: Komáromy Géza.

Német nyelv. A német irodalom lényegesebb részeinek ismertetésére szolgáltak az olvasókönyv 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, a, b, c, d, 12. a, b, 14. a, b, c, d, e, f, h. olvasmánya, továbbá a jegyzetek 1—20. fordítási gyakorlata. Iskolai dolgozatok havonként és állandó házi fordítási gyakorlat. Kézikönyv: Hirn—Paulai Német irodalmi olvasókönyv. I. rész. Heti 3 órában tanította: Marton István.

Görög nyelv és irodalom. Homéros Odysseája Kempf József szemelvényei fonalán: I. és III. éneke. — A görög remekirodalom korszakai, főképviseleői s műveik. Homéros korának s nevezetesen az Odysseának közelebbi ismertetése: tartalma, szerkezete, művészi alkotása, nyelvezete, előadási modora. — Homér világa, világnézete, ethonographiai ismeretei; hatása; a világirodalomban elfoglalt helye. — Méltatása. — Herodotos történeti műve dr. Geréb József szemelvényei szerint: a marathoni, sala-

misi és plataei ütközetek leírása. A görög remekirodalom aranykora: főképviselei s műveik. Herodotos életviszonyai: történeti nagybecsű műve: tartalma, nemzeti iránya, nyelve, stílusa; hitelessége. Herodotos nézete az istenségről s az emberi dolgokról. Méltatása. Az epikai és prózai műfajok fejlődésének főbb vonásai. — Megfelelő alak- és mondattani, metrikai és régiség-tani magyarázat. Havonta 1 írásgyakorlat Herodotosból. — Tanította heti 5 órában: Lenner Gyula.

Görögpótló irodalmi olvasmányok. Thukydides élete és kora, II. VI. és VII. könyvének tartalma. Szemelvények magyar történetirók és szónokok műveiből. Virág, Kazinczy, Jászay, Teleky József gr., Horváth Mihály, Szalay, Salamon. — Kölcsey, Széchenyi, Kossuth, Deák. — Demosthenes életéről és műveiről; olynthosi beszédei és philippikái. A görög irodalomtörténetből: vallásos és époszköltészet. Homérosz művei. Elégiai és lantos költészet. Tanító költészet: Hesiodos. Drámairók: Aischylos, Sophokles, Euripides. Vigjáték: Aristophanes. Prózairók. Történetirók. Herodotos. Xenophon. Bölcselők Sokrates előtt. Szofisták. Sokrates. Platon. Aristoteles. Szónokok: Antiphon, Andokides, Lítias, Isaios, Isokrates, Lykurgos, Aischines, Hypereides, Deinarkhos.

Történelem. Az ujkor története a berlini kongresszusig. Kk. Mika Sándor: Világtörténelem III. K. Ujkor. Heti 3 órán tanította: Loysch Ödön.

Mennyiségtan. Algebra. Másodfoku függvények teljes elmélete. Számítási és mértani sorok. Kamatoskamatszámítás. — Geometria. Stereometria. — Tankönyvek: Fr. Kiss K.: Algebra és dr. Sárkány L.: Mértan. Heti 3 órán tanította: Pásztori Gyula.

Természettan. Mechanika. Akusztika. Optika. Tankönyv: Dr. Kovács Z.: Fizika. Heti 4 órán tanította: Pásztori Gyula.

Szabadkézi rajz. Több tárgyból összeállított csendéletszerű csoportok rajzolása és festése. (Gyümölcsök és virágok.) Tanította heti 2 órán Schwalm Nándor.

Torna. Rend-, szabad-, szer- és szabadtéri gyakorlatok, játékok mint a VI. osztályban. Heti 2 órán tanította: Szigeti Benedek Gyula.

VIII. Osztály.

Osztályfőnök: Bodor István.

Vallástan. Ref. Dr. Jármány József: A magyar protestáns egyház története. A ref. növendéknek tanította heti 2 órán Czinke István.

Ág h. ev. Tankönyv. Keresztyén hit- és erkölcsstan. Zsilinszky—Bereczky. Heti 2 órában tanította Gyürky Pál.

Magyar nyelv. A magyar nemzeti irodalom története Kazinczy halálától napjainkig. Kötelező olvasmányok: Kisfaludi K. Vörösmarty, Josika, Kemény Zs., Teleky László, Madách J. Havonként egy írásbeli dolgozat. Kk. Dr. Beöthy Zolt: A magyar irod. története. Heti 3 órán tanította: Dr. Veress Samu.

Latin nyelv. a) Horatius 30 költeményének megtanulása és olvasása, dalok, ódák, epodusok, epistolák és satirák) alapján a költő élete, művei és méltatások. Kora. Verstechnikája. Hatása a magyar és a világirodalomra. — b) Tacitus Annaleséből I.—XX. fejezet fordítása. Tac. élete és kora. — A római költői és prózai irodalom fejlődése is rövid összefoglalása. — A fordított, költemények, fejezetek tartalma latinul a tanulók saját szavaival. Colloquiumok. Kk. Wirth Szemelv. Hor. műveiből. Gyomlai Taciti Annales. Horváth — Wagner Római Régiségtan és Irodalomtörténet. Tanította heti 4 órában: dr. Wallentínyi Dezső.

Német nyelv. Foglalkozásunk a német irodalom másodvázolásának és a XIX. századnak kiválóbb alakjaival a tankönyv következő olvasmányai alapján: I. A. B. C. D. E. F. G. a. 1—8. 6. 1.—5. c. 2—3. d. e. f. 1. 4. II. A. B. C. D. E. F. a. 1. 6. III. V. A. B. 1—8. VI. a. B. a. 1—9., továbbá a jegyzetek 1.—14. 18. 19. számú olvasmányai alapján. Havonként iskolai dolgozat és állandó házi fordítási gyakorlat. Kézikönyv: Hirn—Paulaj Német irodalmi olvasókönyv a VIII. osztály számára. Heti 3 órában tanította Marton István.

Görög nyelv es irodalom. A tavalyi tananyag beható áisméltése után Maywald görög gyakorló- és olvasókönyve II. része és Dóczi görög Nyelvtana fonalán: fordítások Xenophon Anabásisából és Kyropaediájából. Ezek alapján a nyelvtanból a „mi“-be végződő igék hajlítása, idő- és módképzése, az ezeknek hasonrsabálya szerint képezett más aorisztosi és csel. perfe-

ctumi igealakok. A négy felső osztályu igék idő- és módképzése. Sajátosságok az igeidők alakjainak jelentéseiben. A szóképzéstan és a mondattani főtanai. — Irodalomtörténeti adatok. Xenophon életviszonyai, művei, nyelvezete, irálya. A többi görög történeti író s művei ismertetése. — Számos elégia, epigramma, iambos paródia s anakreóni dal fordítása s magyarázata alapján: a görög költészet; a lyra fajainak fejlődése s főképviselőinek ismertetése és jellemzése. — Megfelelő számú írásbeli dolgozat Xenophon irataiból. — Tanította heti 5 órában Lenner Gyula.

Görögpótló irodalmi olvasmányok. A görögirodalom története: bölcselők, szónokok. Olvasmányok: Platon és Arisztoteles műveiből. — Magyar politikai írók és szónokok: Széchenyi, Kossuth, Deák. — A képzőművészetek története alkalmas illusztrációkkal. — Kk: Schill S: Görög irod. története. Morvay Gerece: A képző művészetek története. Alexander B: Platon és Aristoteles. Heti 2 órán tanította: Dr. Veres Samu.

Történelem. Magyarország Oknyomozó története, Kk. Kis Lajos tankönyve. Heti 3 órán tanította Bodor István.

Természettan. Hőtan. Magnesség és elektromosság. Fizikai egységek az ab. és gyakorlati rendszerben. Kosmographia. Fizikai gyakorlatok és feladatok kidolgozása. Tankönyv: Dr. Kovács Zoltán Physika. Heti 4 órán tanította Kerekes Dezső.

Mennyiségtan. A kapcsolástan elemei: permutatio, combinatio és variatio. Newton binomi tétele. Az algebrai és geometriai tananyag rendszeres ismételése. Grafikonok készítése. Tankönyv F. Kiss Károly Algebra és Dr. Sárkány Lajos Geometria. Heti 2 órán tanította Kerekes Dezső.

Philosophia propedeutika. A lelki élet jelenségei és a gondolkodás törvényei. Kk. Szitnyai Elek: Lélektan és Logika. Heti 3 órán tanította: Dr. Veress Samu.

Szabadkézi rajz. Rajzolás és festés természet után, a különböző technikákra való tekintettel. Zománcozott és üvegedények, valamint kisebb csendéletszerű csoportok rajzolása és festése. Gyümölcsök, virágok. — Heti 2 órán tanította Schwalm Nándor.

Torna. Rend-, szabad-, szer- és szabadtéri gyakorlatok, játékok mint a VII. osztályban. Heti 2 órán tanította: Szigeti Benedek Gyula.

Rendkívüli, de intézetünk négy alsó osztályának protest. vallásu növendékeire **kötelező** tárgyként tanított az egyházi ének heti 2—2 órán.

a) *A ref.* tanulók megtanulták az énekes könyvből a 157. — XXXVIII. — 74. — V. — 153. — XXIII. — XC. — LXXXI. — XXIV. — 158. — LXV. — 37. — 163. — XXXIV. — LXXXIV. 5. — XXV. — LXVI. — XLII. — 64. — 19. — 3. v. 162. — XXXIII. zsoltár. Énektanból a ref. konvent által kiadott tanterv alapján. Tanította Szücs György ref. énekvezér.

b) *Az ág. h. ev.* tanulók az I—IV. osztály heti két órában a gymnasiumi énektanítási tanterv szerint a zene- és énekelmélet elemeire tanított, u. m. Hangjegyrés, G. kulcs szerint, ütemek egész, fél, negyed és nyolcad hangjegyekkel, $\frac{3}{4}$, $\frac{4}{8}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{6}{8}$ ütemek, # és b. és feloldó jel. Könnyebb hanglétrák. Továbbá begyakorolták az alább jegyzett egyházi dallamokat: 1. A nap immár elenyészett, 2. Mennyből jövök most hozzátok, 3. Szívem keserűségét, 4. Kegyes Jézus itt vagyunk, 5. Mennynek, földnek teremtője, 6. Ki csak Istenre dolgát hagyja, 7. Bízad minden utadat, 8. Uram hallgass meg, 9. Oh siralom. 10. Most nyugosznak az erdők. 11. Erős várunk az Ur Isten, 12. Jézus életemnek, 13. Keresztyének örvendjétek, 14. Dicséret tisztesség legyen, 15. Jövel Szentlélek Ur Isten, 16. A nap elment óh Jézus, 17. Az én időm, mint a szép nyár, 18. Az éj im érkezik, 19. Légy csendes szívvel, 20. Magyar gályarabok éneke. Tanította: Halász József.

Nem kötelezett tantárgyak.

Német társalgási órákat tartott heti 2—2 órát külön a III—V. és külön a VI.—VIII. osztályú tanulókkal Marton István. Résztvett 20 tanuló. Tandíj egész évre 20 korona.

Szabadkézi rajz. A tanfolyamban az I—VI. o. tanulói közül részt vett 29. Heti 2 órán tanította: Schwalm Nándor. Tandíj egész évre 10 korona.

Vívó-tanfolyam. Vívásra a tanév elején 40 tanuló iratkozott be. A kardvívásban 24 tanuló, vitérvívásban 16 tanuló nyert oktatást.

A kardvívók 2 csoportban heti 2—2 órán gyakorolták az olaszrendszerű kardvívást. A légtechnikán kívül a vágások, szúrások és védések nemeit, az egyszerűbb penge- és testtámadásokat és azok védését, a cseltámadásokat, az elő- és közbevéga-

sokat, feltartó szűrást, a tempótámadásokat és mindezek kellő gyakorlati alkalmazását.

A vitérvívók ugyancsak 2—2 órán a lábtechnikát a szűrások és védések különböző neveit, helyből és rohammal, a penge- és testtámadásokat, a cseleket és contravédéseket. Tanította: Sz. Benedek Gyula.

Chemiai gyakorlatok. Heti 2 órán a IV—VI. osztály önként vállalkozó tanulói átvették a chemia kísérleti részét. Járt 9 fizető és 3 ingyenes.

Írásbeli dolgozatok a magyarból.

V. OSZTÁLY.

1. Szeptemberi séta a Rima mentén. (Leírás). 2. Zrinyi Miklós, a költő halála (Bethlen M. és Cserey alapján). (Iskolai.) 3. II. Rákóczy F. halála. (Mikes levelei nyomán.) 4. A szülői szeretet. (Elmétkedés). 5. Rimaszombat vízvezetéke. (Elm. leírás.) 6. Történeti elbeszélés családom, vagy szülőhelyem múltjából. 7. Arany balladáinak tartalma. 8. Évzáró beszéd a Pósa-körben. 9. Májusi levél.

VI. OSZTÁLY.

1. Vörösmarty Szép Ilonkájának méltatása. (Iskolai.) 2. Vörösmarty A két szomszédvár alapeszméje. 3. Arany Toldi Szerelmében Toldi vétke és bűnhődése. 4. Tiborc szerepe a Bánkbanban. 5. A magyar népballada legjellemzőbb sajátosságai. 6. A Zrinyiász alapeszméje. 7. Költői elbeszélés (prózában v. versben). 8—9. Zrinyi és Bánk a) vázlata (Iskolai), b) kidolgozása (Házi.)

VII. OSZTÁLY.

1. Volt-e a magyar nemzetnek naiv eposza? 2. Irodalmunk hanyatlásának okai. 3. Miért nevezik a XVII-ik századot a kath. visszahatás korának. 4. A Martinovics pör irói. 5. A Lilla-dalok méltatása. 6. Kisfaludy Sándor jellemképe.

VIII. OSZTÁLY.

1. Vörösmarty költészetének befolyása a nemzeti átalakulásra. 2. Költészetünk népies irányának úttörői. 3. Tompa és a szabadságharc. 4. A művész élete és az ihlet. 5. Minő hatása van a képzőművészetnek az emberiség műveltségére? 6. Az »Ember tragédiájának forrásai.

A tanári kar működése.

A tanári kar tagjai közül a folyó évben a következők tartottak felolvasásokat: *Loysch* Ödön, *Schwalm* Nándor, *Pásztori* Gyula, *Marton* István, dr. *Veress* Samu, *Komáromy* Géza.

VII.

Ifjusági körök és egyesületek.

Tompa-önképzőkör. A VII. VIII. o. tagjaiból alakult önképzőkör tanár elnöke a lefolyt évben dr. Veress Samu igazgató volt. A szept. 23-án tartott alakuló gyűlésen megválasztottak: ifjusági elnökké Stech Géza, titkárrá Veress Bálint, főjegyzővé Trunkó Tibor, pénztárossá Diószeghy Pál VIII-ik, aljegyzővé Varga Lajos, ellenőrré Veress Samu VII. o. tanulók.

Az év folyama alatt 12 rendes és 2 diszülés volt. (Okt. 6. és márc. 15.) A tagok beadtak 6 prózai és 16 verses dolgozatot. Ezek közül dicséretet nyert 8, jó fokra érdemesített 10, tudomásul vétetett 4.

Az október 6-iki diszülésen megnyitó beszédet dr. Veress Samu tartott. Stech Géza ifj. elnök pedig felolvasta emlékbeszédét az aradi vértanukról. Veress Bálint és Geduly Árpád alkalmi költeményeket szavaltak.

A március 15-iki ünnepélyt az évtizedes hagyományokhoz hiven nagy lelkesedéssel fényes közönség jelenlétében ülte meg ifjuságunk. Az ünnepély műsora a következő volt:

1. Himnusz. Pásztory Gyula tanár vezetése alatt előadja az ifj. énekkar.
2. Elnöki megnyitó, tartja dr. Veress Samu önképzőköri elnök.
3. Nemzeti dal, Petőfitől. Szavalja Frenyó Dezső VII. o. t.
4. Alkalmi beszéd. Pályadíjat nyert dolgozat. Felolvassa Kőrösi József VIII. o. t.
5. A századik, Ábrányi Emiltől. Szavalja Eisele Ottó VII. o. t.
6. a) Bortal, Bánk-bánból; b) Kuruc nóták. Pásztory Gyula tanár vezetése alatt előadja az ifj. énekkar.

7. A koldus, Ábrányi Emiltől, szavalja Wuffka János VII. o. t.
 8. Aria, Alexander Stradellától. Zongora-cello kettős. Előadják: Veress Samu (zongora) és Wuffka János (celló) VII. o. t.
 9. A pályázatok eredményének kihirdetése.
 10. Magyar dalok. Előadja az ifj. zenekar.
- A pályázatok eredményéről a következő elnöki jelentéssel számolunk be:

A márciusi pályázatok eredménye.

Hagyományos szokás az tanintézetünkben — mióta a márciusi ünnepet megüljük — hogy azzal az áldozatkészséggel szemben, mellyel a hazafias gondolkozású és érzelmű közönség nemes törekvésű tanulóinkat elárasztja, az úgynevezett márciusi pályázatok eredményéről, az ünnepély keretében számolunk be.

Midőn e hagyományos jó szokáshoz hiven e tárgyban tiszteletteljes jelentésemet megteszem, az elismerés és hála kettős érzelmeivel kell megemlékeznem azokról a testületekről és nemes érzelmű egyénekről, kik részint alapítványaikkal, részint, évről-évre megismétlődő adományaikkal lehetővé teszik azt, hogy tanuló ifjuságunk érzésvilága forma szerint is nemesebben és finomabban nyilatkozzék meg.

E nyilvános elismerés illeti meg:

1. A gömörmezei közm. egyesület rimaszombati körét.
2. A rimaszombati polg. olvasókört.
3. A tamásfali Petőfi-egyesületet.
4. Bazilidesz János tiszolci földbirtokost, önképzőkörünk egykori titkárát, megismételt adományaikért.
5. Soós Ferenc és
6. Bodor István urakat. kik alapítványaikkal elhunyt kedves fiaik emlékét örökítették meg.
7. Dobránszky János tánctanítót, ki a folyó évi márciusi jutalomdíjakra 40 koronát adományozott.

És áldó kegyelettel elevenítjük föl néhai Szabó Erzsí és Baksay István emlékezetét, kiknek nevét szintén alapítványaik révén jegyeztük fel az emlékezet könyvébe.

A kellő időben kihirdetett pályázati tételekre 14 pályamű érkezett be. A tanári kar bíráló bizottsága által megállapított eredmény a következő:

1. A Közm. Egyesület adományából 20 koronát Kőrösy József VIII. o. t.

2. Ugyanabból adományból 10 koronát Holezmann János VIII. o. t.
 3. A Polgári Olvasókör 20 koronáját nyerte Varga Lajos VII. o. t.
 4. Bazilidesz J. ur adományát, 20 koronát kapta Markus Miklós VIII. o. t.
 5. A tamásfalvi Petőfi-körtől 10 koronát Varga Lajos VII. o. t.
 6. A Bodor Dezső eml. al 16 koronát kapta Angyal Kálmán VII. o. t.
 7. Szabó Erzsé eml. al. kamatát 8 koronát Körösy József VIII. o. t.
 8. A Soós Jenő eml. al. 10 koronát Diószeghy Pál VIII. o. t.
 9. Ugyanaz 10 koronát Angyal Kálmán VII. o. t.
 10. Ugyanaz 10 koronát Miszeska Bernát VII. o. t.
 11. Ugyanaz 10 koronát Faluba Gusztáv VIII. o. t.
 12. Dobránszky adom. 10 koronát Frommer Lajos VIII. o. t.
 13. Ugyanaz 10 koronát Hizsó János VII. o. t.
 14. Ugyanaz 10 koronát Dobos Béla VI. o. t.
 15. Ugyanaz 10 koronát Gyurovics János VI. o. t.
 16. A Baksai-féle tanár fiuk részére tett alapból 60 koronát kapta Lenner Ödön II. o. t.
 17. A Közművelődési Egyesület szavalatért 10 koronát kapta Eisele Ottó VII. o. t.
 18. A Közművelődési Egyesület szavalatért 10 koronát kapta Frenyó Dezső VII. o. t.
 19. A Közművelődési Egyesület szavalatért 10 koronát kapta Wuffka János VII. o. t.
- Legifjabb Pósa Lajos emlékére tett alapítványból egy könyvet kapott Gyurovics János VI. o. t.
20. Az ifj. zenekarban kifejtett tevékenységeért és szorgalmáért 10 koronát kapott Pogány István VII. o. t.
- Szorgalomra valló munkásságokért a tanári kar elismerésben részesíti: Eisele Ottó, Bárczy Sándor és Pogány István tanulókat.

Összesen 20 jutalom 284 kor. értékben.

Dr. Veress Samu
a «Tompakör» elnöke.

II. A Pósa-önképző-kör működése 1911–12. tanévben. Az ifjúság előadó képességének, stílus — érzékének gyakorlása szóban és írásban, s a „Tompakör“-ben való szereplés előkészítése volt, mint az előző években, úgy a lefolyt évben is a „Pósa-önképző-kör“ működésének célja. De a kör egész működése folytonos kapcsolatban állt az V., és különösen a VI., osztály poétikai tanításával.

Az 1911–12. isk. évben az alakuló ülés 1911. szeptember 20.-án volt dr. Wallentinyi Dezső tanár-elnök jelenlétében, mely alkalommal a következők választották meg tisztviselőikül:

1. Ifjúsági elnökké: Löcherer Géza VI. o. t.
2. Titkárrá: Árvay György VI. o. t.
3. Főjegyzővé: Szabó László VI. o. t.
4. Pénztárossá: Németh Pál VI. o. t.
5. Aljegyzővé: Dobos Béla V. o. t.
6. Ellenőrré: Komjáthy Zoltán V. o. t.

A kör tagjai csakis az V. és VI. osztály tanulói lehettek, s közülök az V.-ből 15-en, a VI.-ből 43-an voltak a kör rendes tagjai. Az összes tagok száma tehát 58 volt. A kör hetenkint egyszer tartott üléseket és pedig: az egy alakuló gyűlésen kívül 19 rendes-, 2 pót-, és 2 diszülést.

A kör tárgyalt 30 munkát, melyek között volt: prózai mű 2, költemény 13, bírálat 15.

A prózai művek közül megdicsértetett 1, jó fokra vétetett 1. A költemények közül emlék könyvbe vétetett 4, megdicsértetett 6, jó fokra vétetett 3. A bírálatok közül emlékkönyvi dicséretet nyert 4, dicséretre méltó volt 7, jó fokra vezetett 2, méltányoltatott 2.

A kör más irányú munkássága a következő volt: elhangzott 38 szavalat, 3 felolvasás, 1 monológ és 1 hármas jelenet. Ezek közül emlékkönyvi dicséretet szavazott a kör 12-nek, megdicsért 19-et, jó fokra érdemesített 9-et, méltányolt 2-öt, tudomásul vett 1-et.

1911. október 6-án tartott a kör diszülést, a következő sorrenddel:

1. Himnusz.
2. Ifj. elnöki megnyitó, tartja: Löcherer Géza ifj. elnök.
3. »Tizenhárom«. ifj. Abrányi Kornéltól, szavalja: Csemiczky Gábor VI. o. t.

4. »1849. okt. 6.« irta és felolvassa: Hruska Z., V. o. t.
5. »Okt. 6-án« Rátkay Lászlótól, szavalja: Török Árpád VI. o. t.
6. »Fogoly lengyel« Csengei Gusztávtól, szavalja: Sztolár Miklós VI. o. t.

7. Ünnepi záróbeszéd dr. Wallentinyi Dezső tanár-elnöktől.
8. Szózat.

A második diszülést 1912. március 15-én tartotta a kör. Az ünnep sorrendje a következő volt:

1. Himnusz.
2. Megnyitó Löcherer Géza ifj. elnöktől.
3. »Nemzeti dal« szavalja: Németh Pál VI. o. t.
4. Pályanyertes mű, irta és felolvassa: Árvay György VI. o. t.
5. »Március Idusán« Ábrányi E.-től, szavalja: Koselik Zoltán V. o. t.

6. »A bilincs« Petőfi S.-től, szavalja: Komonyi Lajos VI. o. t.
7. Ünnepi záróbeszéd dr. Wallentinyi Dezső tanár-elnöktől.
8. Szózat.

A március 15-iki pályázatok eredménye a következő volt: Első díj fejében kitűzött 20 kor.-t felerészben: 10—10 kor. 2 nyertek: Árvay Gy. és Gyurovics J. VI. o. tanulók. A második, 15 kor.-ás díjból 10 kor.-t Szabó László és 5 kor.-t 2 Chatvác Endre VI. o. tanulók nyertek. Ezen kívül nyert még: Pongtó Mihály V. o. t. 10 kor.-t, Komonyi Lajos és Jellinek Ferenc VI. o. tanulók 5—5 kor.-t.

A verseny-szavalatokon résztvevő pályázók közül díjat nyertek: Némethy Pál és Török Árpád VI. o. tanulók, kik a »Talpra magyar« elszavalásáért pályáztak, 5—5 kor.-t. Alkalmi költemény elszavalásával Komonyi Lajos és Cseninszky Gábor VI., és Koselitz Zoltán V. o. tanulók nyertek 5—5 kor.-t.

Jutalmakra tehát a kör összesen 80 kor.-t osztott ki az 1911—12. évben tagsági és kitüntetés díjából befolyt 80 kor. 80 fillér. Ebből a díjakra 80 kor.-t, egyéb irodai kiadásokra 80 fillért adtunk ki.

Dr. Wallentinyi Dezső.

a »Pósa-kör« tanár elnöke.

Bethlen Gábor-kör. A protestáns buzgóság ápolása s folyton ébrentartása céljából alakult »Bethlen Gábor-kör« a lefolyt év folyamán is szép sikerrel működött. Tagjai a négy felső osztály református növendékei voltak. A presbiteri szervezettel bíró kör elnöke *Czinke* István ref. lelkész, vallástanár volt. Kdrátora: *Verecs* Bálint VIII. o. t., jegyzője és pénztárnoka: *Bárczy* Sándor VIII. o. t., diakonusa: *Tóth* Béla VIII. o. t., presbiterei: *Básthy* László, *Demján* Lajos VIII. o. t., *Kovács* Bertalan, *Kriston* Kálmán VII. o. t., *Szabó* András, *Baskay* Károly VI. o. t., *Komjáthy* Zoltán, *Kovács* Gyula V. o. t., kántorok: *Körössy* József VIII. o. t. és *Bargha* Lajos VII. o. t. Üléseit a kör többnyire szombaton 5 órától tartotta, melyeken vallásos és hazafias tárgyú felolvasásokat és költeményeket adtak elő. Tartott 17 rendes és 2 diszülést: október 31 és március 15-én.

*

Thököly Imre-kör. A lefolyt tanévben az evang. tanulók *Thököly-kört* alakítottak, melynek célja a tanári kar által jóváhagyott alapszabály szerint: Tagjaiban a multak emlékeivel, a hithősök példájával a vallásos buzgóság ápolása, az egyházszertet élesztése s evangélikus egyházunk ügyei iránt melegen érdeklődő, felvirágzását elősegítő egyháztagok nevelése.

A kör elnöke: *Gyürky* Pál vallástanár, másodelnök: *Baráth* Károly lelkész, titkára: *Eisele* Lajos VIII. o. t., főjegyzője: *Eisele* Ottó VII. o. t., aljegyzője: *Szabó* László VI. o. t., pénztárnoka: *Geduly* Árpád VIII. o. t. és könyvtárnoka *Gaal* Iván V. o. t. volt.

A kör 3 közgyűlést tartott.

*

Ifjusági dalkör. Az ifjusági énekkar működő tagjainak száma a lefolyt tanévben 75 volt. Az énekkar nyilvánosan az ifjuság márc. 15-iki s az intézet évről ünnepélyén lépett fel s 1911. dec. 16-án rendezte szokásos évi hangversenyét *Liszt* Ferenc Emlékére a következő műsorral:

1. *Weber* K.: *Cigánykar*. Előadja: az ifj. énekkar.
2. *Donizetti*: Ária »A szt. domingói örült« c. operából, *Hegedün* előadja: *Pogány* I. VII. o. t.; zongorán kíséri *Hruska* Z. V. o. t.
3. *Liszt* Ferenc. Irta és felolvassa: *Pásztori* Gy. főgymnáziumi tanár.

4. Vörösmarthy M.: «Liszt Ferenchez.» Előadja: Veress B. VIII. o. t.

5. Flotow: Egyveleg a «Mártha» c. operából. Előadják: Pogány J. VII. o. t. (I. heg.) Stech G. VIII. o. t. (II. heg.), Krcs D. VII. o. t. (Brácsa), Wuffka I. VII. o. t. (Cello.)

6. W. A. Mozart: «Cosi fan Tutte» op. nyitánya. Zongorán előadják; Braun T. VI. o. t. és Krcs. D. VII. o. t.

7. Allaga G. Magyar népdalok. Előadja: az ifj. énekkar.

8. Deréki A. Ripacs ur keservei. Előadja Wuffka i. VII. o. t.

9. Hubay J. Berceuse. Hegedűn előadja: Geduly A. VIII. o. t. zongorán kíséri: Nyomárkay I. VIII. o. t.

10. Linka C. Induló. Előadja az ifj. zenekar.

A «Hangverseny» fényes erkölcsi és anyagi sikere, valamint az Énekkar minden számának rokonszenves, meleg fogadtatása buzdítsa továbbra is a tagokat lelkiismeretes, önzetlen, nemes munkásságra.

Pásztori Gyula
karvezető, tanár-elnök.

Hegedű tanfolyam. Ifjúsági zenekar. A hegedű-tanfolyamra beiratkozott 28 tanuló, kiknek gondos és szakszerű elméleti- és gyakorlati kiképzetéséről a vezető Laffersz Sándor áll. isk. tanító évi jelentésének következő része számol be:

«A hegedű-oktatásban résztvevők két csoportba osztattak be, még pedig: az I. csoportba a kezdők, a II. csoportba a haladók. A II. csoport tagjai alkották egyuttal az ifjúsági zenekart is. — Az elvégzett anyag a következő: I. csoportban: A hegedű és vonó alkatrészei. A hangrendszer és hangjegyek ismeretése. A hangjegyek értéke. Az ütem. Egész- és félhangnyi távolság. Hangsor, hangközök. Szünjelek s azok értéke. Ütemelőző. A nyújtópont és a kötőjel. Ismétlőjel. D. C. al Fine. Staccato. Triolák. — A hegedű tartása. A vonó vezetése az üres húrokon. Tanulmány: Hohman—Bloch: Hegedű iskola I. köt. 1—140. gyakorlat. II. csoportban: Módosító jelek. A hangközök teljes ismertetése. Scálák szerkesztése. Dur- és Moll-scálák (5 #, illetve 5 b-ig). Kétféle moll-scála: Harmonikus és melodikus. Vonóvezetés. Csuklójáték. Portato. Staccato. Spiccato. — Tanulmányok: Dur-, valamint harmonikus és melodikus moll-scálák játszása és törthangzatok 2 nyolcadon át. — Kayser

12 Etűdje. — Zenekari darabok. — Mindkét csoport heti 2—2 órai oktatásban részesült.»

A tanfolyamon résztvevők általában véve nemes buzgalmat s igyekezetet tanusítottak, aminek fényes bizonyítékát adták az ifjúság 1911. dec. 16-iki «Hangverseny»-én, a hol úgy a magán-hegedű, valamint a zenekari számokban fegyelmezett, temperamentumos játékkal őszinte, meleg sikert arattak.

A jövő iskolai év hegedű-tanfolyamára való beiratkozásokat szept. 1—15-ig, alólirt tanár-elnök eszközli, akinél a tandíj is fizetendő. Egész évi tandíj 20 korona, amely félévi előleges részletekben is fizethető.

Pásztori Gyula
tanár-elnök.

*

Torna-kör. A tornaköri tagok száma a lefolyt tanévben az V—VIII. osztályban 48 volt. A tagok heti 2 órában (szombat d. u. 3—5 ig) az iskolai tananyag köréből vett gyakorlatokat gyakorolták a tornatanár felügyelete mellett. A kör. ifjúsági elnöke: Eisele Lajos VIII. o. t., pénztárosa: Geduly Árpád VIII. o. t., háznagya: Diószeghy Árpád VIII. o. t., jegyzője: Zapotoczky Jenő VI. o. t. voltak.

A kör május hó e1-én az összes tagok részvételével szíves tornaestélyt rendezett, melyről más helyen számolunk be. A tornakör elnöke: *Sz. Benedek Gyula.*

*

Ifjúsági sakk- és olvasókör. Elnök: Kerekes Dezső tanár, ifj. elnökök: Diószeghy Pál és Veres Bálint. A kör tagjai voltak a VII. és VIII. osztály tanulói és a V. és VI. osztályból az önként vállalkozók. Tagsági díj 2 kor. A kör következő lapokat járatta: Vasárnapi Ujság, Ország Világ, Uj Idők, Hét, Tolnai Világlapja, Zászlónk, Az Ujság, Pesti Hirlap, Pesti Napló, Világ. Az olvasóterem nyitva volt este 4—6 óráig külön napos felügyelete alatt.

*

IX. Ifjúsági gyámintézet. Ifjúsági gyámintézetünk ez évben is megfelelt szép hivatásának, nemes rendeltetésének. Jóra fogékony ifjúságunkat serkentette, szoktatta a jótékonyság gyakorlására, a mások bajával törődő emberszeretetre.

Az alakuló közgyűlést szeptember, az évzáró és leszámoló

ülést pedig június 15-én tartottuk meg az iftuság élénk érdeklődése mellett.

Mintegy 300 tanuló lépett be tagul az elmúlt éven át 1—10 fillér havi járulékkal. Voltak olyanok is, a kik 10 hó alatt összesen 3 koronát is befizettek!

I. Bevétel volt:

1. Múlt évi maradvány	5·96
2. Gyűjtés az I. osztályban	9·08
3. » a II. »	16·17
4. » a III. »	11·32
5. Koszorú maradvány a III. osztályban	1·30
6. Gyűjtés a IV. osztályban	11·72
7. » az V. »	30·20
8. » a VI. »	34·60
9. » a VII. »	51·04
10. » a VIII. »	43·41
11. » az érettségizett ifjak közt.	20·—
12. Buzágh Aladár VI. o. t. adománya	8·—
13. Kamat az időközi betétek után	2·—
<u> összesen :</u>	<u>244·80</u>

Külön kiemelésre méltó az az örvendetes tény, mely az ifjuság érésevel, komolykodásával együtt az emelkedő osztályok adományozásának, jócselekedetének fokozatos emelkedésében nyilatkozik! Legelől jártak ebben is a VIII. és a VII. osztály nemes tanulói, kiket jól esik külön is megdicsérem ez önzetlenségükért!

A gyűjtés sikere mindenkor az egyes osztálypénztárosok buzgóságától függ. Legszebb sikert *Plech Aladár* VIII. o. t. titkár, *Veress Bálint* VIII. o. és *Vargha Lajos* VII. o. pénztárosok arattak. Övék az elismerés pálmája. De nemes ambíciót fejtettek ki: *Löcherer Géza* VI. és *Dobos Béla* V. o. pénztárosok is, valamint a többiek: *Ráróssy Gyula* IV. o. t. *Bartha Tibor* III. o. *Gaál Ferenc* II. és *Tóth Zoltán* I. o. t. is.

II. *Kiadás.* Az egybegyűlt pénzt a tanári kar beleegyezésével így használtuk fel:

1. Magyarhoni e. e. e. gyámintézetünk	25· K
2. Gömörm. ref. »	25· »
3. Ifj. jutalomdíjakra és könyvekre	21· » 50 f.

4. Leopoldianumra	2· » —
5. Rozsnyói árvaházra	30· » —
6. Eperjesi Theol. Otthonnak	20· » —
7. Diósgyőri ev. fiókegyh. templomra	20· » —
8. Ifj. kölcsönkönyvtárra	50· » —
9. A jövő év javára betéthez	50· » 30
10. Postaköltség az 1—2, 4—7. tét elküld.	1· » —

 összesen : 244 K 80 f.

Ez esztendő ifjusági gyámintézetünknek immár a 38-ik esztendeje volt. Mint tanulságos és biztató adatot említjük fel, hogy egyesületünk megalakulása óta 3,042·76 koronát osztott szét különböző egyházi és világi jótékony célokra. Ime, az 1874-ben elvetett kicsiny mag 38 év alatt mily szép gazdag gyümölcsöt termelt!

Ezt egyrészt az ifjuság jóban és az altruizmusban való haladásának, másrészt különösen az V.—VIII. osztályok áldozatkészségének és *Plech A.* titkár példás és lelkiismeretes buzgóságának tulajdonítjuk, aki eddig soha el nem ért szép eredményre jutott!

Kísérje a nemes szellem valamennyiöket továbbra is!

Dr. Wallentinyi Dezső

gyámint. tanárelnök.

VIII.

Tanestközök.

I. A tanári könyvtár állománya a lefolyt tanévben 280 művel 536 kötetben gyarapodott. Még pedig I. ajándék útján:

1. A kolozsvári m. kir. Ferenc József Tudomány Egyetem tanrendje az MCMX—XI. tanév I. felére.
2. Acta Universitatis Literarum R. Hung. Franc. Joseph. Kolozsv. Anni MCMIX—X. Fasciculus III. Beszédék.
3. Ugyanaz. Fasciculus II. Széchenyi ünnep.
4. Váry János: A Gömör- Kishontvármegyei magyar közművelődési egyesület évkönyve az 1909-ik évről Rimaszombat, Rábely M. 1910.
5. A magyar földrajzi társulat névjegyzéke az 1909. év derekán Budapest, Fritz A. 1909.
6. Lovag I. Fehrentheil Henrik: Görögország középiskolái. Erzsébetváros Llyod Tvek.
7. Paulik János: Milyen dallamokat vegyünk fel a készülő új énekeskönyvbe? Nyiregyháza, Tóth S. és Tsa 1911.
8. Beerwaldszky K.: A szepesi tanítóegyesület LVIII. gyűlés jegyzőkönyve. Igló 1910. Szepesi Lapok nyomdáváll.
9. Dr. Márki Sándor: Történeti faliképek, Budapest Kogutowicz 1902.
10. Harsányi István: A tiszáninneri ref. egyházkerület névkönyve az 1909. és 1910. évre. Sárospatak, Dani és Fischer 1910.
11. Jegyzőkönyv a besztecebányai tankerület II-ik igazgatói értekezletéről. Besztecebánya, Havelka 1910.
12. Jegyzőkönyv a szegedi tankerület IV. igazgatói értekezletéről. Makó 1911. Kovács Antal.
13. Solymossy E. Oszkár: Tengerészetünk megmagyarosítása, Budapest, Károlyi György. 1907.
14. Tiszántuli ref. egyházkerület: Imák és beszédék néhai dr. Eröss Lajos püspök koporsója felett. Debreczen, Szabó Kálmán, 1911.

15. Horánszky Lajos: Bacsányi János és kora. Budapest, Hornyánszky Viktor 1907. A v. és k. minisztérium ajándéka.

16. Dr. Szádeczky Lajos: A magyar kultúra nemzeti hivatása. Kolozsvár. Ajtai K. Albert 1910. Szerző ajándéka.

17. Dr. Barthos Kálmán: A budapesti ref. főgimn. I. félévszázada. Budapest, Franklin, 1910.

18. Baross Gyula: Kazinczy Ferenc és Radvánszky Teréz Budapest, Franklin 1908. Szerző ajándéka.

19. Dr. Kovács Dénes: Kossuth—Album. Budapest, Wodianer 1909. — Néhai Baksay István kir. tanácsos, főgimn. tanár hagyatékából:

20. Kölcsey Ferencz: Naplója 1832—1833. Budapest, Dobrossi 1848.

21. Virág Benedek: Magyar Századok 864—1301, 1301—1437. Budán 1816.

22. Gr. Lónyai Menyhért: Gr. Széchenyi István és hátrahagyott iratai II. kiadás, Budapest, 1875. Ráth Mór.

23. Ormódi Bertalan: Magyarhon ébredése. Eredeti költemények. Pest, Wodianer, 1860.

24. Salamon Ferenc: Budapest története I. rész. Budapest 1878. Kocsi S.

25. Vaszary Kolos: Világtörténelem II-ik III-ik Budapest, Lampel R. 1889. 1896.

26. Varga Ottó: Magyarország története. Budapest 1895. 2. kötet.

27. Sárospataki füzetek. 34 drb.

28. Különféle Naptár. 51 drb.

29. Képes folyóirat. 75. kötet.

30. Stáncsics Mihál: Lényismeret, azaz természethistória az ifjuság számára. Pozsony, 1842. Wigand K.

31. Somogyi Károly: A bölcsészet lényegéről és feladatáról. Budapest, Szent István társ. 1859.

32. Dr. Schächter M. és Dr. Lakits F.: A magyar orvosok és természet vizsgálók 1892. aug. 22—25-ig Brassóban tartott XXVI. vándorgyűlésének történeti vázlata és munkálatai. Budapest, Franklin, 1893.

33. Dr. Csanádi G. és Dr. Plósz P.: A borászat könyve tekintettel hazánk bortermelésére. Budapest, Franklin. 1885.

34. Nagy László: A II. orsz. és egyetemes tanügyi kongresszus naplója. Budapest, Franklin. 1898. 2. kötet.
35. Szabó József: A magyar term. tud. társ. évkönyve, Pest. 1857. Hecz.
36. Pabst—Császár F.: Kalauz a szarvasmarha tenyésztésére. Pest, Emich Gusztáv 1860.
37. Kanka K. és Rómer F.: A magyar orvosok és természetvizsgálók 1867. aug. 12—17. Rimaszombatban tartott XII. nagygyűlésének történeti vázlata és munkálatai. Pozsony, Wigand K. Frigyes 1866.
38. Batizfalvy S. és Rózsay J.: A magyar orvosok és természetvizsgálók 1867. aug. 12—17. Rimaszombatban tartott XII. nagygyűlésének történeti vázlata és munkálatai. Pest, Emich G. 1868.
39. Dóczy József: Europa tekintete jelenvaló természeti, miveleti és kormányi állapotjában. Béts, Haykul Antal, 1830.
40. Adami Friderici Kirschii Abundans cornucopiae Latinae A Germanicae selectum. Noribergae, Johannes Leonardus Buggelius. 1714.
41. P. Vergilii Maronis Opera cum interpretatione et nonnullis notis P. Caroli Rudei Tomulus I. Budae, Sumtibus Regiae Universitatis 1802.
42. Qu. Horatii Flacci Opera. Interpretatione ac notis illustravit Ludovicus Deprez. Tirnaviae, Typis Academicis Societatis Jesu 1757. 2 kötet.
43. Ephraimus Klein: Phrases ex langianes colloquiis Latinis Cassoviae 1797. Sumtibus Francisci Landerer.
44. Friedrich v. Schiller: Sämmtliche Werke. Grätz 1834. A. Kienreich 19 köt.
45. Névtelen: Eleonore, meine Muhme oder die traurigen Schicksah der unglücklichen Müllerstochter aus Wels in Oesterreich ob der Ens 1797.
46. J. V. Meidinger: Praktische französische Grammatik: 26. Auflage. Frankfurt u. Leipzig 1810.
47. Márton József: Német Grammatika 6-ik kiadás Béts. 1815.
48. Somosy János: Sidó olvasókönyv Budán, kir. m. univ 1833.
49. » » Sidó grammatika » » 1832.
50. Fornesari Italienische Sprachlehre 1815.

51. Márton József: Német grammatika 8-ik kiadás Béts Pichler 1838.
52. Dr. Mocnik Ferenc: Betűszámtan. Pest, 1858. Lampel R.
53. Ábel Károly: Mértan. Budapest, Khór és Wein, 1885.
54. Dr. Gerlóczy Gyula és Dr. Dulácska Géza: Budapest és környéke természetrajzi, orvosi és közművelődési leírása. Budapest 1879. 3 kötet.
55. Munk Manó: A Herkulesfürdő és környéke. Pest, Heckenast G. 1872.
56. Hunfalvy János: Gömör és Kishont törvényesen egyesült vármegyének leírása. Pest, Emich G. 1867.
57. Vaszary Kolos, Világtörténelem. III. k. Ujkor, Bpest, Lampel 1896.
58. Helmár Ágost: Isk. atlasz az ujkori történelem tanításához Pozsony, 1890. Stampfel K.
59. Plichta Soma dr. Nógrádmegye felvidéke éghajlati és közegészségügyi tekintetben. Bpest, 1875. Athenaeum.
60. Szilágyi István: A gimn. oktatásügy története a magyarországi helvét hitvallásuaknál. Sárospatak. Jäger Károly 1861.
61. D. F. C. Heger: Die physische u. mathematische Geographie. Lübeck, A Dittmer, 1853.
62. Hübner János: Mostani és régi nemzeteket esmértető lexikon Pesten, Trattner János 5 k.
63. Szilágyi Sándor: Egyetemes történet, Pest, Peiffer, 1865 3 k.
64. Névtelen: Ausztria honismeret, Bécs 1854.
65. Márton József: Német-magyar és magyar-német lexikon Béts, Haykul Antal 1807.
66. Fr. Páriz-Pápai: Dictionarium latino-hungaricum etc. Cibinü 1782.
67. Az osztrák-magyar monarchia irásban és képben 17 köt.
68. Különböző folyóiratok 31 kötet.
69. A rimaszombati egy. prot. főgimn. értesítői. 6 k.
70. Ponson du Terrail Vicomte: Az éj lovagja. Pest, 1865.
71. Smith I. F. A szép cigánylány Pest, 1864. Továbbá
72. Jósza János: Felelet Dr. Szádeczky Lajos egyetemi tanár urnak stb. Szamosujvár 1912. Szerző ajándéka.
73. Hörk József: Keczer András és vértanu halála Bpest 1906.

74. Thallóczy L. és Barabás S. A. Fangepáncsalád oklevéltára. Bpest 1910.
75. Cömöry János: Az orsz. ág. h. ev. tanáregyesület évkönyve az 1908—9. évről. Eperjes 1910.
76. Vattay László: A gömöri ref. egyházmegye 1908. aug. 31. közgyűlésének jegyzőkönyve, Sárospatak 1908.
77. Pokoly József: Magyar egyháztörténeti adattár IX. évfolyam Budapest 1910.
78. Endrei Ákos: Az orsz. középisk. tanári kongresszus naplója és jegyzőkönyve. Budapest, 1911.
79. Gömöry János: Az orsz. ág. h. ev. tanáregyesület évkönyve 1909—1910. évről. Eperjes 1911.
80. Jakab Elek: A m. t. ak. kézirat-tárának ismertetése Budapest 1892.
81. Váry János: Gömör-Kishontvármegyei magy. közműv. egy. évkönyve az 1910. évről. Rimaszombat, 1911.
82. Réz László: A gömöri ref. egyházmegye 1910. évi közgyűlésének jegyzőkönyve. Sárospatak, 1910.
83. S. Szabó József: Az orsz. ref. tanáregy. évkönyve 1908—909-ről.
84. S. Szabó József: Az orsz. ref. tanáregyesület évkönyve 1910—1911-ről. Debrecen, 1911.
85. Radácsi György: A tiszáninneni ref. egyházkerület 1909. tavaszi közgyűlésének jegyzőkönyve. Sárospatak, 1909.
86. Zoványi Jenő: Puritánus mozgalmak a magyar. ref. egyházban. Budapest, 1911.
87. Pokoly József: Egyháztörténeti adattár X. évf. Budapest 1911.
88. Kallós Ede: Megjegyzések és excursusok Archilochoshoz. Bpest. 1911.
89. Dr. Bernátsky Jenő: A hazai Iris-félék. Budapest, 1911.
90. Kigl Sándor: Emor Khoszrev Budapest, 1911.
91. Mahler Ede: Az assuani és elephantinei Aramaeus papyrusokmányok történeti jelentősége. Budapest, 1911.
92. Simonyi Zsigmond: Emlékbeszéd Szarvas Gábor felett.
93. Simonyi Zsigmond: Emlékbeszéd Misteli Ferenc felett.
94. Bayer József: Schiller drámák a régi magyar színpadon és irodalmunkban. Budapest, 1911.

- III. Vétel útján:
95. Dr. Thirring Gusztáv: Hölzel földrajzi képei. B.-pest, 1891.
96. Jókai Mór: Magyarhon szépségei. Budapest 1903.
97. Fiók Károly dr.: Nala és Damajanti hindu rege. Bpest. 1885
98. Radó Antal: Förduszi Sahnáméjából Szijavus Budapest, 1896.
99. Karazin: A nádásban. Budapest, 1904.
100. Ossian: Költemények. Ford Kálmán K. Budapest, 1911.
101. Malonyay Dezső: A magyar nép művészete III. K. Budapest, 1911.
102. Else Jerusalem: Szent Skarabaeus. Budapest, 1911.
103. Dr. Veress Endre: Berzeviczy Márton (1538—1596.) Budapest, 1911.
104. Gyulai Pál: Birálatok 1861—1903. Budapest, 1911.
105. Euripides: Drámái Fordította: Csengeri János Budapest, 1911.
106. Szigetvári Iván: A komikum elmélete. Bpest 1911.
107. Gardner A. Ernesti: A régi Athén Bpest 1911.
108. Maeterlinck: A szegények kincse Bpest 1912.
109. Pekár Gyula: A nagy francia forradalom és Napoleon IV. és V. k. Bpest 1911.
110. Páp Zoltán: Muzsikaszó. Bpest 1912.
- 111.—260. A Magyar könyvtár 454—651 terjedő számai.
261. Kropotkin: Egy orosz forradalmár emlékiratai Bpest 912.
262. Walther Johannes: A föld és az élet története Bpest 1911.
263. Berget Alfonz: Léghajózás és repülés. Bpest 1911.
264. Dr. Richard J. Oceánografia. Bpest 1912.
265. Beöthy Zsolt: A művészetek története VI. k. Bpest 1912.
266. Dr. Márki Sándor: Az ujjor és legujabb kor története. Bpest 1912.
267. France Anatole: A fehér kövön. Bpest 1912.
268. Bölsche: Az élet fejlődéstörténete. Bpest 1912.
269. Kéki Lajos: Tompa Mihály. Bpest 1912.
270. Oswald: Feltalálók, felfedezők, nagy emberek. Bpest 1912
271. Strindberg: Történeti miniatúrok. Bpest 1912.
272. Dickens: Két város. Bpest 1912.
273. Newcomb — Engelman: Astronomie.
274. Höfler: Physik.
275. Grimschl: Lehrbuch der Physik.

276. Ffaundler : Physik des sglichen Lebens.
 277. Starke : Experimentelle Elektricitaetslehre.
 278. Schulke : Aufgabensammlung.
 279. Wallentim : Maturitatsaufgaben.
 280. Russner : Experimentalphysik.

Végül 175 értesitő az 1910—1911. tanévről szintén könyvtárunkban nyert elhelyezést.

Marton István

könyvtáros.

II. Érem- és régiségtár. A nagykonyvtarban elhelyezett éremtár a lefolyt évben nem gyarapodott. Állománya 970 drb. többnyire réz érem, a vegyes- és Habsburg kiralysok korabol. Köztük 40—50 drb. ezüstpénz és érem.

III. Ifjusági könyvtár. Állománya 1405 kötet. Folyó évi gyarapodása 167 kötet.

Az *I. csoport* (I. és II. o.) állománya : 247 kötet. Az 1911—1912. évben a következő művekkel szaporodott beszerzés utján: Benedek Elek : Nagy Magyarok étele 1—10 kötet, Edmondo de Armcis : A Gaál Mózes : Kenyér és becsület, Mindent a hazá ért, Magyar hősök és kiralysok I—II k., Magyar kiralysomondak, Jakab Ödön : A két imposztor, Jósika Miklós : II. Rákóczy Ferenc, May Károly : A medvevadasz, A Rio de la Plata mentén, A Kordillerakban, Niebuhr : Görög hősök története, Rakosy Viktor : Egy tutaj története, Rudyard Kipling : Tört. az Oserdobol, Sebok Zs. : Maczkó urfi utazásai I—III, Tábori Róbert : Magyar vitezek Párisban, Tutsek Anna : Vidorka és Édes Otthon. Konyvkiosztasra járt az I. o. osztályból 71 tanuló, a II. osztályból 47, akik összesen 1166 könyvet olvastak ; még pedig az I. o. 71 tanulója 616 könyvet, a 47 II. o. t. 550 könyvet. Konyvtaror : dr. Wallentinyi Dezső.

A *II. csoport.* Ore : Marton István, kinek felügyelete mellett e csoportból a III—IV. osztály tanulói kaptak megfelelő olvasmányokat hetenkint egyszer. E csoport állománya 128 kötet. Forgalom volt : 88 tanuló kivett 739 könyvet. A kiosztásnál segédkezett László Géza IV. o. tanuló.

A *III. csoport* állománya 290 kötet. Használták az V. és VI. osztály tanulói. Ore : Horváth Albert. A folyó évben a követ-

kező művekkel szaporodott : Brody Sándor : Az egri diákok, Benedek : Copperfield Dávid elttortenete, Borbély Sándor : Uti karcolatok, Endrődy Tivadar : A magyar költészet kincses háza, Gaál Mózes : Két diák levelezése, A 3 kenyeres pajtás, Gárdonyi Géza : Egri csillagok, Hevesi Lajos : Jelky András, Kacziány Géza : Magyar vértanuk, Kabos Ede : A szurtos kiralysfi, Laurie A. : A délafrikai aranykeresok, Diákélet Angolországban, Róna Béla : Tarasconi Tartarin, Sas Ede : Hősök hőse.

A *IV. csoport* állománya 740 kötet. A folyó évben a következő művekkel gyarapodott : Arany János : Birálatok, Kisebb koltemenyek, Őszikék, Aeschilos : Oresteja, Bán Aladár : A magyarok eredete, Bársony István : Magányos órák, Benedek Elek : Testamentum, Berzsényi Dániel : Odak, Bekefy Antal : Az életből, Borbély Sándor : Uti karcolatok, Csokonay Mihály : Odak, Endrődy Sándor : Tarlo virágok, Farkas Emil : Rákóczy lobogója alatt, Fazekas Mihály : Ludas Matyi, Földes Imre : A császár katonái, Gaál Mózes : A kegyelem kenyér, Gottier Lajos : Specialitások, Gara József : 25 történet, Gárdonyi : A lámpás, A bor, Gaál Mózes : Az utolsó lantos, Hevesi József : Magyar Dekameron, Jancso Benedek : Magyar irodalmi olvasmányok, Jaszy Oszkár : Uj Magyarország felé, Kölcsey Ferenc Munkái, Carlile : Burns, Leopardi és Muncs Versei, Lengyel Miklós : Tompa étele, Lord Byron : Manfred, Lengyel Menyhért : Tayfun, Maeterlinck : A kék madár, Mária Magdolna, Moricz Zsigmond : Sári biró, Náday Pál : A gyermekről, Ohnet György : Páris kiralysa, Petelei István : Felhők, Az élet, Fülemile, Keresztek, Porzsolt : Székely historiak, Rákosi Viktor : Elbeszélések. Raleigh Valter : Shakespeare, Szigligeti Ede : A csikós, Szitnyai Elek : Az etfilozofia problemai, Szemere György : Ami mindennél erősebb, Szabóné N. Janka : Boldog emberek, Verseghi és Balassa Bálint : Szemelvények, Szinnyei József : A magyar nyelv, Tolstoi Leo : Karenin Anna, Tom Pit 100 kísérlete, Tinodi Sebestyén Válogatott kronikas versei, Verne Gyula : Elbeszélések, dr. Wolfner Pál : A socializmus története, Sardou : A boszorkány, Simonyi : Középiskolai musztar, Dickens : Twist Olivér. Alexander Schakspeare Hamletje, Williams : Korunk találmányai, Péterfy—Katona : Bánk bán, Mikes K. : Törökországi levelek, Univerzum IV—V. kötet, Philipp : Direct módszer, Mika Sándor : Történelmi olvasókönyv, Radó Antal : Idegen szótár, Gyulai : Emlékbeszédek, Rákosi : Korhadt

fakeresztek. Könyvtárör: *Kerekes Dezső*. Könyvtárnál segédkezett *Strobl Mihály*.

IV. Ifjúsági kölcsönkönyvtár ez évben a következő isk. könyvekkel gyarapodott: Még pedig az *ifj. gyámintézet* 50 K adományából 20 kötetel; dr. *Meskó* Miklós főgim. egészségtan-tanár ajándékából 5 k., dr. *Wallentinyi* Dezsőtől 6 k., *Horváth* Zoltán főgimn. tanártól 1 k., *Schwalm* Nándor főgimn. tanártól 10 db. rajztáblával, az *Athenaeum* ajándékából 5 k., *Bárczy* Sándor VIII. o. t. 5 db., *Básthy* László VI. o. t. 1 db., *Csernay* L. VIII. o. t. az érettségi után egymaga 71 db. jókarban megőrzött összes I—VIII. o. iskolai könyvét — hálája lerováásául — az ifj. kölcsönkönyvtárnak ajándékozta. *Nyomárkay* J. VIII. o. t. 1 db., *Plech* Aladár VIII. o. t. 5 db., *Spitz* Henrik gyógyszerész-gyak. 10 db., *Valovits* Ferenc VIII. o. t. 4 db., *Bódi* István II. o. t. 5 db., *Pongrácz* Tibor II. o. t. 5 db., *Konszky* József II. o. t. 3 db. és *Dóbsz* E. I. o. t. 2 db. használt könyvet adományozott.

Fogadják az összes nemesszivű adományozók ez uton is hálás köszönetünket! A jelesen érett *Csernay* Lászlónak első *érett* tette, jócselekedete pedig szolgáljon mindenknek követendő példaképül:

Ez eddigelé példátlan adományokkal a kölcsönkönyvtárban jelenleg 521 db. használt és kisebb részben új iskolai könyv van, melyekből *minden szegénysorsú és törekvő tanuló kaphat könyvet 1 évi használatra, ha bélyegtelen folyamodványt nyújt be — minden melléklet nélkül — 1912. szept. 4-ig dr. Wallentinyi Dezső könyvtárához.*

1—1 tankönyv után az év végén 20—20 fillér kötési és kopási díj fizetendő. A múlt év végén e címen begyűlt 17 K 30 fillért új könyvek vásárlására fordítottuk Aki kölcsön kapott könyvét újra köttette, kopási díjat nem fizetett.

Az elmúlt 1911—1912. isk. évben kölcsönkönyvtárból kapott 50 tanuló összesen 215 könyvet 604 K 60 f. értékben.

Dr. Wallentinyi Dezső, könyvtárör.

V. Természetráji muzeum. *Álattani rész:* Sarkvidéki buvár, kitémve *Uthy* Sándor II. o. t. 5 db. madártojás *Márk* Gy. II. o. tan. *Draco volans*, *unio magaritifera*, *cysticerum cell. trochosa ario* (79 Kor.)

Növénytani rész: A szárított növényeket rendeztük és gyűjtésüket folytattuk, hogy lehetőleg teljes helyi gyűjteményünk legyen. Meghozattuk a rovarrevő növényeket (40 Kor.).

Botanikus kertünk részére szereztünk *gladiolus*, *canna iudica* tökéket és több új virágmagvat ültettünk, egyebek közt próbálkoztunk havasi gyopárral is. Sok munkával jár a meglevők gondozása és tisztogatása.

Ásvány-közet, geológiai rész: 4 db. lágakő a Vezuv kráterből dr. *Veress* Samu igazgató. Bekérgezesek az ipolynyitra gájzir mellől *Zmeskál* Zdenkó IV. o. tan.

Mindhárom részre vonatkozó: 2 db. stereoskop 150 képpel (168 Kor.).

A vegytani rész csak napi használatra való anyagokkal (kén, salétrom, benzin, alkohol stb.) és 1 kis accumulatorral gyarapodott (10 Kor.).

Szertári ör: *Horváth* Zoltán.

VI. Természettani muzeum. *Berhoff* készülék sorozata mágneses erővonalak előállítására, mágnesek, illetve áramok által 94 korona. — Egyenáramú, mellékáramkörű 1 lóerejű elektromotor, amely két végén közös tengelyre alkalmazott egy-egy dynamogéppel van egybekapcsolva, melyek közül az egyik egyenáramot szolgáltat, míg a másik váltakozó és forgó áramot 200 Watt teljesítménnyel; hozzávaló indító ellenállással és 2 drb. mellék áramkör szabályozóval 980 kor., összesen 1074 korona.

Szertárör: *Kerekes* Dezső.

VII. Rajzszerár. Az 1911—1912. tanévben rajzszerárunk nem gyarapodott. A rajzszerár öre: *Schwalm* Nándor.

VIII. Torna szerár. Gyarapodás 1 új rézdob felszereléssel 40 kor. ért., 2 rézkürt 9 kor., 1 drb. hitelesített füleslapda, 2 füleslapdakupu a szövetségi szabályok szerint előírt méretekben, 1 iskolai jelzőtábla, 2 drb. acél-szalag, összesen 120 K értékben.

Szertári ör: *Sz. Benedek* Gyula.

IX.

Házi tornaestély.

Az ifjusági tornakör a szegényebb sorsú tanulóknak, a kerületi tornaversenyen felmerülő költségeinek fedezésére május hó 11-én tánccal egybekötött tornaestélyt rendezett. A rendkívül csekély számban megjelent, de igen előkelő közönség zajos ovációkban részesítette az ifjak által bemutatott gyakorlatokat. Az estély műsora a következő volt:

1. Felvonulás.
2. Svédrendszerű szabadgyakorlatok.
3. Magasugrás.
4. Assant vivás karddal.
5. Monológ.
6. Gulák- és súlyemelés.
7. Zenés füzértánc, melyet éjfélig tartó tánc követett.

Az estély erkölcsi sikere, mely direct anyagi eredménnyel nem járt, utóbb társadalmi úton nyújtott kárpótlást, amennyiben az ifjúság lelkes barátai utóbb 168 koronát juttattak a versenyzők javára. Sajnos, hogy a testnevelésnek és fejlesztésnek üdvös és fontos hatását, mely nemcsak az ifjúságnak, hanem a nemzetnek és így a hazának is hasznára válik, itt még oly kevesen értik és érzik át.

*

Házi tornaverseny.

Junius hó 11-én tartottuk meg ezen szokásos ünnepélyt, melyen az összes növendékek részt vettek.

Az ünnepélyen az iskola igazgatóján és tanári karán kívül az érdeklődő szülők és még számosan voltak jelen, kik igaz örömet lelnek a nemes küzdelemben és a testedző versenyekben. Az iskola tágas udvarán egy óriási kettősrend oszlopban felállított ifjúság adott jelre, kürt és dobszó mellett vonult

el díszmenetben az igazgatóság és a tanári kar előtt, majd osztályok szerint oszlopokba állva a Hymnuszt énekelte el, melynek végeztével a kassai kerületi tornaverseny közös szabadgyakorlatait mutatta be.

A közös szabadgyakorlatok befejeztével az oszlopok a tornaudvar előrésszébe vonultak, hogy helyt adjanak az egyéni és csapatversenyeknek.

Az egyéni versenyeket az I.—II. osztályok 50 méteres síkfutása nyitotta meg, 1-ső Pongrácz Tibor II. oszt. tanuló. A III. IV. osztályok 60 méteres síkfutásában 1-ső Németh Ágost IV. oszt. tan. Az V—VI. osztályok 80 méteres síkfutás versenyében 1-ső Trunkó István VI. oszt. tan. A VII—VIII. oszt. 100 méteres versenyében 1-ső Eisele Lajos VIII. oszt. tanuló.

Majd a súlydobás versenye következett a VI.—VIII. oszt. tanulói között a versenyszabályainak megfelelően 105 méter sugarú körből a hiteles méretű és súlyú vasgolyóval.

Eredmény a következő: 1-ső Diószeghy Pál VIII. o. t. 11 m. 24 cm. (ifj. record!) 2-ik Vargha Lajos VII. oszt. tan. 9.87 ny. — 3-ik Török Árpád VI. oszt. tan. 8.73 ny.

Ezt követte a magasugrás földről. Az alsó osztálybeliek közül 1-ső Szederkényi Zsiga IV. o. t. 147 cm-es ugrással! A felsőosztályú versenyzők közül: 1-ső Diószeghy Pál VIII. o. t. 162 cm.-rel, 2-ik Makovics Jenő VI. o. t. 157 cm.-rel, 3-ik Zapotoczky Jenő 147 cm.-rel.

Majd discodobás következett 125 cm. sugarú körből: 1-ső Vjerk Pál V. o. t. 31 m. 27 cm. (Diószeghy Pál versenyen kívül 35.64 m.), 2-ik Szudor Pál VIII. o. t. 27.20 m.-rel, 3-ik Chotváts Endre 26.72 m.-rel. Majd általános érdeklődés közepette egy rövid füleslapdamérvőzés került bemutatásra. Sajnos, hogy városunkban nincs több hasonló intézet, mint pl. Rozsnyón, hogy a két versenyző csapat minden tagja az intézet legerősebb játékosai közül kerülhetne ki. Azonban a két kombinált csapat élvezetes és változatos küzdelmet mutatott be, melynek eredménye 2 : 2.

Ezt követte a rúgólabda-mérvőzés, melynek gyorsabb változatai és az a körülmény, hogy a nézőközönségre teljesen veszélytelen, nagyobb és élénkebb érdeklődés mellett folyt le. Eredmény: 2 : 1 az A csapat javára.

Ezzel az ünnepély, mely az ifjúságban egy nemesen buz-

ditó, a közönségben pedig egy kedves kép benyomását hagyta hátra, befejezést nyert.

Az idő előrehaladott volta miatt a mászó- és távolugrási versenyeket másnapra kellett halasztani, azonban egy közbejött szomorú eset a terminust a jövő iskolai évre toltotta ki.

Szigeti Benedek Gyula.

X.

Ösztöndíjak és jutalmak.

1. **Ösztöndíjak** 1. Baksay István által tanárfiuk részére tett alapítvány 1 drb. Rimaszombati Tak.-p. részvény f. osztalékát 60 koronát kapta Lennper Ödön II. o. t.
2. Baksay István és neje által tett 2000 kor. családi alapítvány 80 kor. kamatát kapta Stech Géza VIII. o. t.
3. Baksay István-féle 2000 kor. jubileumi alapítvány kamatát 80 kor. kapta Plech Aladár VIII. o. t.
4. Bodor István-féle 1000 kor. jubileumi alapítvány 40 kor. kamatát kapta Sággy Mihály III. o. t.
5. Dapsy Vilmos-féle 2000 kor. alapítvány I. fele 80 kor. kamatát kapta Angyal Kálmán VII. o. t.
6. Dapsy Vilmos-féle 2000 kor. alapítvány II. fele 80 kor. kamatát kapta Veress Bálint VIII. o. t.
7. Huszt József-féle 2000 kor. alapítvány össz. jövedelme 80 kor. Ebből 20—20 koronát kapott Bradofka Károly IV. o. t., Balogh Dezső IV. o. t., Német Ágost IV. o. t., Krajcsi Kálmán II. o. t.
8. Nagy Lajos-féle 2000 kor. alapítvány 80 kor. kamatát kapta Korányi Zoltán IV. o. t.
9. Káposztás Józsefné sz. Nagy Julia-féle 2000 kor. alapítvány 80 kor. kamatát kapta Tóth Béla VIII. o. t.
10. Piskalszky Endréné sz. Kovács Julia-féle 2000 koronás alapítvány jöved. 80 kor. kamatát kapta Csernay László VIII. o. t.
11. Lichard Károly I. 2000 koronás alapítv. kamata 80 kor. ebből kapott 40—40 koronát Misescka Bernát VII. o. t., Hizsó János VII. o. t.
12. Lichard Károly II. 400 koronás alapítvány kamatát 16 koronát kapta Német Pál VI. o. t.
13. Huszt Andrásné Barkassy Lidia 1200 koronás alapítv. 48 kor. kamatát kapta Pongó Mihály V. o. t.

14. Soós Ferenc és neje Gyulay Hermin urnő által fiuk emlékére tett 1000 koronás alapítvány (márc. 15-én adandó ki) 40 kor. kamatából 10—10 koronát kaptak Diószeghy Pál VIII. o. t., Angyal Kálmán VII. o. t., Miszecska Bernát VII. o. t., Faluba Gusztáv VIII. o. t.

15. Csider László özvegye Dapsy Emma férje emlékére tett 2000 koronás alapítv. kamatának felét 40 kor. ebből 20—20 kor. kapott László Géza IV. o. t., Kapczy Tamás III. o. t.

16. Csider Károly emlékére tett 600 koronás alapítvány kamata 24 kor. kapta Wallentinyi Dezső II. o. t.

17. Ifj. Hanvay Zoltán emlékére atyja által tett 1000 koronás alapítvány 40 kor. kamatát kapta Gyurove János VI. o. t.

18. Id. Hanvay Zoltán által a magyar nyelvben tett előmenetelért adott 300 koronás alapítványának 12 kor. kamatát kapta Komjáthy Zoltán V. o. t.

19. Káposztás Józsefné Zehery Julia férje emlékére tett 400 koronás alapítv. 20 kor. kamatát kapta Jánosdeák István III. o. t.

20. Stelkovics István eml. özvegye Miks Anna által tett 400 koronás alapítvány még nem jövedelmezett.

21. Reguly Péter emlékére nővére Félix Pálné sz. Reguly Johanna által tett 400 koronás alapítv. 16 kor. kamatát kapta Vjerk Pál V. o. t.

22. Fábry János iskolánk 50 éves jubileuma alkalmával tett 200 koronás alapítv. 8 kor. kamatát kapta Buzágh Aladár VI. o. t.

23. Zeheryei ref. egyh. 200 koronás alapítv. 8 kor. kamatát kapta Ablonczy Pál I. o. t.

24. Pelsőcz—Szentpétery 200 koronás alapítv. 8 kor. kamatát kapta Faluba Gusztáv VIII. o. t.

25. Zehery István emlékére anyja, előbb Zehery Istvánné, majd Káposztás Józsefné sz. Nagy Mária által adományozott 4 drb. Gömörm. Nép és Iparbanki részvény 40 kor. kamatából 20—20 koronát kaptak Fejes János IV. o. t., Varga Samu III. o. t.

26. Káposztás József-féle 84 kor. alapítv. 3 kor. kamatát kapta Dósa József I. o. t.

27. Gróf Forgács Gyuláné 1000 koronás alapítvány 40 kor. kamatát kapta Trunkó Tibor VIII. o. t. r. k.

28. Löcherer Tamás dr. 800 koronás alapítv. 40 kor. kamatát kapta Szabó László VI. o. t.

29. Szathmáry József eml. tett 200 koronás alapítv. 8 kor. kamatát kapta Vjerk Pál V. o. t.

30. Baksay-féle mellékjutalomdíj alap 200 kor. 8 kor. kamatát kapta Klein Samu VII. o. t.

31. Kohn Adolf-féle alap. 100 kor. 4 kor. kamatát kapta Klein Samu VII. o. t.

32. Iskola felavatási alap 500 kor. 20 kor. kamatát kapta Dobos Béla V. o. t. r. k.

33. Ifjusági segélyalap 450 kor. 18 kor. kamatát kapta Pap László II. o. t.

34. Tornaegyesületi alap 200 koronás 8 kor. kamatát kapta Eisele Lajos VIII. o. t.

35. Koszoru alap kamata ez évben nem adatik ki.

36. Rimabrézó—likéri alap jövedelme ez évben nem adatik ki.

37. A Terray Károly emlékére tett 1000 kor. járadék jövedelméből 40 kor. az alaphoz csatoltatott.

38. Róth—Teleky-féle külső ösztöndíj 65 koronát kapta Faluba Gusztáv VIII. o. t.

A gyámegyesülettől.

Faluba Gusztáv 17 kor.

Önképzőköri pályadíjak:

1. Jánosdeák Andrásné alapítv. kam 10 kor.-t kapta Angyal István VII. o. t.

2. Jánosdeák Andrásné alapítv. kam. 10 kor.-t kapta Kőrösi József VIII. o. t.

3. Szabó Márton-féle alapítv. kam. 8 kor.-t kapta Krcs Dezső VII. o. t.

4. Fülep Béla-féle alapítvány kam. 8 koronát kapta Bella Gyula VIII. o. t.

*

II. Könyvjutalmakat kaptak. *Ifj. Rábely Miklós ur adományából:* 1. Werne Gy.: Ox doktor eszméje. Zmeskal Zdenkó IV. o. t.

2. Tompa M.: Költeményei. Pékh Gyula VI. o. t.

3. Petőfi S.: Költeményei. Löcherer G. VI. o. t.

4. Cooper: Börharisnya. Rárossy Gyula IV. o. t.

5. B. Balogh Benedek: Három székelydiák. Szombathy Andor III. o. t.

Lévai Izsó ur adományából: 1. Harsányi Kálmán: Költemények. Sailer István V. o. t.

2. Petőfi S.: Költemények. Konszky József II. o. t.
3. Verne Gy.: Dél Csillaga. Wallentinyi Dezső II. o. t.
4. » » A rejtelmes sziget. Zmeskál J. II. o. t.
5. » » Cascabel Caecár. Fráter László I. o. t.
6. Grimm: Ezeregy éjszaka. Dósa József I. o. t.
7. » Költők Sugara. Madarassy Kálmán. V. o. t.

Szabadkézi rajzként jutalmat nyertek legnagyobb részben *ifj. Rábely Miklós és Lévai Izsó ur ajándékából* rajzeszközöket:

1. Tóth Zoltán I. o. t.
2. Gruber Lajos I. o. t.
3. Benedek Gyula I. o. t.
4. Konszky József II. o. t.
5. Wallentinyi Dodó II. o. t.
6. Sággy Sándor III. o. t.
7. Bradofka Károly IV. o. t.
8. Dobos László V. o. t.
9. Gyurovics János VI. o. t.
10. Makovics Lajos VI. o. t.

*

A házi tornaverseny alkalmából. Ezüst érmet nyertek:

Eisele Lajos VIII. o. t. futásért. Diószeghy Pál VIII. o. t. sulydobásért. Diószeghy Pál VIII. o. t., Makovics Jenő VI. o. t. magasugrásért. Diószeghy Pál VI. o. t., Vjerk Pál V. o. t. discodobásért. Trunkó István VI. o. t. távolugrásért.

Bronz érmet nyertek:

Pongrácz Tibor II. o. t., Németh Lajos IV. o. t. futásért. Uhlyár Gyula VI. o. t., Szederkényi Zsigmond IV. o. t., Zapotoczy Jenő VI. o. t. magasugrásért. Vargha Lajos VII. o. t., Török Árpád VI. o. t. sulydobásért. Szudor Pál VIII. o. t., Chotvács Endre VI. o. t. discodobásért.

Füleslabda-játékért:

Diószeghy Pál VIII., Eisele Lajos VIII., Chotvács Endre VI., Szudor Pál VIII., Veress Bálint VIII., Geduly Árpád VIII., Vargha Lajos VII., Zapotoczy Jenő VI. és Muraközy Géza V. o. tanulók.

A kassai versenyen érmet nyertek:

Diószeghy Pál VIII. o. t. sulydobásért 1 ezüst. Eisele Lajos VIII. o. t. futásért bronz, Trunkó István VI. o. t. távolugrásért bronz, Zapotoczy Jenő VI. mászásért bronz, Vjerk Pál V. o. t. mászásért bronz érem.

Füleslabda-versenyben győztes csapat tagjai 1—1 bronzérmet nyertek:

Diószeghy Pál VIII., Szudor Pál VIII., Eisele Lajos VIII., Geduly Árpád VIII., Veress Bálint VIII., Chotvács Endre VI., Vargha Lajos VII., Török Árpád VI., Zapotoczy Jenő VI., Muraközy Géza V. o. tanulók.

IV. Tandíjkezdvezményben részesültek:

Balogh Jenő I. o. t.	10	kor.
Benedek Gyula I. o. t.	60	»
Kerekes Gyula I. o. t.	60	»
Kriston Zoltán I. o. t.	60	»
Loysch Ödön I. o. t.	60	»
Konszky József II. o. t.	10	»
Szücs Dezső II. o. t.	10	»
Lenner Ödön II. o. t.	60	»
Ánosdeák István III. o. t.	60	»
Kapczy Tamás III. o. t.	60	»
Philippovich Béla III. o. t.	15	»
Varga Samu III. o. t.	20	»
Balogh Dezső IV. o. t.	50	»
Dóbisz István IV. o. t.	25	»
Fejes János IV. o. t.	60	»
Komáromy Géza IV. o. t.	60	»
László Géza IV. o. t.	30	»
Németh Ágost IV. o. t.	60	»
Sztanó Pál IV. o. t.	20	»
Dobos Béla V. o. t.	30	»
Ponghó Mihály V. o. t.	30	»
Vjerk Pál V. o. t.	30	»
Árvay György VI. o. t.	15	»
Gyurove János VI. o. t.	60	»
Német Pál VI. o. t.	30	»
Szabó László VI. o. t.	60	»

Átvitel: 1045 kor.

	Áthozat: 1045 kor.
Angyal Kálmán VII. o. t.	60 »
Hizsó János VII. o. t.	60 »
Klein Samu VII. o. t.	30 »
Miscecska Bernát VII. o. t.	30 »
Pollacsek Sándor VII. o. t.	30 »
Postha Gyula VII. o. t.	60 »
Veres Samu VII. o. t.	60 »
Csernay László VIII. o. t.	60 »
Faluba Gusztáv VIII. o. t.	60 »
Tóth Béla VIII. o. t.	30 »
	Összesen: 1495 kor.

V. Tápdíjkedvezményben részesültek:

Ablonczy Ernő	40 kor.
Jánosdeák István	60 »
Varga Samu	40 »
Balog Dezső	40 »
Dóbisz István	40 »
László Géza	80 »
Németh Ágost	20 »
Sztano Pál	80 »
Uhlyár Gyula	40 »
Vjerk Pál	161 »
Gyurove János	80 »
Németh Pál	90 »
Szabó László	40 »
Hizsó János	40 »
Miscecska Bernát	20 »
Bella Gyula	80 »
Csernay László	161 »
Faluba Gusztáv	60 »
Stróbl Mihály	80 »
Veress Bálint	20 »
Sághy Sándor	20 »
Ablonczy Pál	48 »
Eisele Ottó	48 »
	Összesen: 1380 kor.

Tan- és tápdíjengedmények összege 2875 kor.

XI.

Érettségi vizsgálat.

Az 1912. évi érettségi vizsgálatra az osztályvizsgálatot tett tanulók közül 33 nyilvános és 1 magántanuló, összesen 34 tanuló bocsátott. Az írásbeli vizsgálat május 20—22-én a következő eredménnyel folyt le:

1. A magyar nyelv és irodalomból: Tétel: *Tompa Mihály jelentősége s helye irodalmunk nagyjai sorában.*

Jelesen dolgozott	4
Jól dolgozott	13
Elégségesen dolgozott	16
Elégtelenül dolgozott	1
	34

2. A latin nyelv és irodalomból: Tétel: *Hor. Ad Torquatum.* Fordítás latinból magyarra.

Jelesen dolgozott	2
Jól dolgozott	10
Elégségesen dolgozott	19
Elégtelenül dolgozott	3
	34

3. A mennyiségtanból: Tételek: *a)* A főgimnázium pénztára az építési segélyért az államnak fizetendő évi 7200 koronával n éven át adós maradt, ha ezen n év eltelte után még 2 n év alatt akarja a pénztár adósságát ugyancsak 7200 kor. annuitással törleszteni, mikor lesz törlesztve, vagyis, mi lesz az n értéke, ha $p=4\%$? — *b)* A Királyhegy magassága 2000 m., a tetejéről mily messzire lehet látni? Mekkora ott a látóhatár depressiója s ezen szögnek megfelelő iv hossza? Mekkora a belátott gömbsüveg felszíne és alapköve? Mily magasra kellene aeroplanon felrepülni, hogy egész Gömörmegye területe (4270 km²) belátható legyen? Mekkora a keletkezett kúp felszíne és térfogata?

Jelesen dolgozott	7
Jól dolgozott	7
Elégségesen dolgozott	20
	<u>34</u>

A szóbeli vizsgálatok június 17–20. napjain *Hronyecz József* ág. h. ev. püspökhelyettes elnöklete alatt dr. *Wallentinyi Samu* eperjesi főgimn. tanár kormányképviselő jelenlétében tartattak meg. A vizsgáló-bizottságban a főgimn. Igazgató-Tanácsát *Simon Mihály* rimaszombati ref lelkész képviselte. Szóbeli vizsgálatra bocsátott mind a 34, eredménye a következő volt:

Érettnek nyilvánított:

Jeles minősítéssel	3
Jó minősítéssel	13
Egyszerűen érett	16
Szeptemberben javíthat	2

Jelesen érettek: Csernay László, Faluba Gusztáv, Stech Géza.

Jól érettek: Bachnyák Albert, Béla Gyula, Demjén Lajos, Frommer Lajos, Márkus Miklós, Nemes Géza, Nyomárkay József, Plech Aladár, Reinitz Vilmos, Strobl Mihály, Tóth Béla, Trunkó Tibor, Veress Bálint.

Érettek: Barta Imre, Bárczy Sándor, Básthy László, Eisele Lajos, Ferderber László, Geduly Árpád, Holczmann János, Kosiner Imre, Körösy József, Kszell János, Székely Chajem Icchok (Imre), Szontagh Bertalan, Valovics Ferenc, Diószeghy Pál, Kemenyfy Béla, Szudor Pál.

A görögnyelvből kiegészítő vizsgálatot tett s érettnek nyilvánított Hézsér Lajos I. éves ref. theol. hallgató.

XII.

A tanuló ifjuság névsora és általános osztályzata.

Rövidítésck: j. = javíthat. p. e. j. = püspöki engedélyvel javíthat. o. i. u. = osztályisméltésre utasítatik. ism. = ismétlő. ö. d. = ösztöndíjas. t. m. = tandíjmentes. f. t. m. = feltandíjmentes. szabsz. = szabályszerű.

I. Osztály.

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Ablonczy Pál ref.	jó	jó	
Almássy Zoltán ref.	jó	több elégt.	o. i. u.
Auer Mihály ref.	jó	jó	
Balásfy József r. kath.	jó	két elégt.	p. e. j.
5 Balogh Jenő ág. ev.	jó	elégséges	
Balogh László r. kath.	k i l é-	p e t t	
Barta István r. kath.	jó	több elégt.	o. i. u.
Bató László r. kath.	jó	1 elégt.	j.
Benedek Gyula ref.	jó	elégséges	
10 Bekény Ödön ág. ev.	jó	több elégt.	o. i. u.
Blumenfeld Gyula izr.	jó	elégséges	
Bónis Gyula ref.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Buday Béla ref.	jó	több elégt.	o. i. u.
Császár Géza r. kath.	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
15 Csobó Dezső ref.	jó	elégséges	
Deme Béla ref.	jó	elégséges	
Dósa József r. kath.	jó	jeles	
Druker Mihály izr.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Erdélyi Imre ref.	jó	elégséges	
20 Ferencz Antal r. kath.	jó	elégséges	
Fráter László izr.	jó	jeles	
Grüber Lajos r. kath.	jó	jó	
Haász Jenő r. kath.	jó	elégséges	

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
István László ág. ev.	kilé-	p e t t	
25 Józsa Gyula r. kath.	kilé-	p e t t	
Kasza Zoltán r. kath.	jó	elégséges	
Kárpáti Pál izr.	k. szabsz.	több elégt.	o. i. u.
Kárpáti Sándor ref.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Kerekes Gyula ref.	jó	több elégt.	o. i. u.
30 Kisgergely Kálmán r. kath.	jó	több elégt.	o. i. u.
Kón Árpád izr.	jó	elégséges	
Kolláth Gyula ref.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Kovács Sándor izr.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Kriston Zoltán ref.	k. szabsz.	több elégt.	o. i. u.
35 Kruspir István ág. ev.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Kulik József r. kath.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Kvasz Pál ág. ev.	jó	elégséges	
Lecső Zoltán ref.	szabsz.	több elégt.	o. i. u.
Lévai István izr.	jó	elégséges	
40 Lichtner József izr.	jó	jó	
Loysch Ödön ág. ev....	jó	jó	
Lukács Géza ref.	jó	elégséges	
Lukács László r. kath.	jó	elégséges	
Lusztig László izr.	jó	1 elégt.	j.
45 Márkus Frigyes izr.	jó	elégséges	
Marossy István ref.	jó	elégséges	
Piovarth Béla ág. ev....	szabsz.	több elégt.	o. i. u.
Pongrácz István r. kath.	jó	elégséges	
Prandl Gyula r. kath.	jó	jó	
50 Reich Hugó izr.	jó	jó	
Remenyik Dezső ág. ev.	jó	jó	
Simkó Sándor r. kath.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Stern Ernő izr.	jó	1 elégt.	j.
Striczky Árpád r. kath.	jó	elégséges	
55 Schwarcz Zoltán izr.	kilé-	p e t t	
Szabó János ref.	szabsz.	több elégt.	o. i. u.
Szalontay Gyula ág. ev.	szabsz.	több elégt.	o. i. u.
Szentmiklóssy Béla r. kath.	jó	elégséges	
Székely László izr.	jó	jó	
60 Szlatinszky Endre ág. ev....	jó	elégséges	
Sztruhál Emil ref.	szabsz.	1 elégt.	j.
Szurovi József ág. ev.	jó	1 elégt.	j.
Tóth Lajos ref.	jó	több elégt.	o. i. u.
Tóth Zoltán ref.	jó	jeles	

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
65 Uthy Sándor r. kath....	jó	elégséges	
Vajda Zoltán ref.	jó	jó	
Valkó Lajos ref.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Veres István izr.	jó	elégséges	
Vincze László ref.	jó	1 elégt.	j.
70 Vojtkó József r. kath.	kilé-	p e t t	
Zádori Miklós ref.	kilé-	p e t t	
Magántanuló :			
Jerem Aurél ág. ev.		jó	

II. osztály.

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Antalik István ág. ev. ...	jó	elégséges	
Bartha Ferenc r. kath. ...	jó	jó	
Bartha János r. kath. ...	jó	1 elégt.	j.
Berger József izr. ...	jó	elégséges	
5 Bleier Viktor izr....	jó	jó	
Bódi István r. kath. ...	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
Brandt Ferenc r. kath. ...	jó	1 elégt.	j.
Braun Géza izr. ...	jó	jó	
Fehér István r. kath. ...	jó	jó	
10 Fejes János ág. ev. ...	jó	1 elégt.	j.
Fekete István r. kath. ...	szabsz.	1 elégt.	j.
Fráter György izr. ...	jó	jó	
Gaál Ferenc ág. ev. ...	jó	2 elégt.	p. e. j.
Gelber Sándor izr. ...	jó	elégséges	
15 Holló Andor r. kath. ism....	jó	1 elégt.	j.
Hreckska István r. kath. ...	m e g-	h a l t	
Ivanics Lajos ref. ...	jó	elégséges	
Janik Béla r. kath. ...	szabsz.	1 elégt.	j.
Kaiser Emil izr. ...	jó	1 elégt.	j.
20 Király István ág. ev. ...	jó	2 elégt.	p. e. j.
Kiss Jenő ref. ...	jó	1 elégt.	j.
Koczka Pál ág. ev. ...	jó	1 elégt.	j.
Konszky József r. kath. ...	jó	jeles	
Kovács Zoltán ref. ...	jó	jó	
25 Krajcsy Kálmán r. kath. ...	jó	jó	
Lenner Ödön ref. ...	jó	elégséges	
Lepórisz László ág. ev. ...	jó	elégséges	
Mács István ref. ...	jó	1 elégt.	j.
Márk Gyula ref. ...	jó	elégséges	
30 Mikó László ref....	szabsz.	1 elégt.	j.
Németh László ág. ev. ...	szabsz.	1 elégt.	j.
Neumann Gyula izr. ...	jó	elégséges	
Papp László ref....	jó	jó	
Perjéssy Sándor ref. ...	jó	elégséges	
35 Pongrácz Tibor r. kath. ...	jó	2 elégt.	p. e. j.
Rajzinger Pál r. kath. ...	jó	elégséges	
Róth László izr. ...	szabsz.	elégséges	

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Steiner János izr. ism. ...	jó	2 elégt.	p. e. j.
Steiner László izr. ...	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
40 Szabó József ref. ...	jó	elégséges	
Szűts Dezső ref....	jó	elégséges	
Szük Levente ref. ...	jó	jó	
Török István ref....	jó	elégséges	
Valach János ág. ev....	jó	jó	
45 Visnyay József r. kath. ...	k i l é-	p e t t	
Wallentinyi Dezső ág. ev....	jó	jeles	
Weisz Emil izr. ...	jó	elégséges	
Zemandt Ernő r. kath. ...	jó	elégséges	
Zmeskal József r. kath. ...	jó	jeles	
Magántanuló :			
50 Draskóczy Géza ág. ev. ...	—	jó	

III. Osztály.

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Ablonczy Ernő ref.	jó	jó	
Andrejka József r. kath.	szabsz.	1 elégt.	j.
Barber Ferenc izr.	jó	1 elégt.	j.
Bartha Tibor r. kath....	m e g-	h a l t	
5 Bárdos László r. kath.	jó	etégséges	
Bekény László ág. ev.	jó	elégséges	
Benko Béla r. kath.	jó	jó	
Binder István r. kath.	jó	1 elégt.	j.
Bokor Manó izr....	jó	jó	
10 Bruoth Gyula ág. ev....	jó	elégséges	
Czékmány Ferenc r. kath.	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
Demeter Gyula ref.	jó	jó	
Gracza Lajos ág. ev....	jó	2 elégt.	p. e. j.
Glatter Dezső izr.	szabsz.	több elégt.	o. i. u.
15 Greiner Zoltán izr.	jó	jó	
Grünmann Alfréd izr.	szabsz.	elégséges	
Grünsberger Imre izr.	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
Hrecska László r. kath.	szabsz.	1 elégt.	j.
Huszka István r. kath.	jó	2 elégt.	p. e. j.
20 Istók Elemér ág. ev....	szabsz.	eiégséges	
Jánosdeák István ág. ev.	jó	jeles	
Kapczy Tamás ref.	jó	jeles	
Kemény Gyula izr.	jó	jó	
Klein Nándor izr.	jó	2 elégt.	p. e. j.
25 Koczka Pál ág. ev.	jó	2 elégt.	p. e. t.
Kontsek István ág. ev.	jó	elégséges	
Kovács Lajos ref.	szabsz.	több elégt.	o. i. u.
Laczkovich Béla r. kath.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Laczkovich Lajos r. kath.	jó	2 elégt.	p. e. j.
30 Láczy Dezső ref.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Linzenbolt Károly r. kath.	jó	elégséges	
Lobstein Géza izr.	k i l é-	p e t t	
Makovits Lajos r. kath.	jó	elégséges	
Marosi Mihály ref.	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
35 Mészáros János ref.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Missuth József r. kath.	jó	elégséges	
Philippovich Béla ref.	jó	e égséges	

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Ponghó László ref.	jó	elégséges	
Roth Tivadar ref.	jó	elégséges	
40 Sági Mihály ref.	jó	jó	
Seidner Győző izr.	jó	elégséges	
Szilágyi Sándor ref.	jó	elégséges	
Szombath Andor ág. ev.	jó	jeles	
Tóth József ref.	jó	elégséges	
45 Varga Samu ref....	jó	jó	
Vasko Gyula r. kath....	jó	2 elégt.	p. e. j.
Vöröss László g. kath.	szabsz.	több elégt.	o. i. u.
Zajacz Miklós ág. ev.	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
Magántanuló :			
49 Lábos Zoltán ref.	v i z s g á-	z a t l a n	

IV. Osztály.

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Balogh Dezső ág. ev. ...	jó	jó	ö. d.
Baltazár Dezső ág. ev. ...	jó	elégséges	
Baranyai István ref. ...	jó	2 elégt.	p. e. j.
Bartha Bertalan r. kath. ...	jó	elégséges	
5 Bradofka Károly ág. ev. ...	jó	jeles	
Braun Sándor ir. ...	jó	elégséges	
Breyer Pál izr. ...	jó	elégséges	
Cseh Miklós ref. ...	jó	2 elégt.	p. e. j.
Czibur Lajos ág. ev. ...	jó	elégséges	
10 Dóbisz István ág. ev. ...	jó	elégséges	
Fejes János ref. ...	jó	jó	
Fráter Imre izr. ...	jó	elégséges	
Gedeon Tihamér r. kath. ...	jó	elégséges	
Gottlieb Ernő izr. ...	jó	jó	
15 Hajdu Ernő r. kath. ...	jó	elégséges	
Hámos Endre ág. ev. ...	jó	elégséges	
Jellinek László izr. ...	jó	elégséges	
Kohn Gyula izr. ...	jó	jó	
Komáromy Géza ref. ...	jó	jó	
20 Konkoly Jenő ref. ...	jó	elégséges	
Konkoly István ref. ...	jó	elégséges	
Kontsek Zoltán ág. ev. ...	jó	elégséges	
Korányi Zoltán ág. ev. ...	jó	elégséges	
Lang Gyula ref. ...	kilé-	p e t t	
25 László Géza ref. ...	jó	jeles	
Lévai Jenő izr. ...	jó	elégséges	
Lipcsey József ref. ...	jó	több elégt.	o. i. u.
Lówy Miklós izr. ...	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
Mandel József izr. ...	jó	1 elégt.	j.
30 Maros Miklós izr. ...	jó	jó	
Márkus Imre izr. ...	jó	elégséges	
Marton Mihály ág. ev. ...	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
Németh Ágost ág. ev. ...	jó	jó	
Pál Béla ág. ev. ...	jó	elégséges	
35 Portéka Gyula r. kath. ...	jó	2 elégt.	p. e. j.
Ragályi Ferenc ref. ...	jó	elégséges	
Ráróssy Gyula r. kath. ...	jó	jó	

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Rátkay Gyula r. kath. ...	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
Schlosz Imre izr. ...	jó	elégséges	
40 Schlosz László izr. ...	jó	jó	
Szederkényi Zsigmond r. k.	jó	elégséges	
Sztano Pál ág. ev. ...	szabsz.	jó	
Vajda Pál ref. ...	jó	1 elégt.	j.
Vargha Béla ref. ...	jó	elégséges	
45 Veress László ref. ...	jó	elégséges	
Zmeskal Zdenko r. kath. ...	jó	jó	

V. osztály.

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Diószeghi László r. kath. ...	jó	2 elégt.	p. e. j.
Dobos Béla r. kath. ...	jó	jeles	
Dudevszky Zoltán r. kath. ...	jó	2 elégt.	p. e. j.
Fabricsy Árpád r. kath. ...	jó	2 elégt.	p. e. j.
5 Fukász Sándor r. kath. ...	jó	1 elégt.	j.
Gaál István ág. ev. ...	jó	elégséges	
Grosinger László izr. ...	jó	elégséges	
Halasi Jenő ág. ev. ...	jó	elégséges	
Hoselitz Zoltán izr. ...	szabsz.	több elégt.	o. i. u.
10 Hruska Zoltán ág. ev. ...	szabsz.	elégséges	
Jellinek Ernő izr. ...	jó	elégséges	
Jencs Zoltán ág. ev. ...	jó	2 elégt.	p. e. j.
Kádár Géza r. kath. ...	jó	2 elégt.	p. e. j.
Keményfi János r. kath. ...	jó	1 elégt.	j.
15 Kohn Jenő izr. ...	jó	elégséges	
Komjáthy Zoltán ref. ...	jó	jó	
Komlóssy Árpád r. kath. ...	szabsz.	több elégt.	o. i. u.
Kovács Gyula ref. ...	jó	elégséges	
Kriská Béla ág. ev. ...	szabsz.	elégséges	
20 Kroó Ferenc izr. ...	jó	1 elégt.	j.
Lóska Károly r. kath. ...	jó	1 elégt.	j.
Madarassy Kálmán ref. ...	jó	jeles	
Molnár Béla ref. ...	szabsz.	több elégt.	o. i. u.
Muraközy Géza ág. ev. ...	jó	elégséges	
25 Nemessányi Lőrinc r. kath. ...	jó	elégséges	
Ponghó Mihály ref. ...	jó	jeles	
Rozim József r. kath. ...	jó	elégséges	
Sailer István ág. ev. ...	jó	jeles	
Soós István ref. ...	jó	elégséges	
30 Szokolay János ref. ...	jó	elégséges	
Ternóczki Tibor r. kath. ...	jó	1 elégt.	j.
Urszinyi Endre ág. ev. ...	jó	elégséges	
Vjerk Pál ág. ev. ...	jó	jó	
Zólyomi László ág. ev. ...	jó	elégséges	
Magántanuló :			
35 Kohn Rezső izr. ...	—	elégséges	

VI. Osztály.

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Árvay György r. kath. ...	szabsz.	jó	
BacsKay Károly ref. ...	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
Bartha Iván r. kath. ...	jó	jó	
Benkő Ferenc ref. ...	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
5 Bodor László ref. ...	jó	1 elégt.	j.
Braun Tivadar izr. ...	szabsz.	elégséges	
Burger Elemér izr. ...	szabsz.	1 elégt.	j.
Buzágh Aladár ág. ev. ...	jó	jó	
Chotvács Endre ág. ev. ...	szabsz.	elégséges	
10. Cseh János ref. ...	jó	2 elégt.	p. e. j.
Csemiczky Gábor r. kath. ...	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
Csorba Kálmán ref. ...	jó	elégséges	
Galambos Géza izr. ...	szabsz.	elégséges	
Gyurove János ág. ev. ...	jó	jeles	
15 Jarács Sándor ág. ev. ...	jó	elégséges	
Jellinek Ferenc izr. ...	jó	jeles	
Komonyi Lajos ref. ...	szabsz.	2 elégt.	
Löcherer Géza r. kath. ...	jó	jeles	
Lucsánszky Barna ág. ev. ...	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
20 Makovits Jenő r. kath. ...	jó	elégséges	
Máthé Dezső ág. ev. ...	k. szabsz.	elégséges	
Németh Pál ág. ev. ...	jó	jó	
Pék Gyula r. kath. ...	jó	jeles	
Ragályi Jenő ref. ...	jó	2 elégt.	p. e. j.
25 Sáfrány Béla ref. ...	jó	jó	
Schiller Ferenc izr. ...	jó	1 elégt.	j.
Seidner Róbert izr. ...	szabsz.	elégséges	
Soós Zoltán ref. ...	jó	elégséges	
Szabó András ref. ...	jó	1 elégt.	j.
30 Szabó István ref. ...	k i l é-	p e t t	
Szabó László ág. ev. ...	jó	jeles	
Szivák Emil ág. ev. ...	szabsz.	elégséges	
Sztolár Miklós ág. ev. ...	jó	elégséges	
Szücs Zsigmond ref. ...	jó	2 elégt.	p. e. j.
35 Török Árpád r. kath. ...	szabsz.	elégséges	
Trunkó István r. kath. ...	jó	jó	
Uhlyár Gyula ág. ev. ...	jó	jó	

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Urbányi Béla r. kath.	jó	elégséges	
Urszinyi Gyula ág. ev.	jó	elégséges	
40 Valkó Árpád ref.	jó	elégséges	
Winter Adolf izr.	szabsz.	1 elégt.	j.
Zapotoczky Jenő g. kath.	szabsz.	elégséges	
Pólya László r. kath.	jó	elégséges	
Magántanulók :			
Dobos Ilona ág. ev.	jó	jó	
45 Draskóczy László ág. ev.	jó	elégséges	
Stolcz Jenő r. kath.			

VII. Osztály.

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Angyal Kálmán ref.	jó	jeles	ö. d. t. m.
Beélik Viktor r. kath.	jó	elégséges	
Barta Aladár izr.	jó	elégséges	
Eisele Ottó ág. ev.	jó	jeles	
5 Feller Kálmán izr.	jó	elégséges	
Frenyó Dezső ág. ev.	jó	elégséges	
Gondkievics László r. kath.	jó	jó	
Hizsó János ág. ev.	jó	jeles	ö. d. f. t. m.
Hosszúfalussy Imre ref.	jó	2 elégt.	p. e. j.
10 Hudiczius Ferenc ref.	jó	elégséges	
Klein Samu izr.	jó	jeles	ö. d.
Kossuth József ág. ev.	jó	elégséges	
Kovács Bertalan ref.	jó	elégséges	
Kres Dezső r. kath.	jó	elégséges	
15 Kriston Kálmán ref.	jó	elégséges	
Marzsó Lőrinc r. kath.	jó	elégséges	
Misecska Bernát ág. ev.	jó	jeles	ö. d. f. t. m.
Niczky Ernő r. kath.	v i z s g á -	z a t l a n	
Orosz Károly r. kath.	jó	2 elégt.	p. e. j.
20 Péter Zoltán izr.	jó	jó	
Pogány István ref.	szabsz.	elégséges	
Pollacsek Sándor izr.	jó	elégséges	
Postha Gyula ág. ev.	jó	jó	
Ragályi Gyula ref.	jó	elégséges	
25 Steller Jenő ág. ev.	szabsz.	1 elégt.	j.
Varga Lajos ref.	jó	jó	
Veress Samu ref.	jó	1 elégt.	j.
Vufka János r. kath.	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
Zeheri Béla ref.	jó	elégséges	

VIII. osztály.

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Bachnyák Béla r. kath. ...	jó	elégséges	p. e. j.
Balogh József r. kath. ...	jó	2 elégt.	
Bartha Imre r. kath. ...	jó	elégséges	
Bárczy Sándor ref. ...	jó	elégséges	
5 Básthy László ref. ...	jó	elégséges	
Béla Gyula r. kath. ...	jó	jó	
Csernay László r. kath. ...	jó	jeles	
Demjén Lajos ref. ...	jó	elégséges	
Diószeghy Pál r. kath. ...	jó	elégséges	
10 Eisele Lajos ág. ev. ...	jó	elégséges	
Faluba Gusztáv ág. ev. ...	jó	jó	
Ferderber László izr. ...	jó	elégséges	
Frommer Lajos izr. ...	jó	jó	
Geduly Árpád ág. ev. ...	jó	elégséges	
15 Holzman János r. kath. ...	jó	elégséges	
Juraskó Pál r. kath. ...	jó	elégséges	
Keményfy Béla r. kath. ...	jó	elégséges	
Kosiner Imre izr. ...	szabsz.	elégséges	
Kőrösy József ref. ...	jó	elégséges	
20 Kszell János r. kath. ...	jó	elégséges	
László János ref. ...	k i l é-	p e t t	
Márkus Miklós izr. ...	jó	elégséges	
Nemes Géza ág. ev. ...	jó	elégséges	
Nyomárkay József ...	jó	jó	
25 Pandula Pál r. kath. ...	jó	elégséges	
Plech Aladár ág. ev. ...	jó	jó	
Reinicz Vilmos izr. ...	jó	jó	
Stech Géza ág. ev. ...	jó	jó	
Strobl Mihály r. kath. ...	jó	jó	
30 Szontagh Bertalan ág. ev. ...	jó	elégséges	
Szudor Pál ág. ev. ...	jó	elégséges	
Szücs Lajos ref. ...	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
Tóth Béla ref. ...	jó	jó	
Trunkó Tibor r. kath. ...	jó	jó	
35 Valovics Ferenc r. kath. ...	jó	elégséges	
Veres Bálint ref. ...	jó	jó	
Magántanulók:			
Czövek István ref. ...	—	2 elégt.	p. e. j.
Székely Chajem izr. ...	—	elégséges	

XIII.

Statisztikai kimutatások.

I. A tanulók számának alakulása.

Osztály	Felvételt rendes tanuló	Kimaradt	Tanács folytán távozott	Meghalt	A vizsgátról elmaradt	Osztályvizsgálatot tett	Felvett magántanulók		Oszt. vizsg. tett	Felv. összesen	Oszt. vizsg. tett
							fiú	leány			
I. ...	71	6	—	—	—	65	1	—	1	72	66
II. ...	49	1	—	1	—	47	1	—	1	50	48
III. ...	49	2	—	1	—	46	—	—	—	49	46
IV. ...	46	—	—	—	—	46	—	—	1	46	46
V. ...	34	—	—	—	—	34	1	1	3	35	35
VI. ...	43	1	—	—	—	42	2	—	—	46	45
VII. ...	29	—	—	—	1	28	—	—	2	29	28
VIII. ...	36	—	1	—	—	35	2	—	—	38	37
Összes:	375	10	1	2	1	343	7	1	8	365	351

2. A vizsgálatot tett tanulók vallása és magaviselete.

Osztály	Ág. h. ev.	Ref.	R. kath.	G. kath.	Izr.	Összesen	Magaviselet		
							jó	szab.	kev. szab.
I.	11	24	17	—	14	66	57	6	2
II.	10	13	14	—	11	48	40	7	—
III.	8	15	13	1	9	46	34	12	—
IV.	12	13	8	—	13	46	41	5	—
V.	10	7	12	—	6	35	29	5	—
VI.	14	12	11	1	7	45	25	16	1
VII.	6	10	7	—	5	28	25	3	—
VIII.	8	10	13	—	6	37	33	2	—
Összes.	79	104	95	2	71	351	284	56	3

3. A vizsgálatot tett tanulók előmenetele.

Osztály	Általános			Elégtelen			Összesen
	jeles	jó	Elégs.	1	2	több	
I.	3	11	22	7	11	12	66
II.	3	10	17	11	7	—	48
III.	3	8	15	4	13	3	46
IV.	2	11	24	2	6	1	46
V.	4	2	16	5	5	3	35
VI.	5	9	17	5	9	—	45
VII.	5	3	15	2	3	—	28
VIII.	1	8	25	—	3	—	37
Összesen :	26	62	151	36	57	19	351
	7.6%	17.6%	42.8%	10.4%	16.2%	5.4%	100%

4. A vizsgálatot tett tanulók nyelvismerete.

Osztály	Magyar			Német			Töt	Csak magyarul beszélt		Más nyelven is	A magy. ny. tanulók közül beszélt			Összesen
	Magyar	Német	Töt	Magyar	Német	Töt		Magyarul	Nemittul		Tötul	Oláhul	Franciaul	
I.	61	—	5	44	—	—	—	22	7	14	1	—	—	—
II.	48	—	5	31	—	—	—	17	6	12	1	—	—	—
III.	41	—	—	37	—	—	—	4	—	3	—	—	—	—
IV.	46	—	—	28	—	—	—	18	8	11	—	—	—	—
V.	35	—	—	25	—	—	—	10	4	6	—	—	—	—
VI.	43	—	2	30	—	—	—	13	4	9	—	—	—	—
VII.	28	—	—	16	—	—	—	12	4	8	—	—	—	—
VIII.	37	—	—	25	—	—	—	12	4	7	1	—	—	—
Összesen :	339	—	12	236	—	—	—	108	37	66	3	—	—	—

XIV.

Tápindezet.

A közlemezési intézetekre is súlyos teher gyanánt nehezedik a mindenben fokozódó drágaság, a mely minden téren eddig el nem ért arányokra emelkedett. *A drágaság emelkedése a tápdíj fölemelését vonja maga után.* Minden egyes tanuló kivétel nélkül, jótéteményt élvez, mert a tápindezet minden egyesre ráfizet mintegy 70 koronát. A suplikáció jövedelme ujabban igen csökken.

A lefolyt iskolai évben 103 tanuló részesült tápindezeti el látásban.

Tápdíj elengedésben 2 tanuló részesült 1380 korona értékben, amint értesítünk más helyén részletesen fel van sorolva.

Az étkezés rendje a következő volt:

Hétfőn: Husleves rizszsel, bab tepertővel; este tészta tehénturóval.

Kedden: Husleves árpadarával, savanyu burgonya; este tejes rizs (télen káposzta kolbásszal).

Szerdán: Husleves tésztaival, bab; este sült hus mártással és burgonya.

Csütörtökön: Husleves burgonyával, borsó tepertővel; este virsli zsíros burgonyával.

Pénteken: Rántott leves burgonyával, lekváros tészta; este lencse kolbásszal.

Szombaton: Husleves darával, savanyu burgonya; este bab kolbásszal.

Vasárnap: Husleves tésztaival, sült hus mártással és burgonyával; este ősszel: tökfőzelék, télen: káposzta sertéshussal, tavasszal: bab kolbásszal.

Hus 7 tanulóra 1 kgr., a levest a levesben kapták, — kenyér délben és este $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{4}$ kgr.

Tápindezetünk részére adakoztak: a Rimaszombati Takarékpénztár 40 kor.-t, a Gömörmegyei Nép- és Iparbank 20 k.-t, a miskolci ref. ker. pénztár gyűjtése 43 k. 87 fill., a mosonyi ev. esperesség 14 k.-t, küldött szupplikáció megváltás címén, országos kéregetésből 2123 kor. 80 fillér.

Fogadják a jószívű adakozók, az előjárók és az ifjak hálás köszönetét!

Végül kérjük a tisztelt szülőket, hogy a tápindezeti díjat közvetlenül a tápindezeti gondnokság címére küldjék a 4 fillér postai költséget is hozzáadva. A tápindezeti díj 160 kor. és evőeszközökre 1 kor., amely félvévenként előre fizetendő s a tanulók belépése nem hónapszámra, hanem félvévekre szól. A díj esetleg emelkedni fog.

Bevétel az 1911. polgári évben.

1. Pénztári maradvány	3491 kor. 91 fill.
2. Kérvényezés	2123 „ 80 „
3. Tápdíjak	13495 „ — „
4. Adományok	163 „ 83 „
5. Kamatok	3294 „ 89 „
6. Vegyes és átmeneti	591 „ 22 „
Összesen:	23160 kor. 65 fill.

Kiadás.

1. Tápszerek: Kenyér	3738 kor. 41 fill.
2. Marhahus	5332 „ 10 „
Sertéshus és zsír	2368 „ 92 „
3. Bab, borsó, lencse	939 „ 12 „
4. Burgonya	840 „ 75 „
5. Liszt, fűszer	1177 „ 53 „
6. Tojás, túró, káposzta stb. ...	587 „ 10 „
7. Személyiek	1643 „ 08 „
8. Vegyes	1818 „ 37 „
9. Tökésítés	629 „ 14 „
Összesen:	18874 kor. 52 fill.
Maradvány az 1911. évről	4286 „ 13 „
Kiadás és maradvány együtt ...	23160 kor. 65 fill.

A tápintézet vagyona 1912. polgári év elején.

1. A főgimnáziumnak kölcsönadva	63236	kor.	90	fill.
2. Banki betétek	10044	„	75	„
3. Részvények névértéke	840	„	—	„
4. Kintlevő alapítvány	1020	„	—	„
5. Egyeseknél kölcsönadva	1504	„	48	„
6. Tápintézeti hátr. 1911. dec. 31.	375	„	80	„
7. Főgimnáziumi pénztár tartozása félévi kamat	1264	„	72	„
8. Pénztári maradvány 1911-ről ...	4286	„	13	„
Összesen:	82572	kor.	78	fill.

és 928 kor. 56 fillér értékű butorzat.

Rimaszombat, 1912. évi június hó 26-án.

Horváth Zoltán,
tápintézeti gondnok.

XV.

Figyelmeztetés a jövő 1912—1913-ik iskolai évre.

1. A jövő tanév 1912. szeptember hó 1-ső napján kezdődik.
2. A javító, pótló és felvételi vizsgák 1912. évi augusztus 30. és 31. napján tartatnak meg.

3. A beiratás szept. hó 1—4-ig tart. Szeptember 5-én lesz a tanév ünnepélyes megnyitása.

4. A beiratásnál minden tanuló tartozik atyjával vagy annak helyettesével megjelenni és a múlt évi iskolai bizonyítványát, továbbá keresztlevelét, illetőleg születési bizonyítványát, a 12-ik életévüket betöltötték újraoltási bizonyítványukat bemutatni.

A beiratásokra vonatkozólag figyelmeztetnek még a szülők a következőkre:

a) A beiratás első napján a helybeli szülők felekezeti küldömség nélkül irathatják be gyermekeiket az I. osztályba.

b) A beiratás három első napján az I. osztályba csak protestáns szülők irathatják be gyermekeiket akár helybeliek, akár vidékiek.

c) Nem protestáns tanulók az I-ső osztályba csak a beiratás 3—4-ik napján jelentkezhetnek.

E korlátozásra az ösztönözte az iskola fentartó testületet, hogy a gimnázium első osztályába, rendszerint a törvény által megengedett létszámon felül jelentkeznek s évről-évre megtörténik, hogy a protestáns iskola a felekezetéhez tartozó tanulókat kénytelen visszautasítani az első osztály túlnépessége miatt. Magától értetődik, hogy a II—VIII. osztályokba a más vallásu tanulók ezentul is minden korlátozás nélkül beiratkozhatnak.

A gimnázium alsó osztályába csak olyan növendékek vétetnek fel, a kik 9-ik életévüket már betöltötték, de a 12-ik életévüket meg nem haladták és akik vagy az elemi iskola IV. osztályáról szóló szabályszerűen kiállított bizonyítvánnyal bírnak, vagy a felvételi vizsgálaton igazolják, hogy van oly mérvű kép-

zettségük, mit az elemi iskola 4 évi tanfolyamában kellett megszerezniök, a 12 évesnél idősebb növendékek felvétele csak rendkívüli esetekben engedélyezhető a tanári szék határozata alapján. A beiratás után egy hétig csakis a késedelmeket fontos okokkal igazoló tanulókat veheti fel az igazgató; szeptember 15-ig igazgatói, — 30-ig tanári kari, azontul püspöki engedély szükséges a felvételhez. Azoknak, a kik a tanév első hónapja után lépnek be az intézetbe, az eddig végzett anyagból felvételi vizsgálatot kell tenniök. Ugyancsak felvételi vizsgálatot tesznek a reál-, vagy polgári iskolából a gimnáziumba átlépő tanulók. *A felvételi vizsgálatok díja 20 korona.* A gimnázium V-ik osztályába belépő tanuló szülője vagy gyámja köteles bejelenteni, vajjon fia, illetőleg gyámoltja a görög nyelvet vagy annak helyettesítésére rendelt tárgyakat fogja-e tanulni. E tekintetben figyelmeztetjük a t. szülőket és gyámokat, hogy a IV. osztályt végzett és az idegen (latin, német) nyelvekben gyengébb (elégéses) tanulókat a görögöt helyettesítő tanfolyamba vétessék fel. Az ilyen tanulók előtt a gyakorlati pályák egész sora nyitva van: minők a jogi, orvosi, mérnöki, bányászati, erdészeti, matematikai és természettudományi, a katonai, a vasuti, postai, távirtdai és ezekhez hasonló.

A görög nyelvet helyettesítő tanfolyamról a görögre és viszont való átlépést akár a tanév elején, akár annak folyamán megengedheti a tanári kar felvételi vizsgálat mellett, de csakis az illető tanulók szüleinek vagy gyámjának kívánságára.

5. A beiratásnál minden tanuló tartozik az iskolai díjakat befizetni; még pedig az első félévi tandíjat 30 kor.-t, felvételi díjat 4 kor.-t, iskolai alapra 2 kor.-t, bizonyítvány, könyvtár és bélyegilletékekre 4 kor.-t, országos nyugdíjalapra (az 1894. XXII. t.-c. 3. §-a szerint) 6 kor.-t, felszerelési illetékekre 2 kor.-t, gyógyilletékekre 2 koronát, összesen 50 koronát. A róm. kath. vall. tanulók a külön vallástandij fizetése alól felmentettek. Az izraeliták iskolai alapra félévenként 2—2 koronát fizetnek. A második félév tandíja 30 korona, mely összeg február 1—15. napjain fizetendő be.

A felvételi díj, az iskolai alap, bizonyítvány és bélyegilleték, felszerelési illeték és az országos nyugdíj-alapra befizetendő összesen 20 koronányi összeg fizetése alól senki sem menthető fel.

A rendes tandíj a gimnázium quaestoránál fizetendő be. A rendkívüli tantárgyak tandíját (lásd alább) az igazgató veszi át.

6. A gimnáziummal összekötött tápintézetbe a tanulók valálaskülömbőség nélkül vétetnek fel.

A tápintézeti díj egész évre ebéd és vacsoraért 160 kor. és azonfelül evőeszközre 1 korona. Azonban, ha az élelmi szerek még drágábbak lesznek, az alumnaeumi díj is valamivel fel fog emeltetni. A díj első fele a felvételnél, második fele február 1—15-ig a tápintézeti gondnoknál fizetendő. Azok, a kik szegénységüket hitelesen igazolják, havonként is kifizethetik a tápintézeti díjakat. A tápintézetből kilépni csak a megkezdett félév leteltével lehet.

7. Azok, kik tan- vagy tápintézeti díj- el- vagy leengedéseire szorgalmuk és anyagi helyzetüknél fogva igényt tarthatnak, iskolai és szegénységi bizonyítvánnyal, esetleg adókönyvecskével felszerelt kérvényüket legkésőbb 1912. augusztus hó 20-ig a nagytiszt. és tek igazgató-tanácsához címezve az igazgatóság-nál nyujtsák be. A második félév tan- vagy tápdíjának elengedéseért minden tanév február hó 8-ig újból kell folyamodni. Ezen második folyamodványhoz csupán azok mellékelik szegénységi bizonyítványukat, a kik az első félévben kedvezményben nem részesültek, az első félév kedvezményesei az első félév értesítőjét mutatják be.

Az elkésett vagy teljesen fel nem szerelt kérvények nem vétetnek figyelembe.

8. A rendes tantárgyak mellett gondoskodtunk arról, hogy a francia nyelv, német társalgási nyelv, szabadkézi rajz, gyorsírászat és vivás az önként vállalkozóknak taníttassék. A francia és német nyelv tandíja egy iskolai évre 20—20 korona, a szabadkézi rajz 10 korona, a vivás (egy tanfolyam 6 hó) 20 korona. Mindezek a díjak félévi előleges részletekben az igazgatónál fizetendők. Rég érzett hiányon óhajtunk segíteni az által, hogy a rendkívüli tárgyak sorába felvettük a szakszerű *zenetanítást* is. A vonós hangszerek tanítására rendszeres tanfolyam nyílik meg, melyre felvétetnek kezdők és haladók. A tanfolyam tanár-elnöke Pásztori Gyula. Tandíj egész évre 20 korona, mely félévi részletekben fizetendő. A tanfolyam azonban csak az esetben nyílik meg, ha arra legalább 20 tanuló jelentkezik, mert csak ez esetben gondoskodunk szakértő vezetőről.

9. A főgimnázium növendékei csak az igazgató helybenhagyása mellett fogadhatnak szállást annyival is inkább, mivel csak azon lakosok vannak jogosítva tanulók tartására, kiknek szállását az igazgató és az iskolai orvos megvizsgálta és úgy egészségügyi, mint erkölcsi tekintetben kifogástalannak találta. Azon helyekről, melyek bármi tekintetben kifogás alá esnek, a tanulók évközben is elhelyezendők. A tanulók elhelyezése tekintetében a legnagyobb óvatosságot ajánljuk a szülőknek, mert tapasztalati tény, hogy a tanulóknak a tanulmányokban való elmaradását nagyrészt a hiányos felügyelet okozza.

10. Minden tanuló az első félév végén »Értesítő« kap, melyet a szülők vagy azoknak helyettesei aláírnak és legkésőbb 30 nap alatt az osztálytanárnak visszaküldenek. Ez által hivatalosan vesznek tudomást gyermekeiknek, illetőleg gyámoltjaiknak magaviseletéről és előmeneteléről.

11. Az érettségi-, pótló- és javító vizsgálatok ez idén a főgimnáziumban tartatnak meg. A rimaszombati főgimnázium részéről e vizsgálatra utasított ifjak kellőképpen felszerelt folyamódványait augusztus hó 20-ig nyujtsák be.

12. Olyan tanulóknak, kik egy kötelező tantárgyból kaptak elégtelen érdemjegyet, a tanári kar megengedheti, hogy a jövő iskolai év kezdetén javító vizsgálatot tehessenek, de csakis abban az intézetben, a hol tanultak. Ezen javító vizsgálat díja 2 korona. Azon tanulók, kik két tantárgyból kaptak elégtelen osztályzatot, mélt. főtiszt. Geduly Henrik püspök urhoz címzett kérvényüket a bizonyítvánnyal együtt július 15-ig az igazgatósághoz nyujtsák be felterjesztés végett.

E vizsgálat díja két tárgy után 4 korona.

A ki kettőnél több tárgyból kapott elégtelen osztályzatot, az javító-vizsgálatra semmi esetre sem bocsátható.

Ha valamely tanuló a vizsgálatokat betegség vagy egyéb fontos ok miatt le nem tehetette, a tanári testülethez folyamodhatik a következő tanév kezdetén tartandó pótló vizsgálati engedélyért. A betegség igazolására hatósági vagy orvosi bizonyítvány melléklendő. A pótló-vizsgálat díjtalan.

13. A testgyakorlás, mértani rajz (technikai része) és szépírás tanulása alól való felmentést kérő tanulókat az iskola orvosa fogja megvizsgálni. A felmentést az orvos véleménye alapján az igazgató adja meg.

14. Minden tanuló köteles az előirt tankönyveket, író- és rajzeszközöket beszerezni. Figyelmeztetjük a t. szülőket és tanulókat, hogy csakis az új tantervhez alkalmazott legújabb kiadású tankönyvek használhatók, továbbá, hogy úgy az új, mint a használt tankönyvek, saját érdekükben, a helybeli könyvkereskedők útján szerezzék be, miután az esetleges tévedések ily módon könnyen és azonnal helyrehozhatók.

Szegénysorsu, jó tanulók a segélykönyvtárból ingyen kaphatnak könyveket, amelyek az év végén visszaadandók. Ebbeli kérvények 1912. szeptember 1-ig dr. Wallentinyi Dezső tanár urnak adandók be minden melléklet nélkül.

15. Értesítjük a t. szülőket és gyámokat, hogy a tápintézetbe járó tanulók szállást mosással, fűtéssel, világítással, takarítással, reggelivel és uzsonnával a kivánalmak szerint havonta 16—24 koronáig kaphatnak megbízható házaknál, míg teljes ellátásért havonként 30—70 korona fizetendő.

Az eljárás egyszerűsítése és esetleges visszaélések elkerülése céljából arra kérjük a t. szülőket és gyámokat, hogy fizetésbeli kötelezettségeiknek ne gyermekeik útján tegyenek eleget, hanem a *tandijukat egyenesen Kerekes Dezső* quaestor, a tápintézeti díjakat pedig *Horváth Zoltán* ephorus címére küldjék be.

Az igazgatóság.

Sor-szám	A tanár neve	Tan t á r g y	A tanár neve	Heti óra sz.	Oszályfőnök
10	Pásztor Gyula	Számtan II./4 VI./3 VI./3 VI./3 VI./3 Természettan	...	16	o. f. II. o.
11	Rajztanár	Rajzoló mértan I./3 II./1 I./3 III./1 IV./2 Számtan I./4 Görögpótló rajz VIII./8	...	21	
12	Dr. Veress Samu	Magyar V./3 VIII./3 Philosophia VIII./3	...	9	Igazgató
13	Dr. Wallentinyi Dezső	Magyar III./4 VI./3 VII./3 Latin III./6	...	16	o. f. III. o.
14	Fábian Vilmos	Latin IV./6 Történelem III./3 Földrajz III./3 Gör. p. irod. VI./2 VIII./3 Szépirás II./1	...	18	o. f. IV. o.
15	Rendszeresített új tanszék (szeptemberig betöltve)	Magyar I./5 Latin I./6 Görög V./5 Szépirás I./1	...	17	o. f. I. o.
16	Sz. Benedek Gyula	Torna I – VIII	...	16	

XVI. Tantárgyfelosztás az 1912–13-ik évben.

Sor-szám	A tanár neve	Tan t á r g y	Heti óra sz.	Oszályfőnök
1	Czinke István	Ref. vallás I–VIII.	16	
2	Cs. Gyürky Pál	Ág. h. ev. vallás I–VIII.	16	
3	Horváth Albert	Magyar II./5 Latin II./6 VI./5	16	o. f. VI. o.
4	Horváth Zoltán	Term. rajz I./2 II./2 IV./3 V./3 VI./3 Földrajz II./3 Görög pótló irodalom VII./3	19	
5	Kerekes Dezső	Számtan II./3 V./3 VII./3 Mértan III./1 Természettan VII./4	14	pénztáros
6	Komáromy Géza	Magyar IV./4 Latin V./6 VII./5 VIII./4	19	o. f. VIII. o.
7	Loysch Ödön	Történelem IV./3 V./3 VI./3 VII./3 VIII./3 Földrajz I./3	18	o. f. VII. o.
8	Lenner Gyula	Görög VI./5 VII./5 VIII./4 Görög pótló V./3	17	
9	Marton István	Német III.–VIII.	19	o. f. V. o.

XVII.

A rimaszombati egy. prot. főgimnáziumban használandó tankönyvek jegyzéke az 1912—13. tanévben.

Vallás.

- I. oszt. Kovácsi Sándor: Bibliai vallástan (ref.) — Bereczky Sándor: Bibliai ismertetés I. rész, az Ószövetség (ág. ev.)
II. oszt. Kovácsi Sándor: Bibliai vallástan (ref.) — Bereczky Sándor: Bibliai ismertetés I. rész, az új-szövetség (ág. ev.)
III. oszt. Kovácsi Sándor: Keresztyén hittan (ref.) — Bereczky Sándor: Ker. egyháztörténet (ág. ev.)
IV. oszt. Kovácsi Sándor: Ref. hittan (ref.) — Bereczky Sándor: Ker. hit- és erkölcsstan (ág. ev.)
V. oszt. S. Szabó József: Egyháztörténet a reform-ig (ref.) — Batizfalvy—Bereczky: Bibliai ismertetés (ág. ev.)
VI. oszt. Kovácsi Sándor: A ker. egyház története a ref.-tól máig (ref.) — Pálffy József: a ker. egyház története (ág. ev.)
VII. oszt. Szsócs Farkas: Ker. vallás- és erkölcs tudomány (ref.) — Pálffy József: A magyar prot. egyh. története (ág. ev.)
VIII. oszt. Jármay: Magy. prot. egyháztörténet (ref.) — Zsilinszky—Bereczky: Ker. hit- és erkölcsstan (ág. ev.)

Magyar nyelv.

- I. oszt. Császár—Váczy: Magy. Olvasó. — Szinnyei J.: Magyar Nyelvtan.
II. oszt. Császár—Váczy: Magyar Olvasó. — Szinnyei J.: Magyar Nyelvtan.
III. oszt. Szinnyei József: Rendszeres magyar nyelvtan. — Császár—Váczy: Magyar Olvasó.
IV. oszt. Góbi Imre: Stilisztika. — Lehr Albert: Arany Toldija.
V. oszt. Góbi Imre: Rhetorika.
VI. oszt. Négyessy: Poetika.

- VII. oszt. Beöthy Zsolt: A magyar irodalom története I. k.
VIII. oszt. Beöthy Zsolt: A magyar irodalom története II. k.

Latin nyelv.

- I. oszt. Schuster Alfréd: Elemi latin nyelvtan.
II. oszt. Geréb—Morvay: Kis latin nyelvkönyv.
III. oszt. Roseth: Mondattan, Faedrus meséi. Geréb—Morvay: Kis latin nyelvkönyv.
IV. oszt. Hittrich Ödön: Julius Caesar, Cserép József: Ovidius Methamorphoseon libri. Roseth: Alaktan és Mondattan, Roseth: Stilus Gyakorlatok I. Rész.
V. oszt. Cserép József: Szemelvények P. Ovidius műveiből, Zsámboky: Cicero De imperio Cn. Pompei. Latin régiségtan. Hittrich Ödön. Kaposi: Pro Archia.
VI. oszt. Kalmár: Szemelvények Liviusból, Cserép J.: Szemelvények Vergiliusból, Horváth—Wagner Római régiségtan.
VII. oszt. Sallustius: Catilina, Cicero: Verres IV., Horváth—Wagner: Régiségtan. Verg. Aeneis.
VIII. oszt. Wirth Gyula: Szemelvények Quintus Horatius Flaccus műveiből. Gyomlay: Tacciti Annales.

Német nyelv.

- III. oszt. Endrei Ákos: Német nyelvkönyv I. köt. Schuster Alfréd.
IV. oszt. Endrei Ákos: Német nyelvkönyv I. köt.
V. oszt. Endrei Ákos: Német nyelvkönyv II. köt.
VI. oszt. Endrei Ákos: Német nyelvkönyv II. köt.
VII. oszt. Hirn—Paulay: Német irodalmi olv. könyv VII. oszt. számára.
VIII. oszt. Hern—Paulay: Német irod. olv. könyv VIII. oszt. számára.

Görög nyelv.

- V. oszt. Dóczi Imre: Görög olvasó és gyakorló. I. — Dóczi Imre: Görög nyelvtan I. r.
VI. oszt. Görög gyakorló és olvasó — Dóczi I.: Görög nyelvtan I. r. és olvasó II.
VII. oszt. Kempf József: Homeros: Odyssea. — Dr. Geréb József: Szemelvények Herodotos műveiből.
VIII. oszt. Kempf J.: Homeros: Ilias. — Dr. Geréb József: Szemelvények.

Görög-pótló irodalom.

V. oszt. Szerelemhegyi: Görög hitélet és régiségtan. — Kemenes: Homeros Iliásza.

VI. Badics: A görög lyrai költészet fejlődése s a magyar classicus költészet története.

VII. oszt. Szilási: Thukydides. — Földi: Demosthenes. — Badics: Magyar irod. olvasmányok III. — Schill: A görög irod. története.

VIII. oszt. Schill Salamon: A görög irodalom története. — Alexander Bernát: Szemelvények Platon és Aristotelesből. — Badics Ferencz: Magyar irodalmi olvasmányok IV. k. — Morvai Gerece: A képzőművészet története.

Történelem.

III. oszt. Szadeczky Lajos: Magyar orsz. tört. a mohácsi vészig.

IV. oszt. Szadeczky Lajos: Magyar orsz. tört. a mohácsi vésztől máig.

V. oszt. Mika Sándor: Világtörténelem I. ó-kor.

VI. oszt. Mika Sándor: Világtörténelem II. középkor.

VII. oszt. Mika Sándor: Világtörténelem III. új-kor.

VIII. oszt. Kiss Lajos: Magyar orsz. okmányozó története.

Földrajz.

I. oszt. Dr. Némethy Károly: Magyarország földrajza.

II. oszt. Dr. Némethy K.: Európa, Ázsia, Afrika földrajza.

III. oszt. Dr. Némethy K.: Földrajza.

Mennyiségtan.

I. oszt. Dr. Lévai Ede: Számтан.

II. oszt. Dr. Lévai Ede: Számтан.

III. oszt. Dr. Lévai Ede: Számтан.

IV. oszt. Fr. Kiss Károly: Algebra. —

V. oszt. Fr. Kiss Károly: Algebra. — Walter — D. Kaufmann Geometria.

VI. oszt. Fr. Kiss Károly: Algebra. — Dr. Sárkány Lajos: Geometria.

VII. oszt. Fr. Kiss Károly: Algebra. — Dr. Sárkány Lajos: Geometria.

VIII. oszt. Fr. Kiss Károly: Algebra. — Dr. Sárkány Lajos: Geometria.

Fizika.

VII. oszt. Dr. Kovács Zoltán: Fizika.

VIII. oszt. Dr. Kovács Zoltán: Fizika.

Természetráajz.

I. oszt. Szilády Zoltán: Kis Természetráajz I.

II. oszt. Szilády Zoltán: Kis Természetráajz II.

IV. oszt. Sztérényi: Növénytan.

V. oszt. Sztérényi Állattan.

VI. oszt. Reichenhaller: Chemia és mineralogia.

Philosophia.

VIII. oszt. Sztinyai: Lélektan és Logika.

Rajzoló geometria.

I. oszt. Dr. Horti Henrik: Rajz. geometria I. r.

II. oszt. Dr. Horti Henrik: Rajz. geometria II. r.

III. oszt. Dr. Horti Henrik: Rajz. geometria III. r.

IV. oszt. Dr. Gerevich Emil: Rajz. geometria III. r.

TARTALOM.

	Oldal.
Igazgatói jelentés	3
a) Kormányzás	13
b) Beírás, a tanítás menete, egészségügy	15
c) Iskolai ünnepélyek	16
d) Alapítványok és adományok	17
Tanulmányi kirándulások	19
A főgimnázium kormányzata:	
Főhatóság	22
Igazgató-Tanács	22
Tanári testület	23
Bevégzett tananyag az 1911—12. tanévben	25
Ifjúsági körök és egyesületek:	
A »Tompai-önképzőkör«	44
»Pósa-önképzőkör«	47
»Bethlen Gábor-kör«	49
Ifjúsági sakk- és olvasó-kör	51
»Thököly Imre«-kör	49
Ifjúsági dalkör	49
Hegedű tanfolyam	50
Torna-kör	51
Ifjúsági gyámintézet	51
Taneshközök:	
Tanári könyvtár	54
Érem- és régiségtár	60
Ifjúsági könyvtár	60
Ifjúsági kölcsönkönyvtár	62
Természetrajzi muzeum	62
Természettani muzeum	63
Rajz szertár	63

	Oldal.
Torna szertár	63
Házi tornaestély	64
» tornaverseny	64
Ösztöndíjak és jutalmak :	
Ösztöndíjak	67
Könyvjutalmat kaptak	69
A házi tornaverseny alkalmából	70
Tandij kedvezményben részesültek	71
Tápdijkedvezményben részesültek	72
Érettségi vizsgálat	73
A tanuló ifjuság névsora és általános osztályzata	75
Statisztikai kimutatások :	
A tanulók számának alakulása	89
A vizsgálatot tett tanulók vallása és magaviselete	90
A vizsgálatot tett tanulók előmenetele	90
A vizsgálatot tett tanulók nyelvismerete	91
A vizsgálatot tett tanulók honossága	92
Megbetegedések, mulasztások	92
Az összes beírt tanulók életkora 1911. dec. 31-én	93
Tápointézet	94
Figyelmeztetés a jövő 1912—13-ik iskolai évre	97
Tantárgyfelosztás az 1912—13-ik évben	102
A rimaszombati egy. prot. főgimnáziumban használ- landó tankönyvek jegyzéke az 1912—13. tanévben.	104